

M. EMINESCU

POESII
POSTUME

EDIȚIE NOUĂ

BUCUREȘTI

«MINERVA», Institut de arte
Grafice și Editură, Bulevardul
Academiei 3—Edgar Quinet 3

1908

B. I
I 146 165
768 078
ta
entar

B.C.U."Carol I" – Bucuresti

C768078

Rc 30/12

La 1902 d-l Nerva Hodoș a tipărit întâia culegere de poezii postume ale lui Eminescu. Ediția noastră e completată cu un mare număr de inedite. Ca și cea dintâi însă, ea are un caracter provizoriu și nu vrea să fie de cît o tranziție la o ediție critică definitivă.

Pentru a descifra și studia cu temei poeziile lui Eminescu, coprinse în vrafal de caiete de la Academie, pentru a le cerceta sub raportul timpului în care au fost scrise și al izvoarelor de inspirație, în sfîrșit, pentru a stabili asemănările și variantele, atît de multe, se cere o muncă încordată de mai mulți ani. Cu timpul se va face și asta, dar pînă atunci era păcat, ca postumele să lipsească din minile cetitorilor, fie și în forma necritică, în care le prezentăm.

Cetitorul va vedea ușor, că aici este Eminescu cel tînăr, cel imperfect, nerevăzut de el, nici de alții, cel fragmentar și intim. Printre poeziile publicate în acest volum va găsi și planuri de lucrări, ca «Ondina» și poemele lungi, abia schițate, de la

sfirșit. Vor fi cetite și aceste cu interes, nu pentru forma lor neisprăvită, dar pentru ideile cari poartă pecetea genialității poetului nostru.

Toate împreună întregesc în mod favorabil pe Eminescu cel cunoscut pîn' acum, chiar dacă postumele n'ar avea de cât valoarea unui material de studiu.

Notițele de la sfirșit dau deslușiri despre locul de unde poeziile au fost scoase și cîteva alte mici informațiuni.

IL. CHENDI.

O N D I N A

— FANTAZIE —

L'al orelor zile șirag rizător
Se 'nșir cele negre și mute,
Ce poartă în suflet mistere de-amor
Pălite, sublime, tăcute.

Și noaptea din nori
Pe-aripi de fiori
Atinge ușor cu gândul
Pământul.

Pe-un cal care soarbe prin nările-î foc
Din ceața pustie și rece
Un june pe vînturi, cu capul în joc,
Cu clipa gândirei se 'ntrece
Și calu-î turbat
Sburà necurmat,
Minat ca de-a spaimelor zîină
Bătrînă.

Pe aripi de munte din stînci de asfalt
Castelul se'nnalță, se 'ncruntă
Și creștetu-î negru și creștetu-î nalt
De nourî și anî se 'ncăruntă,
    Dar astă-zî e viū
    Și 'n ton auriū
Răsună din umbra cea mare
    Cîntare.

În miî de lumine ferestrele-î ard,
Prin cari se vād trecătoare
Prin tactul cîntărei pierdute de brad
Cum danță la umbre ușoare,
    Cum danță ușor
    Dulcî vise de-amor,
Palatul plutea în magie
    Aurie.

Ca cerbul ce saltă în creștet de stînci,
Urmat de săgeat'arzătoare,
Din căi năruite, din gîrle adînci
Fugarul în tropot răsare.
    Cu nara arzînd
    Cu coama pe vînt.
Odat'încă pintenu 'mpunge
    Ș-ajunge.

Și s'umflă mai tare și imblă mai greu
Și pieptul se umflă mai tare,
La inima-aleargă tot singele se
Și ochii-i se sting de 'ufocare.

Sus lîngă palat

Vezi calul spumat,

El cade, 'ngenunche pe-o brîncă,

Pe stîncă.

Iar junele sare ușor de pe el
Sub mantă'î purtînd mandolină,
Frumos ca din basme și tras prin inel
Și nalt ca un brad pe-o ruină.

De grile de fier

Al meș cavaler

S'acață 'ntr'un arc pe fereastră

Ș'adastă :

Ca gînduri palide din ore dalbe
Sboară danșîndeale ființe albe,
Par aromatele suflete line,
Duse de zefirii de prin grădine.
In coruri nimfele cîntă la hore
Și gem în lirele blinde, sonore,
Ascunse gîndure de dor de ducă
Triste și palide ca o nălucă
Apoi în citere ele 'ncordară
Și plin și limpede încet cîntară
Glas al isvorului ce însenină
Mintea cea turbure de gînduri plină.

(MUZICA)

Pe riul dorului, mînat de vînture
veni odat'

Pe-un vas cu vîslele, mînate'n cînture
Linu-'mpărat.

Venit-a regele să calce văile
Cătînd o sor
Eroi se 'nînimă și plîng femeile
De-a lui amor.

[El fură minților ecourî tinere
Cîntul la dor,
Răpește buzelor naivei Vinere
Vorba d'amor].

Pe codrii munților potici de cremene
El a cătat
O dulce pasăre la glas să-î semene
Și n'a aflat.

Tu ești simțirilor suroră gemene,
Sufletul lor.
Regele citerei trebuie să-ți semene
Ca vis cu dor.

În tine vede-se că e în cerure
Un Dumnezeu,
Purtînd simetria ș'a ei misterure
În gîndul seü.

Coardele citerei unele 'ntraltele
Mînă-le lin.

C'a tale cîntece n'auzi altele
Regele Lin.

Cîntă cu doliul ce-l varsă bebele
Cînd pling de-amor,
Să crează lunile, să crează stelele
Că-î tactul lor.

Cum din cer îngerii privesc la stele
Barzii cu dragoste se uit' la ele
Din lungul horelor amestecate
Barzii ridic a lor glasuri bărbate.
Arpele 'n cîntece parcă se sfarmă
Cînd gem ca fluviul, cînd zic alarmă.
Muzica sferelor serafi adoară
Soarele lumilor ce-l 'nconjoară
Dictînd în cîntece de fericire
Stelelor tactul să le inspire.
Cum în culorile ce se imbină
Naște a soarelui albă lumină,
Astfel prin vocile răsunătoare
Curge-astă mistică, dulce cîntare :

Odină

Cu ochi de dulce lumină,
Cu bucle ce'nvăluie 'n aur
Tesaur!

Idee,
Pierdută 'ntr'o palidă fee!
Din planul genezei ce-aleargă
Ne'ntreagă!

Să'nviî viii
Și stîncă de care-și rîd timpii
Și tot ce mai e 'n nesimțire
In fire.

Vin' dară
Căci ochiu-ți e viață și pară
Și sufletu-ți blîndă magie
Ce 'nvie.

Să cînte
Ce secolî tăcu înainte
Ș-a munților creștete 'nalte
Să salte.

Și din amestecul de vise dalbe
Dintre dănțindele ființe albe
Ese cum cîntecul dintre suspine
Regina, albelor nopții regine.
Păru-î ca aurul fața 'ncadrează
Cunună 'n undele-î se furișază
Pe-o liră gingașă și argintie
Mînuța coardele le 'ncurcă vie
Și cum din zilele poetici, june,
A idealului ese minune,

Ast-fel prin notele-î dulce de'amor
Glasul ei tremură dulce ușor.

Cîntul unei Cassandre.

Liră spartă 'n stînce : lume,
Strigăt în pustiu de dor,
Plins amar luat de glumă
Huiduitul vrăjitor

E ființa-mî tremurîndă,
Care trece 'n înfinit,
Ca un fulger fără țintă,
Ca un cap fără zenit.

Dintre chinuri ce mă 'nneacă
Eû sorbeam mirul curat
Cum o lebedă se pleacă,
Bînd din lacul înghețat.

Dar cu moartea cea adincă
Am schimbat al vieții gînd,
Am fost vultur pe o stîncă
Sunt o cruce pe mormînt.

Care-î scopul vieții mele ?
(Intreb sufletu 'n petrit.
Ochiu-î stins, buzele mele
De durere-aû 'n vinețit).

Crucea 'mă, pară gînditoare,
Parcă arde-a vieți-mă tort,
Căci prin neguri mormîntare
Privesc fața mea de mort.

Dar atunci cînd albe zîne
S'or privi 'n sufletul meu,
A! gîndiți, gîndiți la mine,
Că am fost în lume eu.

Un murmur feeric desmiardă duios
A salei tăcere senină
Din bolta ferestrei, arcată pompos,
Un eco vibrînd mandolină,
    Un eco ușor,
    Setos de amor,
Se'ncurcă 'ntr'a mandolei strune
    Nebune.

Și toată viața lui, tot ce-a cules
Din unde, din munte, din vale
Tot sufletu-î june, tot scumpu-î eres
Îl pierde în coardele sale.
    Vărsîndu-l cu dor,
    Plîngînd rîzător
El cîntă cu buze de miere
    Durere :

De ce nu-s o floare uscată de vînt
Și pală ca fruntea pe moarte,
Ce mila o prinde prin cruci de mormînt
Cu miros strivit, fără soarte
    C'atunci m'ai lua
    La mine-ai căta
Gîndind cum e trecătoare
    O floare.

Dar eū nu-s, copilă, decît un amor
Ce arde 'n o inimă jună,
Un glas de pe buze aprinse de dor
O minte pustie nebună
    Și dulce descînt
    Pe coarde d'argint,
Cînd palida mea nebunie
    Invie.

Dar am o cîmpie ce undoe 'n flori
Cîmpia speranțelor mele,
Acolo te-așteaptă rîzînde zori
Pletindu-ți coroana de stele,
    S'aduci prin amor
    De viață fior,
Pe-a vieții pustiuri îmi vină,
    Ondină!

FRUMOASĂ-I.

În lacul cel verde și lin
Resfrînge-se cerul senin
Cu norii cei albi de argint,
Cu soarele nori sfășiind.
Dumbrava cea verde pe mal
S'oglundă în umedul val,
O stîncă stîrpită de ger
Înalț-a ei frunte spre cer.
Pe stîncă sfărmată mă suî,
Gîndirilor aripă le puî
De-acolo cu ochiul uimit.
Eû caut colò'n răsărit
Și caut cu sufletul dus
La cerul pierdut în apus.
Cobor apoî stîncă în jos,
Mă culc între flori cu miros,
Ascult la a valului cînt
La gemătul dulce de vînt.

Natura de jur împrejur
Pe sus e o boltă de-azur,
Pe jos e un verde covor
Țesut cu miș tinere flori
Văd apa ce tremură lin
Cum vîntul o 'ncruntă 'n suspin,
Simt zefiri cu aripă de fiori
Muiate în miros de flori.
Văd lebăda, barcă de vînt,
Prin unde din aripă dînd,
Văd fluturi albaștri ușori
Roind și bînd miere din flori...
De ce nu am aripă în sbor
M'aș face un flutur ușor,
Un flutur ușor și gentil
Cu suflet voios de copil.
M'aș pune pe-o floare de crin
Să-î bea sufletelul din sîn,
Căci am eă pe-o floare necaz,
Frumoasă-î ca ziua de azi.

ECTOR ȘI ANDROMACHE

DE SCHILLER

ANDROMACHE. Vrea Ector în vecie să meargă de la mine
Unde Achil cu-a sale ne-apropiate mîne
Aduce lui Patroclu jertfiri pe ori ce zi ?
Cine-o 'nvăța copilu-ți în vremea viitoare
S'arunce lănci și zeii Olympului s'adoare
Cînd Orcul de 'ntuneric în sinu-i te-o 'nghiți.

ECTOR. Femeie scumpă mie, tu lacrimile seacă
După bătaia cruntă dorința mea ea pleacă
Aceste brațe apăr Pergamu-amenințat
Și 'n lupta pentru sfinte a zeilor camine
Eu cad mîntuitorul al patriei-și'n fine
Cobor la riul stygic de glorie cununat.

ANDROMACHE. O n'o să măi aud eū a armelor vuire
Și fieru-ți în portale va zace 'n lenevire
Marea lui Priam viță d'eroi s'o nimici.
Veî merge unde ziua etern' nu măi lumineă
Cocytul unde 'n lungul pustiilor suspină,
Colo unde amoru-ți in Lethe va muri.

ECTOR. Orî ce dorință 'n mine, în mine-orî ce gândire
Le-oî cufunda în Lethe, în riul de-amuțire,
Dar nu ș-al meu amor.
Auzi-l ce sălbatic cum lingă muri turbează?
Încinge-mî a mea spadă și doliul îți lasă,
Căci nu moare în Lethe amorul lui Ector.

DE CE SĂ MORI TU?

Tu nu ești frumoasă, Marta, însă capul tău cel blond
Cînd se lasă cu dulceața peste pieptu-ți ce suspină,
Tu îmi pari a fi un înger ce se plînge pe-o ruină,
Orî o lună gînditoare peste-un nour vagabond.

Astfel treci și tu prin lume... ca un basmu de proroc,
Ești săracă, dar bogată, ești mîhnită, dar senină!
Ce să plîngi? De ce să mori tu? Ce poți oare fi de vină,
Dacă fața ți-e urîță, pe cînd anii-ți sînt de foc.

Cînd ai ști tu cît simțirea-ți și privirea 'nduioșată,
Cît te face de plăcută și de demnă de iubit,
Tu ai rîde printre lacrimi ș'ai ascunde negreșit
În cosița ta de aur fața-ți dulce, supărată.

Altele sînt mai frumoase, mult mai mîndre, mai bogate
Dar ca marmura cea rece nu au inimă de fel,
Pe cînd tu... ești numai suflet, ești ca îngerul fidel,
Ce pe cel care iubește ar veghia 'n eternitate.

Ștergeți ochii, blondă Martă, ochii-ți negri, două stele
Mari, profunzi ca vécinicia, și ca suftetu-ți senin,
O, nu știi cât e de dulce, de duios și de divin
De-a te pierde'n ochii-aceștia, innecați de lacrimi grele.

O surizi, surizi odată! Să te pot vedea... o sfintă,
O martiră ce suride printr'a lumei dor și chin,
Pe cînd ochiul ei cel dulce și de lacrimi încă plin
Se ridică pentru-o rugă către bolta înstelată.

Ai suris? O, ești frumoasă, ești un înger, ești un vis
Și mă tem, privind la tine... căci ți-o jur: nu m'aș mira
Dac'ai prinde aripă albe și la ceruri ai sbura,
Privind lumea cea profană cum se perde în abis.

DE-AȘ MURI

C'o bucurie tristă te țin acuma 'n brațe
Privire în privire și sîn la sîn trăim
Și gura ta surîde și ochii tăi mă 'nvață
Cînd ținem fericirea pe sîn cum s'o iubim.

Dar de-oî muri vre-odată, copilă gînditoare,
Crezi c'o să 'ncet din stele mai mult a te iubi?
Și-o să petrec în pace prin lumile de soare
In care-oî dăinui?

Nu, nu, copilă scumpă!... De-î auzi în noapte,
Cînd vei veghia în rugă la candela de-argint,
De-î auzi cum tristă aripa unei șoapte
Te-atinge aiurind,

De-î auzi o arpă sfărmată, plîngătoare
Vuind ca jalea neagră; ce geme prin ruini, —
Să știi că prin a nopții de întuneric mare
La tine, dragă, vin...

Și să-mi deschizi fereastra, să trec, o boare sfintă
Prin oalele uitate de veștejite flori
Să mîngăi cu suflarea-mi a ta față pălindă
Și ochii-ți gînditori.

UNDA SPUMĂ

Unda spumă, vîntul trece
Cu suflarea-î rece
Peste marea ce suspină
Tristă dar senină.

Cum nu-s vîntul ce aleargă
Pe oglindă largă,
Luciul apei de-l încruntă
Cu undă măruntă ?

Căci aş trece-o suvenire,
Vis de fericire,
Peste-o mare de misteruri,
Ce coprinde ceruri,

Printre visele-mi amare
A copilei care
O ador, o cînt cum cîntă
Arfa pe o sfîntă.

DOÎ ASTRI

Am văzut doi astri
Strălucind albaștri
La un înger pal,
M'a 'ncântat seninul
Ș-am privit divinul
Lumei ideal.

Și mi-am zis în mine:
Înger cu lumine,
Ochi cu-adînc noroc,
Din a vieții tale
Inflorită cale
Cum nu stai în loc?

C Î N D...

Cînd luna aruncă o pală lumină
Prin merii în floare'nșirați în grădină
La trunchiul unuia pe tine te-aștept
Visînd de deștept.

Cînd soarele arde și ceru-î-văpaie
Pe-a lacului valuri profunde, bălaie,
Pe-o barcă împinsă de valuri ce merg
La tine alerg.

Cînd vîntul e-o taină, cînd frunza e mută
Misterul surîde prin lumea tăcută
Culeg pe-a ta frunte sublime visări.
Pe ochi sărutări.

Amorul își moaie aripele-î stinse,
Tu 'nchizi surîzîndă lungi genele-ți plînse
Și fruntea mea pală pe peptu-ți așezi,
Surizi și veghezi.

Nebună copilă ce-amesteci plăcerea
Cu lacrimi pe care le naște durerea,
Nebună copilă cu-amorul ceresc —
O, cât te iubesc!

IN FEREASTRA DE SPRE MARE

In fereastra de spre mare
Stă copila cea de crai...
Fundul mării, fundul mării
Fură chipul ei bălai.

Iar pescarul trece 'n luntre
Și în ape vecinic cată...
Fundul mării, fundul mării,
Ah! de mult un chip i-arată,

— «Spre castel vr'odată ochii
N'am întors, și totuși plîng...
Fundul mării, fundul mării
Mă atrage în adînc».

CÎND MAREA

Cînd marea turbează de valuri cuprinsă
Și-și scutură coama de spume și vînt,
Cînd nori-alung' ziua din lumea cea plînsă,
Cînd tunete cînt,

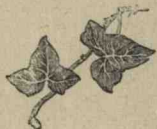
Atunci printre nouri, prin vînt și prin unde
O rază de aur se toarce ușor
Și-n fundul sălbatic al mării pătrunde
Prin vînt și prin nor.

Ce caută raza din ceruri venită
Din galbina steauă ce-aleargă prin cer,
Ce caută 'n mare, în noaptea-î cernită
Und' razele per?

În fundul cel umed al mării turbate
În lumea-î noptoasă, în sînu-î de-amar
Lucește o steauă în peatră schimbată
În mărgăritar.

E-amantul, a stelei ce palidă trece
 Ş-aruncă prin nori a ei rază de nea
 E-amantul căzut dintre stele, ce rece
 În mare murea.

am văzut oai ascrii alpa
 scuăruicint alpa scuilo u
 înier pală ma nară nă
 Găinile sam pririo
 derimile lernă itial
 si mi ameis în mine
 inoir cu lumina
 ochi cu lumina
 alho cu sene nară in aric
 xale înflorită calo
 cumu nu stai în loc

nirolessu

prezanu plaieste

la muscu

REPLICI

POETUL :

— Tu ești o undă, eă sînt o zare.
Eă sînt un flutur, tu ești o floare,
Tu ești o noapte, eă sînt o stea,
Iubita mea.

IUBITA :

— Tu ești o ziuă, eă sînt un soare,
Eă sînt un ostrov, tu ești o mare,
Eă sînt un templu, tu ești un zeă
Iubitul meă.

— Tu ești un rege, eă sînt regină
Eă sînt un caos, tu o lumină,
Eă sînt o harfă muiată 'n vînt,
Tu ești un cînt.

POETUL :

Tu ești o frunte, eă sînt o stemă,
Eă sînt un geniă, tu o problemă :
Privesc în ochi-ți să te ghicesc
Și te iubesc.

IUBITA :

— Îți par o noapte, îți par o taină,
Muiată'n pala a umbrei haină,
Îți par un cîntec, sublim, încet
Iubit poet ?

O, tot ce-î mistic, sublim și mare
În acest suflet ce lin tresare,
Fluture, rază, regele meu :
E tot al tău.

cei nax ten cãncei

vulcuva
raza rece
meu e tot al tău

tu iese un cântec
te imploră dragă
invidios copila

VIAȚA MEA FU ZIUĂ

Viața mea fu ziuă și ceru-mă un senin,
Speranța, steaua de-aur, mie-mă lucea în sin
Până ce'ntr'al meu suflet d'odat-ai apărut,
O, îngere căzut.

Și două stele negre luciră'n negru foc
Pe cerul vieții mele; — iar geniul-noroc
Mă lasă'n lume singur, dispere în abis
De nour și de vis.

O rază din privire-ți viața mi-a'nnegrit,
Din sînul meu speranța divină a fugit
Norocul și-a stins steaua... De m'ai iubi măcar,
O înger de amar.

Dar nu !.. Din lumea'mă neagră tu sboří în calea ta
Sub pasul tău de-arenă de-aur vei călca,
Cînd eú perdut în noaptea-mă nimic nu mă sperez
Ci vecinic te visez.

LA O ARTISTĂ

Credeam erī că steaua-ți e-un suflet de înger
Ce tremură'n ceruri, un cuget de aur
Ce-arunc'a lui raze'n o luncă de laur
Cu-al cîntului dar.

Iar tu interpretă-a cereștilor plîngerī
Credeam că ești chipul ce palida stelă
Aruncă pe-o frunte de undă rebelă
Pe valul amar.

Dar astăzi poetul cu inima'n ceruri
Răpit d'a ta voce în raī de misteruri
Ș-aduce aminte că'n cerul deschis
Văzut-a un geniū cîntînd reveria
Ș-o arpă de aur c-un : Ave-Maria
Și'n tine revede sublimul său vis.

C H R I S T

Cărții vechi roase de moliă, cu păreții afumați
I-am deschis unsele pagini cu-a lor litere bătrine,
Strimbe ca gândirea oarbă unor secole streine,
Triste ca aerul putred de sub muri cufundați.

Dar pe pagina din urmă în trăsuri groase și seci
Te-am văzut născînd în paie, fața mică și urită,
Tu, Christos, în hieroglife stai cu fruntea amărită
Tu, Mario, stai tăcută, țeapănă, cu ochii reci.

Erau timpii-aceia, Doamne, cînd gravura grosolană
Ajuta numai al minții sbor de foc cutezător
Pe cînd mîna, 'ncă copilă, pe ochiul cel arzător
Nu putea să-l înțeleagă, să-l imite în icoană.

Însă sufletul cel vergin te gîdea în nopți senine,
Te vedea rîzînd prin lacrimi cu zîmbirea ta de înger
Lîngă tine 'ngenunchiată mama ta cu triste plîngerî
Ardică palidă, sfîntă, către cer a sale mine.

Și pe bolta cea azură, pe cîmpia liniștită,
Cîmp albastru ca și marea cu flori de-aur sămănat
Inima visa un astru, alb ca crinul înfocat,
Stea de-argint curat și palid, de lumina 'ngălbenită.

Ear sub steaua călătoare ea vedea pustie'ntinsă
Și prin ea plutind ca umbre Împărați din răsărit
Umbre regii și tăcute ce-urmau astrul fericit —
Strălucea pustia albă de a lunii raze ninsă.

Jos pe muntele cu dafin și cu codru de maslin,
Povestind povești bătrîne, aū văzut păstorii steauă
Cu zimbirea ei ferice și cu razele de neaū
Ș-aū urmat raza ei sfîntă la culcușul tău divin.

Azi artistul te concepe ca pe-un rege 'n tronul tău
Dară inima-î pustiă, mîna-î fină n-o urmează
De a veacului suflare inima lui este trează
Și în ochiul lui cuminte tu ești om... nu D-zeu.

Paiul ieslei azi e d'aur, ești scaldat în mir ș-oleu
Mama ta e o regină, nu femeia cea săracă
Astăzi mintea e bogată, dar credința este seacă,
Căci în ochii ironiei tu ești om... nu D-zeu. ♪

Azi ești frază strălucită, azi ești masca cea de fală,
Eri ai fost credința simplă, însă sinceră, adîncă,
Împărat fuși omenirei, crezu'n tine era stîncă,
Azi în marmură te scrie, ori pe pînză te esală.

H O R I A

Să priveasc' Ardealul lunei i-e rușine
C-a robit copii-î pe sub mîni străine,
Ci 'ntr'un nor de abur, într'un vâl de ceață
Își ascunde tristă galbena ei față.

Horia pe un munte falnic stă călare,
O coroană sură munților se pare.
Iar Carpații țepenî, îngropați în nor,
Își vuiău prin tunet gîndurile lor.

Eû am, zise-un tunet, suflet mare greû,
Dar mai mare suflet bate 'n peptul său.
Fruntea-mî este albă ca de anî o mie
Dară a lui nume mai mult o să ție.

Nalți sîntem noi munții, zise-un vechiû Carpat,
Dar el e mai mare, că ni-î Împărat.

Atunci luna iese, norilor regină,
Fruntea lui cea pală roșu o 'nșenină
Galbenele-î raze încing fruntea-î rece
Că părea din munte diadem de rege.

Și un stol de vulturi muntele 'nconjur
Cugetînd că-î Joe, Dumnezeul lor.
Cînd în miezul nopții, cununat cu nimb,
Fulgere aruncă sus de pe Olimp.

UN ROMAN

În van oglinzi frumoase și florile-împlu sala
C'un aer plin de miros, molatec, de argint,
In sufletu-unui tînăr e noapte și răceală :
Lumină pînă în gîndu-î cel negru nu se'tind.

În van tineri de-o vîrstă ciocnesc vesel pahare
Și l'ale lor petreceri pe dînsul îl învit' ;
Ei nu vor să'nțeleagă zîmbirile-î amare,
Dup'o perdea s'ascunde în visuri adîncit.

Au unde merge'n gîndu-î?... In valea lui natală,
In codrii plini de umbră, prin rîpe ce s'afund,
Unde isvoarele-albe murmure dulci esală
Și scapăr' argintoase lovindu-se de prund.

Ar vrea ca să revadă colibele de paie,
Dormind cuiburi de vultur pe stînci, ce se prăval,
Cînd luna printre nouri, regina cea bălaie,
Se ridica prin codrii din fruntea unui deal.

Să aib' ar vrea coliba de trestii mititică,
In ea un pat de scînduri, mușchiu verde drept
[covor,
Din pragu-î să se uite la munte cum s'ardică
Cu fruntea lui cea stearpă vîrîndu-se în nori...

Ar vrea să rătăcească cîmpii înfloritoare,
Unde ale lui zile din raze le-a țesut,
Unde 'nvăța din rîuri murmurul de 'ncîntare
Și pricepea din codri misterul lor tăcut.

O babă, ce atîtea povești știa cît fuse
Tovarășă în viața-î, pe el l'a învățat
Să tălcuiască graiul ș'a păsărilor spuse
Și murmura cuminte a rîului curat.

In curgerea de ape, pe-a frunzelor sunare,
In dulcele 'miitul al păsărilor grai,
In murmurul de vespîi, ce'n miî de chilioare
Zidesc o mînăstire de ceară pentru trai,

De spînzură prin ramuri de sălcii argintoase
O 'ntreagă 'mpărăție în cuib legănător ; —
A firii dulce limbă, de el era 'nțeleasă
Și îl împlea de cîntec, cum îl împlea de dor.

Visa copilul... Fruntea-î de-o stîncă răzimată,
Privea uîmit în rîul ce spumega amar
Și asvîrlea vre-o piatră în apa 'nvolburată...
Rîdea, cînta de geaba — plîngea chiar în zădar.

Vedea în zarea văii nuci mari cu frunza [lată]
Ș'o lume de flori albe pe șiruri de cireși,
Și iarba de pe pajiști e moale-amestecată
Cu flori galbene ș'albe, p'ici colo măcieși.

Pelinii suri c'argintul cu dulcile miroase
Implu adormitoare tot aerul cel cald,
Vișinii-s cu crengi grele de boabe 'ntunecoase,
Lanul călătorește cu valuri de smarald.

A ierburilor spice staă sure-verzi în soare,
Crescute-ajung la brîul unei copile. Lin
Prin iarba mare trece, ș'aminte-luătoare
Plivește flori de aur și fire de pelin.

Cunună-și împletește și-o 'ncaeră sălbatec
În pletele îmflate, în părul încălcit
Și ochii-î rîd în capu-î, și fața-î e jăratec —
A lanurilor zîină cu chip frumos, răstit.

Ș'apoi în codru trece și cîntă doina dragă,
Sălbatec este glasu-î, răstit, copilăros,
El sună 'n codru verde, în lumea lui întregă,
Albele ei picioare îndoiaie flori pe jos.

«Ah! de aş fi — ea strigă — o pasăre măiastră
Cu penele de aur, ca paserile 'n raî,
La Sfînta-Joi m'aş duce ş'aş bate în fereastră
Cu ciocul — şi i-aşi zice cu rugătorul grai:

Să-mi dea un măr, în care închis să fie-o lume,
Palat de-argint în lunce şi 'n codri înfundat,
Ş'un Făt-frumos de mire, înalt, cu dulce nume,
Din sînge şi din lapte fecior de Impărat...»

Ea cîntă şi pocneşte în crengi c'o vargă lungă;—
O ploaie de flori albe se scutură pe ea,
Un flutur roş şi vînat se 'nnalţă, ea-l alungă;
De pasu-i crengi se 'ndoaie şi glasu-i răsuna...

Apoi ş'aduce-aminte — era o zi frumoasă...
El s'a trezit în luncă sub ochii ei de foc,
Ea păru-şi că 'ntr'o parte din faţa ruşinoasă,
Işi pleacă ochii timizi şi el a stat pe loc.

Ce s'a 'ntîmplat de-atuncea nu vrea să ştie minte
Destul că nu mai este — şi chipul ei cel blînd,
Surîsul ei sfielnic şi ochiul ei cuminte
Sunt duse fără urmă de pe acest pămînt.

S'a stins. De-aceea însă el ar vrea înc'odată
Să vadă lunca verde, valea pierdută 'n flori,
Unde ades de braţu-i în noaptea înstelată
Şedea pe stîncă stearpă, spuindu-i ghicitori...

Da, ghicitori... enigme! Ah, ce știa pe-atunce
De-a vieții grea enigmă, de anii furtunoși?
În lacu-adînc și neted din mijlocu-unei lunce
El vede zîne albe cu părul de-aur roș.

Și trestia cea naltă de vîia 'n vînt mai tare
El asculta la glasu-î ca niște basme dulci,
Cînd rațele sălbatici încrețeau ape clare
Scăldîndu-se prin papuri cu ciucalăi de fulgi.

. . . . .

Trecură anii. E noapte. În camera bogată
Pe-un păt alb ca zăpada stă un copil măreț,
O candelă de aur c'un punct de foc arată
Prin luminoasa umbră tablouri pe pereți.

Culcată jumătate, copila cu tristețe
Zîmbește. Plete blonde pe umeri-î cobor'
Și cad pe albe perini. Iar buzele ei crește
Arată nu amorul, ci setea de amor.

Ochii suri și mari iar fața-î de-acea albeață sură,
Brumată ca lucirea unui mărgăritar,
Pe brațe de zăpadă, pe sîniî albi ce fură
A candelăi lumină mai rar... și tot mai rar.

Picioarele ei mice ating covorul moale
Și chinuie papuciî de-atlas care stau jos.
L'a patului ei margini, cu fruntea 'n a ei poale
E în genunche *dînsul*... se uită 'ntunecos.

Sub umerii-unei fețe ca marmura de rece
Sunt umbrele 'ntristării adînci ce-arată slab.
În ochii mari și negri o îndoială trece
Ce fulgerează 'n taină spre-a se ascunde 'n grab'.

Și mîna-î tremurîndă boțeșt' involuntară
Gazu-argintos din haină, din creșți ce se deșir',
În jurul gurei sale e o trăsură-amară
Și o zîmbire crudă pe buzele-î subțiri.

— «Nu te iubesc? zică, crudo — ce zică îți
[pare-o șagă...

Nu te iubesc atîta cît știu ca să iubesc.
Să storc din oceane amărăciunea 'ntreagă
Și într'o picătură s'o bea... să 'nebucesc?

O vrei? A crea unul din visurile tale
Aș trebui să fiu eu de trei ori Dumnezeu,
Și 'n clipa mea — ce secolî ai vecinicieî sale
Abia putură face — aceea să fac eu.

Nisipul din pustie eu să'l arunc c'o mîină
În cer... și dînsul negru deșert să fie iar,
Ca sus pămînt să fie întins fără lumină
Și ale lui întinderi cu gîndul meu să le-ar.

Iar jos să cobor mîndru a cerului grădină,
Cu sorî nălțați pe lugeri, cu lune 'n crenges verzi;
Iar tu să treci — un înger — încinsă în lumină
Și în a ta privire eu mințile să'mî pierz.

Și tu cînd apărea-vei ziua să pară noapte,
Ast-fel de strălucită să fie fața ta,
Incet numai pîrae să se uimească 'n șoapte,
Din crengi de aur mîndre să cadă rodii coapte
Și pasul tău să calce pe un covor de nea.

De ai dori în gîndu-ți tu un palat de ghiață
Să se coboare Nordul cu munți-î plutitori
Și vînturi uriașe cu lungele lor brațe
Să sue stînci pe stînce... și-un munte să înalțe
Cu codri-î să-l așeze pe vîrful lui de nori...

Și de-ai muri, iubit — căci contra morții n'are
Nici D-zeu putere — atuncea cu amar
Aș stinge c'o gîndire sistemele solare,
Aș grămădi din ele o piramidă mare,
Puind în ea al vieții frumos mărgăritar:

Figura-ți de minune.—Și 'n noaptea cea pustie
În caos fără stele, în vecinicul nimic
M'aș arunca în doliu să cad o vecinicie,
Cu viața mea, sfîrmată de-o lungă nebunie,
Etern, etern cu doru-mi deșertul să-l despîc.

Și dacă vre odată lumea deslănțuită
Ar reintra în viață și 'n vechile ei legi,
Ființele ei nouă cu mintea lor uimită
Cometul să-l privească în calea lui greșită
Neliniștind în sboru-î veciile întregi.

Ș'acel comet puternic cu coama lui zburlită,
Cè exilat din ceruri e prin blestemul seü,
Etern' anamolie în lumea liniștită,
Sburînd cu-a lui durere adincă-neghicită,
Acela să fiü eü! —

LA MOARTEA LUÎ NEAMȚU

Lăsați clopotul să plîngă cu-a lui voce de aramă,
Lăsați turnul ca să miște cu a lui inimă de fier,
Căci de stele mai aproape el le dă acuma samă
Că un suflet bun și nobil se îndreaptă către cer.

Clopote, tu simți durerea și urmeză cu-a ta cîntare
Cînd din stea în stea se sue sufletul într'un avînt,
Pe cînd noi urmăm cu pasul cel rărit de întristare
Lutul palid, fără suflet, să-l depunem în pămînt.

Ochii? Cîte dulci imagini aș sorbit a lor lumine!
Capul? O, de cîte gînduri el a fost impopulat,
Inima? Cîta simțire frămînta-ta ea în sine?
Sufletul? Cîte speranțe, cîte visuri a păstrat?

Și-azi nimic. Lumea gîndirei e o lume sfărîmată
De lemnoasa mîn'a morții inima e stoars'acum
Și imaginele-î șterse, ce prin ei treceau odată
Sufletul (dacă există) printre nori își face drum.

Ai știut tu, scumpe frate, că pămîntu-î o ruină ?
Că-î o sarcină viața ? Că-î martiriū să trăești ?
Ai știut tu, cum că moartea e un caos de lumină,
Că la finea vecinicieî te-așteaptă stele cerești ?

De a vieții grea enigmă ție-acuma nu-ți mai pasă
Pe cînd nouă 'ncă viața ni-e o cifră ne'nțeleasă
Și'n zădar cătăm răspunsul la 'ntrebarea ce
[ne-am pus.

În zădar ne batem capul, triste firî visionare,
Să citim din cartea lumēi semne ce noi nu le-am
[scris,

Potrivim șirul de gîndurî pe-o sistemă oare-care,
Măsurăm mașina lumēi cu acea măsurătoare
Și gîndirile 's fantome și viața este vis.

MITOLOGICALE

Da! Din porțile mîndre de munte, din stînci arcuite
Ese-uraganul mîinînd pe lungi umeri de noui
Caii fulgerători și carul ce 'n fuga lui tună,
Barba lui flutură 'n vînturi ca negura cea argintie
Părul imflat e de vînt și prin el colțuroasa coroană
Împletită din fulgerul roș și din vinete stele.
Hohot' adînc bătrînul cînd vede că munții își clatin
Și-și prăvălesc căciule de stînci cînd vor să-l salute...
Codrii bătrîni rîd și ei din adînc și vuind îl salută,
Paltenii 'naltî și bătrîniî ștejarî și brazii cei vecinici,
Numai marea-albastră murmură 'n contra orgiei
Care bătrînul Rege-o făcea 'n beția lui oarbă.
El mîn'oștirî de norî contra mării... și armia-î neagră
Ruptă pe-ici pe coala de-a soarelui roșă lumină,
Șiruri lungi fug repede, grei, pe cerul cel verde,
Și netezindu-și barba trece prin ei uraganul
Dus de fulgerătorii cai în bătrîna căruță
Care scîrție hodorogînd de-ai crede că lumea
Stă să-și iasă din vechile-î vecinice încheeture.
Groaznic s'a îmbătat bătrînul — soarele —
Nu-î minune-a băut jumătate d'oceanul pacific,
Rău îi mai umblă prin pîntece-acum băutura amară,

Însă-'s eă de vină... c'umplut-am de nouri păhare
Cu apele mării adânci, boite cu roșă lumină.
Cine dracul știa acum că de cap o să-și facă!
Ah! moșneagul bețiv e 'n stare 'ntr'o zi să ruine
Toate societățile de-asigurare din țară.
Soarele 'și bagă capul prin nouri și limba și-o scoate
Și c'o rază gidilă barba bătrînului rege.
Hehe! zice bătrînul rîzînd — ce faci tu, Pepeleo?
Tînăr, hai? De miî de ani tot tînăr te vād eă,
Pare-mî că dai pe obraz cu roș după moda de astăzi,
Altfel nu 'nțeleg cum tînăr de o mie de ori ești.
— Tacî moșnege făr'de obraz, te du, te trezește...
Vezi în ce stare te afli, coroana îți stă pe-o ureche
Și în veselia ta proastă lumea ruini tu!
Însă a popoarelor blonde de stele guverne 'ndărătnici
Vai, nu făcuse șosea pe cîmpii albaștrii
Și se răstoarnă carul și rău se 'nglodează bătrînul...
Mai că era să-î rămîie ciubotele 'n glodul de nouri.
Hei, ce-î pasă! El norii frămîntă jucînd mocăneasca
Și pe-un vînt l'apucă de cap, făcîndu-î morișcă
Se tăvălia peste cap și pișcat de-un purec de fulger
Se scarpină de-un șir de pădu:î ca de-un gard de răchită...
Norii roșesc de rușine și fug, iar vîntul se culcă
Între codri și munți... Uraganul mahmur poticnește
Spre castelul de stînci ce-și deschide uriașa lui poartă
Spre-a-l primi pe bolnavul bătrîn în surele hale.
El își ia coroana din cap și în cui o atîrnă
De sclipește 'n noapte frumoasă și roșă-un fulger
Încremenit în nouri. Cojocu 'l anină
El de cuptor... Ciubote desculță și negrele-obiiele
Cît două lanuri arate le 'ntinde la focul Gheenei
Să se usuce... Chimirul descinge și varsă dintr'însul
Galbenî aprinși într'un vechiū căuș afumat de pe vatră,
Mare cît pivnița... 'n patu-î de pîcla 'nfoiată
Regele 'ntinde bătrînele-î membre și horăește;
Pină 'n fundul pămîntului urlă peștere negre

Și rădăcinile munților mari se cutremură falnic
De horăitul bătrînului crai. Iară afară
Vezi un ger bătrîn și arar cu fața mîhnită
Cărăbănînd al zorilor aur în saci de 'ntunerîc
Ca să-l usuce 'n rubine. Cu 'ncetul, cu 'ncetu 'nserează...
Soarele ca să împacè marea la ea se apleacă,
Lin netezește-a ei față albastră și-adînc se arată
În luminoasele valuri a ei și sînu-î desmeardă
Cu tot aurul razelor lui. La pămînt se mai uită...
Florile toate ridică la el cochetele capuri
Copilăroase și ochii plin de zadarnice lacrimi...
Pe grădini se mai uită pe-alee de vișini în floare
Și de cireși încărcăți, de sălcimi cu mirosul dulce:
Pe-acolo se plimbă o fată 'n-albastru 'mbrăcată,
Părul cel blond împletit într'o coadă îi cade pe spate.
Ca Margareta din Faust ea ia o floare în mină
Și șoptea: mă iubește... nu mă iubește... mă iubește!
Ah! boboc... amabilă ești... frumoasă și — proastă,
Cînd aștepți pe amant, scriitor la subprefectură,
Tînăr plin de speranță, venînd cu luleua în gură...
Soarele-a apus, iar luna, o cloșcă rotundă și grasă,
Merge pè-a cerului aer moale ș'albastru și lasă
Urmele de-aur a labelor ei strălucinde ca stele.
Iar a doua zi se scoală bătrînul și urcă Rarăul,
Numai în cămeșoi, desculț și fără căciulă
Și se scarpină 'n cap — somnuros uitîndu-se 'n soare.

INVIEREA

Prin ziduri înegrite, prin izul umezelii,
Al morții rece spirit se strecură 'n tăcere ;
Un singur glas îngână cuvintele de miere,
Inchise în tratajul străvechii evanghelii.

C'un muc în mîni moșneagul cu barba ca zăpada.
Din cărți cu file unse norodul îl învață
Că moartea e în luptă cu vecinica viață,
Că de trei zile 'nvinge, cumplit muncindu-și prada.

O muzică adîncă și plină de blîndețe
Pătrunde tînguioasă puternicile bolți :
«Peirea, Doamne sfinte, căzu în orî-ce colț,
«Căci a căzut în însuși isvorul de viețe.

«Nimica înainte-ți e omul, ca un fulg,
«Ș'acest nimic îți cere o rază mînguioasă,
«In pîlcuiri sunătoare de plînsete duioase
«A noastre rugă, Părinte, organelor se smulg».

Apoi din nou tăcere, cutremur și sfială
Și negrul întuneric se sperie de șoapte...
Două-spre-zece ceasuri răsună... Miez de noapte...
De-odată 'n negre ziduri lumina dă năvală.

Un clocot lung de glasuri vui de bucurie
Colo 'n altar se uită și preoți și popor,
Cum din mormint răsare Christos învingător,
Iar inimele toate s'unesc în armonie :

Cântări de laude 'nnălțăm
Noi Ție Unuia,
Primindu-l cu psalmi și cu ramuri,
Plecați-vă neamuri
Cântind Aleluia !

Christos a înviat din morți,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcînd-o,
Lumina ducînd-o
Celor din morminte !

PRINTRE STÎNCI DE PIATRĂ SEACĂ

Printre stînci de peatră seacă
Auzi plîns de cucuva
Țipînd noaptea tristu-î vaî!
Cînd în nouri se îneacă
Chipul luneî cel bălai.

Vraja trece peste lume,
Vraja cîntec amorțit,
Ca un vis îngălbenit,
Pe-a ei buze vineți spume,
Capu-î alb e amețit.

Fuge, trece, fuge, sboară,
Buza-î tremură spumînd,
Ochii joacă scînteind,
Sub nebuna ei cîntare
Lumea doarme în descint.

Vezi cum luna înghețată
Printr'al nourilor hău
Trece ca și visul greu,
Sună'n noaptea descîntată
Cîntul trist din ceasul rău.

Este daina cea bătrînă
Care cîntă noaptea 'n crîng,
Pe cînd stelele se sting
Pe cînd frunzele-abia sună,
Pe cînd apele-abia plîng.

Și bătrîna moarte toarce
Gîndul ei în infinit,
Zilele din vine-ți stoarce.
Și cînd capu-ți se întoarce
Bagi de seamă c'ai trăit.

LEBĂDA

Cînd printre valuri ce saltă
Pe baltă
In ritmu ușor
Lebăda albă cu cînturi
In vînturi
Se leagănă 'n dor,
Aripe albe în apa cea caldă
Le scaldă,
Din ele bătînd,
Ș'apoî pe luciù, pe unde d'oglinde
Se 'ntinde:
O barcă de vînt.

POVESTE DULCE 'MÎ ERA VIAȚA

Poveste dulce 'mî era viața
Spusă de gură de copil,
De lună plină și 'nflorită
Cum este luna lui April.

Acum ca'n toamna cea tîrzie
Un singuratec trist isvor,
Și ca și frunzele mărunte
A mele visuri cad și mor.

Azi de nimica rău nu-mî pare,
Nimic în lume nu aștept,
Mă mir la ce mai bate încă
Sărmana inimă din piept.

SPRE MORMÎNT

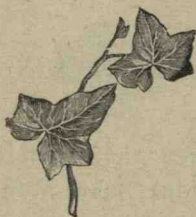

În liră geme și suspin' un cînt,
Căci eă îmi vărs acum veninu-n vînt,
Prin minte-un stol de negre gînduri trec,
Spre casa cea de patru scînduri trec,
Gemînd, plîngînd eă fruntea'mi pun pe mîni,
Se rumpe suflet, mi se rumpe sîn,
Scăpare caut în zadar de chin,
Să sting un dor, ce 'n sînu-mi arde viu.

.....

Cînd te doresc, eă cînt încet-încet,
Plec capul la pămînt, încet-încet
Și glasul meu răsună tînguios
Ca tristul glas de vînt, încet-încet,
Și orî-ce vis, orî-ce dorinț'a mea
Eă singur le-am înfrînt, încet-încet,
Săgeata doar al cîntului de-amor

In suflet mî-a intrat, încet-încet
Și simt veninul pătrunzînd adînc
Cu sîngele-l frămînt, încet, încet,
Și nu-mî rămîine de cît să pornesc
Spre al meû trist mormînt, încet-încet.

EŪ NU CRED NICI ÎN IEHOVA

Eŭ nu cred nici în Iehova
Nici în Buddha Sakya-Muni,
Nici în viață, nici în moarte,
Nici în stingere, ca uniă.

Visurî sunt și unul și-altul
Și tot una-mă este mie
De-oă trăi în veci pe lume
De-oă muri în vecinicie.

Toate-aceste taîne sfinte,
Pentru om frânturî de limbă
In zadar gîndești, căci gîndul
Zău nimic în lume schimbă.

Și fiind-că în nimica
Eŭ nu cred, o, dați-mă pace,
Fac ast-fel cum mie-mă pare
Și faceți precum vă place.

Nu'nvăluieți a mea gândire
Nici cu stil curat și antic,
Toate-aă fost de o potrivă
Eă rămîn ce-am fost:—romantic.

D O R M Î

De ce te temi? Aă nu ești tu cu mine?
Las' ploaia doar' să bată în ferești,
Las' vîntul trist prin arbori să suspine —
Fii liniștită tu! Cu mine ești.

Ce te-ai sculat și cauți în podele?
Uimită pari și pari a aștepta.
Nu poți vedea cu ochii printre ele,
Vrei să-ți aduci aminte de ceva?

Lasă-te 'n perini — eă îți voi da pace,
Dormi tu — și lasă să rămîn deștept.
Pe cînd citesc, la tine-atunci îmi place
Din cînd în cînd privirea să-mi îndrept,

Să văd cum dormi, să te-admir cu drag,
Cu gur'abia deschisă cum respiri,
Eă de pe carte mîna mî-o retrag,
Pătrunde pacea tristele-mi gîndiri.

Odorul meu... o, prea frumoasă fată,
Ca marmura de albă-î a ta față,
Imi vine să alerg la tine 'ndată
Ș'ast-fel cum dormi să te cuprind în brață.

Dar te-ai trezi! Păcat! Și nu mă'ndur —
Dormi liniștit c'un braț pe după cap.
Din cînd în cînd cu ochiul eă te fur
Din cînd în cînd din mîna cartea scap.

Și-s fericit... Pulsează-a nopții vreme
In orologiū cu pașii uniformi.
O, ce te temi! Cu mine nu te teme!
Ca pe copii te culc cu sila... Dormi!

DE CÎTE ORÎ, IUBITO...

De cîte orî iubito, mă uîț în ochii tăi
Mî-aduc aminte ceasul, cînd te-am văzut întîi
Ca marmora de albă, cu mîni subțiri și reci
Strîngeai o mantă neagră pe sînul tău... În veci
Nu voi uita, cum tîmpla c'o mîna netezînd
Și fața ta spre umăr în laturi întorcînd
Știînd că nimeni nu e în lume să te vadă
Ai fost lăsat în valuri frumosul păr să cadă
În orbitele-adînce frumoșii ochi ce'ncîntă
Pierduți în visuri mîndre, priveam fără de țintă
Și tu zîmbeai c'un zîmbet, cum e numai al tău,
Nu te-a mai văzut nimeni, cum te văzusem eu.
Și plini îți erau ochii de lacrimi și de foc.
De-al genei tale tremur purtînd atît noroc
De ce zîmbeai tu oare? Vr'un cîntec blind de jale
Aû deșteptat în taină glasul gîndirei tale...
Pluteai ca o ușoară crăiasă din povești
Dintr'o zîmbire 'n treacăt simțiam ce dulce ești..

Și fața visătoare spre umăr întorcînd
În ochii fericirii-mî eă mă uitam plingînd
«O nu fugi, răpită» — strigam cu doru-mî tot —
Din valurile vremii mă lasă să te scot!
Ș'acum cînd ești de față, eă nu știu ce să crez,
Te țin aevea'n brațe, sau poate că visez —
Să cred că-î cu puțință așa minuni să stee,
Dar tu ești prea mult inger și prea puțin femee.
Dacă visez, te'ndură, rămîi ast-fel pe piept
Și fă ca pe vecie să nu mă mai deștept.

O ! VIN PE MARE...

O vin pe marea ce-o cuprinde
Un cer înalt de stele plin,
Și vîntul serii va întinde
A luntrei pînză în senin.

Cu-a tale reci și albe brațe
Tu la grumazu-mi să rămîi
Și luna-ți bată drept în față,
Îți cază părul la călcîi.

Mă voi pleca încet spre tine
Să-ți beaș tot sufletul iubit,
C'o lungă, lungă sărutare,
Uimită, fără de sfîrșit !

OCHIUL TĂU IUBIT...

Ochiul tău iubit,
Plin de mîngieri,
Dulce mi-aŭ lucit
Pînă ieri.

Oare te pierdui,
Pe acest pămînt,
Fără ca să-mi spuî
Un cuvînt ?

Oare te înduri
Tu ca să mă laşi,
Geniŭ de păduri
Drăgălaş ?

Luna în zadar
Bate în fereşti
Şi mă'ntreabă iar
Unde eşti.

Ar luci pe zid
Pină ce te culci,
Pină ți se 'nchid
Ochii dulci.

Ori ar tremura
Tăinic în frunziș
Și te-ar săruta
Pe furiș.

Dar ea zi cu zi
E în orî-ce loc
Și te va găsi
Cu noroc.

Eă nu pot să plec
Peste nori și vînt.
Și să te petrec,
De-unde sînt.

Cum nu sînt ca ea
Ca să mă strecor
Drept oglinda ta
Să cobor.

Chipul tău frumos
Să-l privesc întreg,
Cu atît folos
Să m'aleg.

Să apar ca 'n vis
Aceleï vederi,
Care mî-a suris
Pînă erî.

OCHIUL TĂU IUBIT...

— VARIANTĂ —

Ochiul tău iubit,
Plin de mîngîeri
Dulce mî-a lucit
Pînă erî.

L'am iubit cu miî
Lacrime fierbinţi
Şi cu atît de viî
Rugăminţi.

Şi nu suferiam
De al lui amor,
Cît de mult doria
Ca să mor.

Pururi te căutam
Pe orî-ce pămînt,
Căci a-ţi spune am
Un cuvînt.

Cămăruța ta
Sara să-mi deschizi,
Că te-oî desmierda
Ca să rîzi.

Să-ți închid îndat'
Pe cînd tu te culci,
Cu un sărutat,
Ochii dulci.

Să măsor mereu
Cît de mult crescuseși,
Să sărut al tău
Picioruș.

Sînul rotunjor
Cînd pe braț îl porți,
Li s'ar face dor
Și la morți.

De te-î potrivi
Astei rugăminți
Fericiți vom fi,
Și cuminți.

CE SUFLET TRIST

Ce suflet trist mi-aŭ dăruit
Părinții din părinți,
De-aŭ încăput numai în el
Atâtea suferinți ?

Ce suflet trist și făr' de rost
Și din ce lut incert,
Că dup' atâtea amăgiri
Mai speră în deșert ?

Cum nu se simte blestemat
De-a duce 'n veci nevoi ?
O, valuri ale sfintei mări,
Luați-mă cu voi !

DE CE NU-MÎ VIÎ ?

— VARIANTĂ —

Prin codru jalnic trece vînt,
Se pleacă ramuri la pămînt,
Se scutur frunzele din vii...
De ce nu vii, de ce nu vii ?

Și multe flori .aũ fost în tei
Și-ı plinã lumea de femei
De seama ta, pe cît văzuı,
Nici una nu-ı, nici una nu-ı.

Vãzut-am lucii ochi de foc,
Prevestitori de mult noroc,
Dar ca aı tãı de crezãmînt
Aı lor nu sînt, aı lor nu sînt.

Vãzut-am mîini subțiri și reci
Ce promiteaũ amor pe veci.
Dar nu sînt dulci, nu sînt așã
Ca mîna ta, ca mîna ta.

De ce nu vii să strălucești,
Cu ochii mari și îngerești,
Aă nu ne e atît de dor
Amînduror, amînduror ?

DIN CERURILE-ALBASTRE...

Din cerurile-albastre
Luceferi se desfac,
Zimbind iubirei noastre,
Si undelor pe lac.

De glasul pasărelelor
Pe ginduri codru-i pus, —
O stelelor, stelelor,
Unde v'ați dus ?...

In turme călătoare
Trec [nourii] pe ceri
Ce seamăna pe soare,
Duioselor dureri.

De strălucirea florilor
E cimpul tot supus, —
O norilor, norilor,
Unde v'ați dus ?...

Șoptiri aeriene
Pătrund din mal în mal,
Ș'a stelelor icoane
Pe fie-care val :

De ochii tăi cei plini de-amor
Aminte mî-am adus, —
O stelelor, stelelor,
Unde v'ați dus ?...

Cum iedera se leagă
De ramuri de stejar,
Mî-a fost odată dragă
Și dragă-mî este iar :

De brațul tău cuprins cu dor
Aminte mî-am adus, —
O brațelor, brațelor,
Unde v'ați dus ?...

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

De sborul rîndunelelor
Aminte mî-am adus
O stelelor, stelelor,
Unde v'ați dus ?

CU PÎNZELE-ATÎRNATE

Cu pînzele-atîrnate
În liniște de vînt
Corabia străbate
Departe de pămînt,
Iar stolul rîndunelelor
Trece 'ntre cer și mare.
O stelelor, stelelor,
Nenumărătoare,
De ce și voi nu vă luați
Pe-ale lor urme oare?

De ce mă întristează
Că valurile mor,
Cînd altele urmează
Rotund în urma lor?
De ce căderea florilor
Și-a frunzelor ne doare?

O norilor, norilor,
Ști-veți voi oare
De ce rămîn atîtea 'n veci
Și numai omul moare?

Un crez adînc pătrunde-va
De-apururi omenirea :
Că unde-va, unde-va
E fericirea.
Și toți aleargă după ea
N'o află nicăirea.

Ast-fel și eă din lume
Voit-aș fi să pier
Ca unda fără nume
Ca ziua cea de ieri,
Iar ca în tot-d'auna
Urmam al norilor mers
Ca soarele și luna
Rotind în univers.

De ce atîta plingere
A tuturorora soarte
E ardere, stîngere,
Viață și moarte ?

DINTRE SUTE DE CATARGE...

Dintre sute de catarge,
Care lasă malurile,
Cîte oare le vor sparge
Vînturile, valurile?

Dintre pasări călătoare
Ce străbat pămînturile,
Cîte-o să le 'nece oare
Valurile, vînturile?

De-î goni fie norocul,
Fie idealurile,
Te urmează în tot locul
Vînturile, valurile!

Ne 'nțeles rămîne gîndul
Ce-ți străbate cînturile:
Sboară vecinic, îngînîndu-l
Valurile, vînturile!

SCRISORI

Ca niște martori mincinoși,
Ai dragostilor stinse,
Cuvintele scrisorilor
Stau înainte-mi prinse.

Deși se uit'atît de trist
Că nu voi a le rumpe,
Tot nu mă 'ndur s'arunc în foc
A lor iluzii scumpe.

Norocu-mi tot e'n aste foii
Plăcerea-mi dureroasă,
Tot recitindu-mă 'nnapoi
În pierderea-mi duioasă.

Doar foaia veștedă, un semn
Al morții, le-am adaos ;
Căci moartea vindec'orî-ce rău,
La patimi dă repaos.

E TRIST...

E trist ca nimeni să te știe,
Dar și mai trist să-ți zici mereu
Că te-a pătruns nimicnicie,
Deși ai fost ca Dumnezeu.

Unde sînteți zîmbiri deșarte,
Ochi mari ce nu mai pot uita...
O fugi departe, fugi departe,
La ce mă'ngîni cu fața ta.

În viața lumii aceștie,
Ce-î fără capăt și 'nceput,
În toată neagra vecinicie,
O clipă numai te-am avut.

De-atunci te chem din întuneric
Și amintirea ta desmierd,
Pîn ce răsaî... un vis chimeric,
Abia răsaî... și iar te pierd.

Ca la un svon ce lin adie
Urechia țin, mereu ascult...
Tot mai puțină armonie...
Pustiū din ce în ce mai mult.

Și din comoara-mă de suspinuri
Cu amintiri, cu dor îmbrac
Acest amor bogat în chinuri
Și-n mîngăieri de tot sărac.

TERȚINE

Tinzîndu-ți mîna, o priveai cuminte,
Mișcai zîbind a tale roșii buze,
Șoptind încet, ca 'n vis, la dulci cuvinte.

Urechea mea pîndea să le auză, —
Abia 'nțelese, pline de 'nțeles, —
Cum ascultaū poeții vechi de muză.

Și 'n ochii tăi citeam atît eres,
Atîta dulce-a patimii durere,
Că 'n al meu suflet toată-o am cules.

A vorbeii tale lamură de miere,
Al gîndurilor visătorul chaos,
Al tău suris, precum ș'a ta tăcere,

Și chipul tău în voluptos repaos, —
Pătruns-aū toate limpede 'n cîntare-mi,
Cînd al tău suflet mie l-ai adaos.

Stăpînă ești pe gîndu-mî și suflare-mî,
Și acesta cînt, ce gata-acum vedemu-l,
Tu poți să-l ții, și numai tu să-l sfaremî.

De 'ngădui tu, ca eû să 'nchin poemul,
Precum viața mea ți-am închinat-o, —
Disprețuiu hula ori-și-căruî emul.

Primește-l dar, c'un zîmbet — adorato!

ALTE TERȚINE .

Ce s'alegea de doi nebuni, iubito,
De ne'ntilneam de mult și ne pierdeam
O tinerețe, care-am risipit-o?

De dragul tău de mult înnebuneam,
Saū că muream de-atita fericire,
Dar numai viața lungă n'ajungeam.

Era de sgomot plină, de 'nflorire,
Iar ochii tăi cei tineri de copil
M'ar fi ținut de-a pururea 'n uimire.

Iar graiul tău, cînd blînd și cînd ostil
Făcea singurătatea-mi sgomotoasă,
Cum e cu sgomot luna lui April.

Și in necazul tău, și mai frumoasă,
Te cuprindeam să nu te mai retragî.
Să-mi plîngi la piept de dragoste geloasă.

Și ne-am fi fost atît... atît de dragi.
Ca o crăiasă mi-ai fi fost, cu toane,
Eû lacom de-al tău farmec ca un paj...

Dar, azi, loviți de ale sorții goane,
Viața-mi pare-un istovit isvor
Și plină de-ale toamnei reci icoane.

A noastre visuri cad pe rînd și mor,
Precum în vînt rotiri de frunze-uscate...
Statornic nu-î de cît al nostru-amor...

Renunț silit la el, căci nu se poate...
Și lungi iluzii, ca un înțelept,
Naintea mea le văd căzând pe toate.

Nu cer nimic, nimic nu mă aștept,
Și nici nu 'ntreb la ce o mă simțesc
Sărmana inimă bătînd în piept.

La ce? Ca viața mea s'o risipesc
Intr'o 'ndelungă, tristă văduvire,
Lipsită de-al tău chip dumnezeesc.

Să-l cat în veci, să nu fi nicăire.

O! STINGĂ-SE...

O stingă-se a vieții fumegătoare faclă
Să aflu căpătiul cel mult dorit în raclă.
N'aflaiū loc unde capul în lume să mi-l pun,
Căci n'am avut tăria de-a fi nici rău nici bun,
Căci n'am avut metalul demonilor în vine,
Nici pacinica răbdare a omului de bine,
Căci n'am iubit nimica cu patimă și jind...
Un creer plin de visuri ș'o inimă de rînd.

De mult a lumii vorbe eū nu le mai ascult,
Nimic e pentru mine ce pentru ea e mult.
Viitorul un trecut e, pe care-l văd întors...
Acelaș șir de patimi s'a tors și s'a retors
De mîinile uscate a vremii 'mbătrînite.
Sînt limpezī pentru mine enigmele 'ncîlcite,
Nu întreb de ce în lume nu ne e dat de soarte
Noroc fără durere, viață fără moarte.
Am pus de mult de-oparte acele roase cărți
Ce spun c'a vieții file aū vecinic două părți...

Cu-a lor înțelepciune nimica nu se schimbă,
Cu deslegări ciudate și cu frînturi de limbă...

Viața, moartea noastră noi le ținem în mîni
Pe ele de-o potrivă noi ne simțim stăpîni :
O cupă cu otravă, un glonte, un pumnar
Ne scapă de-o potrivă de-o lume de amar.
De ce țin toți la dînsa, orî cît de neagră fie ?
Ea împlinește oare în lume v'o solie ?
E scop în viața noastră,—vr'un scop al mîntuirii.
Ne junghiem ființa pe-altarul omenirii ?
A gândului lucire, a inimei bătae
Ridică un grăunte din sarcina greoaie
Miseriei comune ? Trăind cu moartea'n sîn,
Pe altu 'n astă lume îl doare mai puțin ?
O ! eă nu cer norocul, dar cer să mă învăț
Ca viața-mi preț [să aibă] și moartea s'aibă preț
Să nu zic despre mine, ce omului s'a zis
Că-î visul unei umbre și umbra unui vis.

O Demiurg, solie cînd nu mi-ai scris în stele,
De ce mi-ai dat știința nimicniciei mele ?
De ce'n al vieții mijloc de gînduri negre-un stol
Mă fac să simt în minte și 'n inimă un gol,
De ce de pe vederea-mi tu vălul ai rărit
Să văd cum că în suflet nu am de cît urît,
Viața mea comună s'o tîrii uniform
Și să nu pot de somnul pămîntului s'adorm ?

Zădarnică pustie și fără înțeles
Viața-mi nu se leagă de-un rău sau de-un eres,

Eă nu mă simt de-asupra și nu sînt de desupt
Cu mine nu am luptă, cu lumea nu mă lupt
Pentru-o minciună mare, orî mare adevăr.
Tot una mi-ar fi mie, căci alta nu mai cer
Decît să fiu în dreapta orî stînga hotărît
S'omor și eă pe altul saă să fiu omorit
Și făr de nici un titlu în lume să nu 'nsăr...
Căci ce-î la urma urmei minciună, adevăr?
Să țin numai la ceva orî cît ar fi de mic...
Dar nu țin la nimica, căci nu cred în nimic.

VRE-O SGÎTIE DE FATĂ

Vre o sgîtie de fată,
Cărei gura nu-î mai tace,
Ca sticleți-'ntoarce capul,
Cînd încolo, cînd încioace.

Saū o altă visătoare,
Care lină și măreață,
Are 'n ochi-î întuneric
Și mîndrie are'n față.

Ori cum fie... mici, plinuțe,
Saū mai svelte și mai slabe,
Toate peste-un sfert de secol,
Vai! vor fi aproape babe.

Și zîmbesc așa de dulce,
Ca și cînd ar fi de-apururi;
Toate grațiile de-astăzi
Vai! or fi atunci cusururi!

Ș'ACELE DULCII PĂRERI DE RĂU

Ș'acele dulci păreră de rău
Ș'a dragostilor certe...
Dar poate fi vr'un Dumnezeu
În stare să le ierte ?

De vom fi una tu și eu
Pămîntului asemeni,
Trădarea ta, blestemul meu
Rămîn de-apururi gemeni.

Și toate vremile ce vin
Afla-vor de la mine,
Ce suflet ai avut în sîn,
Ce inimă în tine.

În largul negrei vecinicii
Blestemu-mă se va naște,
Ce numai tu n'ai vrut să știi
O lume va cunoaște.

EA URMĂ CĂRAREA 'N CODRU...

Ea'și urma cărarea'n codru,
Eă mă iaă tiptil pe urmă.
Cînd ajung cu ea alături,
Simt suflarea-mă că se curmă.

Maă răsufli înc'odată,
Zic o vorbă, — ea tresare
Și se uită 'ntr'altă parte,
Și răspuns de loc nu are.

Dar mereă de ea m'apropiă
Și-ă vorbesc cu dulce sfatură, —
Ea se apăără c'o mină,
Și se uită tot în latură.

Cînd pe talie-ă pun braăul,
Ea se frînge, va să scape, —
Dar o țin mereă spre mine,
Maă aproape, maă aproape

Maî nu vrea, și maî se lasă,
Capul ei mi-l pun pe umăr,
Pun pe ochii 'nchiși, pe gură,
Sărutări fără de număr.

Și la pîept o string maî tare,
Răsuflarea-mî se sfârșește.
O întreb de-î dulce ast-fel,
O întreb de mă iubește ?

Iar ea ochii și-î deschide,
Ochii mari și plutitori:
«Tu-mî ești drag și-mî plăci, dar numai
«Ești obraznic une-orî!»

DACĂ IUBEȘTI FĂRĂ SĂ SPERI

Dacă iubești fără să sperî
De-a fi iubit vr'odată,
Zădarnic e senin în cer
Pe viața ta întunecată.

Zadarnic apelor stăpîn
Lumină discul zarea,
În al tău suflet se îngîn'
Pustiul și moartea și marea.

Zadarnic vremea ce-a trecut
O chemă să se întîmple,
De-al ei farmec străbătut
Din nou — viața să-ți împle.

O nu mai crede în minuni
Pe cînd te-alungă soartea,
Spre cele trei deșertăciuni,
Pustiul, marea și moartea.

O STRADĂ PEA ÎNGUSTĂ

O stradă prea îngustă
Părea că se făcea
Și case lungi și negre
Pe două părți era.

Pe dînsa nu lucește
Un singur felinar,
Eû trec încet și fluer,
În suflet cu amar.

De-odată simt în urmă-mî
Venind tiptil, tiptil,
Pas sfiicios de fată
Ușor ca de copil.

Și simt numai de brațu-mî
Un braț ușor s'adină
Și simt că mîna-mî strînge
O mîna dulce, fină.

Răsună 'ntreagă noaptea
Din turla neagră veche,
Sintem atît de singuri
Și sîntem o păreche.

Căci tu ești, tu, iubită
Și am dorit ah cît!
Să fim odată singuri
Și iată-ne 'n sfîrșit.

Nici știî copilă dulce,
Cîte pe suflet am,
De cînd te înlîniră
Ochii eû te iubeam.

Mi-eraî atît de dragă
Mi-era atît de dor,
În cît credeam adesea
Că trebuie să mor.

O, în sfîrșit! Copilă
Și ai venit chiar tu
Am așteptat norocul.
Norocul ăsta *nu*.

SBOAR'AL NOPTII NEGRU FLUTUR...

Sboar' al noptii negru flutur
Cu-a lui aripi ostenite,
Pe cînd crengile se scutur
Pe cărări înțelenite.

Iară bolta cea senină
Printre ramuri, printre frunză,
Aruncînd dungă de lumină
Cearcă tăinic să pătrunză.

Prin a ramurilor mreajă
Sună jalnic în urechi
Cîntec dulce ca de vrajă
De sub teiul nalt și vechi.

Iară sunetele sfinte
Mișcă jalnic al tău piept,
Nu mai cugeți înainte,
Nici nu cauți îndărăpt.

Ci-ascuțî mii de păsărele
Ciripind în verde crîng
Cum de-amoru-ne 'ntre ele
Sfātuindu-se se plîng.

ÎN VAN CĂTA-VEȚI

În van căta-veți ramuri de laur azi,
În van căta-veți mîndre simțiri în piept
    Toate trecură
Viermele vremii roade 'n noi.

Căci nu-î iubire, ură de-asemeni nu-î
Și ce rămase, umbra simțirei e
    Marmura lumei:
Netedă, palidă ca și ea.

Nu e antica furia lui Achile
Nu este Nestor, blindul cuvîntător
    Aprigul Ajax.
Țărîna-î azi și mîne mai mult.

Și unde-î Roma, doamna lumei întregi?
Și unde-s astă-zî vechii și marii Cezari?
    Tibrule galbăn,
Unde e astă-zî mărirea ta?

Chiar Papii cu trei coroane 'n cap
Păstorî de nații, cu strîmbe cîrje 'n mîni
Pulbere-s astă-zî,
Pulbere sunt chiar vii fiind.

Căci nu resistă regiî piciorului lor
Căci nu se 'nchină lumea la glas de sfînt
Semnele taineî
Mute rămîn și se fac de rîs.

Chiar tronul Papeî azi ca o scenă e
Și El își face mutrele lui plîngînd.
Hohotul lumeî,
Lumeî întregî îi răspunde atunci.

Căci nu-î s'ardice bolțile de granit
Un Michel-Angelo nu-î să facă iar
Ziua din urmă!
Templele vechie pustie rămîn.

Să 'nvie pînza Rafael astă-zî nu-î,
Nu 'nvie dalta 'n mînile cele noi,
Moartă rămîne
Marmora grea sub ochiul mort.

În van căta-veți ramuri de laur azi
În van căta-veți mîndre simțiri în piept :
Toate trecură
Viermele vremii roade în noi.

AH, CERUT-AM DE LA ZODII

Ah cerut-am de la zodii,
De l'al sorții mele faur,
Dulcii sînului tău rodii
Ș'al tău cap scăldat în aur.

Ș-ale tale minii de ceară,
Fruntea-mi rece să desmerzi
Fața albă 'n părul galbăn
Și 'ndărătnici ochii verzi.

Ș-astăzi tu de bună-voie
Fericită 'n brațe cazi-mi,
Capul tău scăldat în aur
De-al meu [umăr] tu îl razimi

Astăzi tu de bună-voie
Îmi întinzi dulcea ta gură, —
Soartea mi le-a dat pe toate
Cu asupra de măsură.

CODRULE, MĂRIA TA

— ALTĂ VARIANTĂ —

Codrule Măria Ta
Umbra dă-mi și mila ta,
De mi-i dor și de mi-i jale
Eă mă plîng Măriei Tale
Și mă plîng de strîmbătate
Ca la inimă de frate,
Căci străinului de-i spu
Parc'am spus-o nimănu
De mă tîngu la străin,
În suflet îmi bag venin.
De mă tîngu la ai mei.
Sînt atîta de mișei...
C'aă făcut moșia mea
Trecătoarea altuia,
Dat-aă țara vîntului
În fața pămîntului
Pe copita calului,
Pe talpa Muscalului.

Și aș rupt moșia mea
Și aș dat-o altuia
De florile cucului
Sub biciul Calmucului.

Codre, codre drăgălaș
Multe 'n lume spune-ți-aș
Spune-ți-aș cum rînd în rînd
Ei pămîntul meu îl vînd
Și la Nemți și la Tătari,
Și la Greci și la Bulgari,
Cum un stol de venetici
Grecotei cu ochii mici
Bulgăroi cu ceafa groasă
Liftă grea și uricioasă
Într'al țării mele sfat
Se 'ncuibară : un păcat.
Și mă vînd, mă bucățesc
Zilnic mă precupețesc.
Vai de noi și vai de mine,
Căzută pe mîini străine,
Căci mîncată-s de străini
Ca iarba de mărăcină.
Și mila străinului
- E ca umbra spinului :
Cînd vrei să te răcorești
Mai tare te dogorești.

DAȚI-MÎ ARPĂ

Dați-mi arpă de aramă,
Dar cu strunele de fier,
Ca să cînt acuma cer
Ca un vînt ce se sfaramă
Printre stînci de 'ngheț și ger.

Dați-mi arpa de aramă
Pe-a mea frunte crengi de brad ;
Vreaŭ să cînt ca largul vad,
Saŭ c'a lumei sfîntă dramă
Saŭ ca răcnetul din iad.

Dați-mi cupa cea de peatră
Dar umpleți cu sînge roș
Din dușmanii firoși

. . . . .
. . . . .
. . . . .

Voi să cînt în poezie
De-acei timpî urîți-păgîni,
Cînd strămoșii cei bătrîni
Se luptau cu bărbăție
Și-și dau nume : «La Romîni».
La Romîni ! Popor de fală,
Cap de geniū, piept de foc,
Cu gîndirea de prooroc,
Dar cu inima regală
Și cu flamuri cu noroc.

Cîți maghiari cu cap de cîne
Cîți tătari cu ochii mici,
Cîte triburi de peltici,
S'aū sdrobit de stînci bătrîne
Ce veghiază încă-aici.
Cîte ginți cu limba slavă
Aū venit și-aū revenit,
Dar cu toți s'aū nimicit :
O cîmpie de otavă
Sub al coasei fier negrit.

. . . . .
Dați-mi arpa cu rugină
Să mai cînt zguduitoar
De-al Romînilor popor
Și de-al țării cea romîna
Și de-al secolilor dor...

Să cînt nația, ce vie
Poartă jugul cel de lemn
Sub al barbarilor semn,

Multe semne de sclăvie
Și de viață nici-un semn!

Să cînt țării văduvite
Legii făr' de Dumnezeu
Să cînt frunții de ateu,
Ce reneagă tată, mamă
Și-i ca dușmanul mai rău!

E 'IMPĂRȚITĂ OMENIREA...

E 'mpărțită omenirea
În cei ce vor și cei ce știu;
În cei d'întîi trăiește firea,
Cei-l'alți o cumpănesc ș'o scriu.
Cînd unii țes la haina vremei,
Cei-l'alți a vremii coji adun',
Viața unii dau problemei,
Cei-l'alți gîndirei o supun.

Dar pace este între dînșii.
Ce unii fac, iaū alții-aminte,
Căci pînă azi domnesc întrînșii
A cărții tale graiuri sfinte.
N'a intrat viermele 'ndoelii,
Copil e ochiul lor cînd vede;
Căința văd, urmînd greșelii,
Căci omul tot în tine crede.

Al răului geniū arate-mi
Un om din viața pămîntească

Ce-ar fi 'ncercat ale lui patemi
Naintea ta să 'ndreptătească

Căci bunî și răi trăesc în tine,
Cuvîntul tău e calea lor,
De-a lor abateri li-i rușine,
Căci tu ești ținta tuturor.

AZI E ZI DE MAI ÎNTII

Azi e zi de Mai întâi,
Azi e ziua de Armindenî:
Eû te cat, drăguța mea,
Eû te caut pretutindenî.

Eû te cer de la izvor,
De la codrul cel de brazî,
De la vîntul ce lovi,
Balsamînd al meu obraz.

Întreb munții cei înalți,
De la riuri eû te cer,
De-aû văzut cum-va ascuns
Al vieții-mî giuvaer.

Cu-al tău zîmbet răsfațat
Și cu dulcile-ți cusururi,
Te-am iubit, copil drăguț,
Te-oî iubi de-acum și pururi.

Te iubesc făr' de 'mputări (?),
Fără urmă de căire.
Dară vai! nu te găsec,
Nicăire, nicăire.

RUGĂCIUNE

Crăiasă alegîndu-te
Ingenunchem, rugîndu-te,
Innalță-ne, ne mîntue
Din valul ce ne bîntue,
Fii scut de întărire
Și zid de mîntuire,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O, maică preacurată
Și pururea fecioară,
Marie !

Noi ce din mila sfîntului
Facem umbră pămîntului,
Rugămu-ne 'ndurărilor
Luceafărului mărilor.
Ascultă-a noastre plîngerî,
Regină peste îngerî,

Din neguri te arată,
Lumină dulce clară,
O, maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie !

L A A R M E!

I.

Auzi !... departe strigă slabii
Și asupriții către noi :
E glasul blindei Basarabii,
Ajunsă 'n ziua de apoi.
E sora noastră cea mezină,
Gemînd sub cnutul de Calmuc,
Legată 'n lanțuri e-a ei mînă,
De ștreang tîrînd-o ei o duc.
Murit-aŭ?... poate numai doarme,
Ș'așteaptă moartea de la cîni?
La arme,
La arme dar Romîni !

II.

Perit-aŭ oare toți vultani
Și șoimi munților Carpați,
Voi, fii ai vechei Transilvanii,
Sunteți cu totul enervați.
Și suferiți în înjosire,
De la Brașov pîn' la Abrud,

Ca să vă ție în robire
Fino-Tărtarul orb și crud.
Și nimeni lanțul n'o să farme,
N'aveți inimă, n'aveți mîni?
La arme, la arme,
La arme frați Romîni!

III.

Iar tu iubită Bucovină,
Diamant din stema lui Ștefan,
Ajuns-ai roabă și cadină
Pe mîni murdare de jidan.
Rușinea ta nu are samăn,
Pămîntul sfînt e pîngărit...
Mișel și idiot și famăn
Ce ar măi sta la suferit...
De-acuma trîmbiți de alarme!
Nălțați stindardul sfînt în mîni,
La arme!
La arme dar Romîni!

Pierduți sunteți pe Criș și Mureș?
E moarte, e leșin, e somn?
Aă Dragoș nu-î din Maramureș,
Aă n'a fost la Moldova Domn?
N'a frînt a dușmanilor nourî
N'a frînt pe Leși și pe Tătari, —
Aă Dragoș, vînător de bourî
N'o să vineze și Maghiari?
Rușine pentru cel ce doarme,
Sculați, ca să nu muriți mîni,

La arme,
La arme dar Romîni!
Din laur nemuritoare ramuri,
O, țară pune 'n frunte azi,
Și-n tricolorul mîndrii flamuri
Să 'nfășuri pieptul tău viteaz.
Și smulge spada ta din teacă
Și-ți chiamă toți [copiii] tăi,
Și la război cu dînșii pleacă,
Cu fiî de șoim, și fiî de smeî.
In valuri crunte să se farme
Calmuci, Tătari, dușmani, stăpîni...
La arme, la arme!
La arme, frați Romîni.

DE PE OCHI RIDICI ÎNCHISĂ

De pe ochi ridici închisă
Languroasa, lunga geană,
De citesc prin văl de vise
A ta tainică dojană.

Și-ți pun degetul pe gură,
Sfătuești și ameninți
Și îmi dai învățătură
Să ne facem iar cuminiți.

Atunci brațul meu cuprinde
Mlădiosul tău grumaz :
«Mîni vom fi cum veî pretinde
Dar cum vreî mă lasă azi».

Astfel lupt cu-a ta muștrare
Ceasuri, zile, săptămîni
Și mereu a mea 'ndreptare
O amîn de azi pe mîni.

DIN CÎND ÎN CÎND

— FRAGMENT —

Eû te-am iubit îmi pare-un veac, tu nici măcar din cînd în cînd
Și nici ai vrut să alinezi al meu amar din cînd în cînd.
Erai frumoasă cum nu e nimic în cer și pe pămînt,
Azi nu mă ești precum ai fost, frumoasă doar din cînd în cînd.
Și ochii tăi ce străluceau mistuitor și înfocat
Sînt osteniți și se aprind cu mult mai rar, din cînd în cînd.
O, spune-mi suflet dulce tu, pe care-atîta l-am iubit,
Dac'ai aflat în calea ta vr'un solitar din cînd în cînd
Care de-adîncul meu amar atîta de nemărginit
Măcar ca'n vis să-ți fi adus aminte iar, din cînd în cînd?
Nu! ai trecut din mină în mină, prin toți acei oameni de rînd,
Tu trupul tău cel dulce plin l-ai dat în dar din cînd în cînd....

STELE PE CER...

Stele pe cer
De-asupra mărilor
Ard depărtărilor,
Ard pină pier.

După un semn,
Clătind catargele,
Tremură largele
Vase de lemn:

Niște cetăți
Plutind pe marele
Și mișcătoarele
Pustietăți.

Stol de cocori
Apucă 'ntinsele
Și necuprinsele
Drumuri de nori

Sboară cît pot.
Ș'a lor întrecere,
Vecinică trecere:
Asta e tot.

FLOAREA DE CRÎNG

Floarea de crîng —
Ast-fel viețile
Și tinerețile
Trec și se sting.

Orî-ce noroc
Și 'ntinde-aripele,
Gonit de clipele
Stării pe loc.

Până nu mor —
Pleacă-te îngere
La trista-mi plîngere,
Plină de-amor.

Nu e păcat
Ca să se lepede
Clipa cea repede
Ce mi s'a dat?

ÎN OCHIÎ TĂI CITISEM IUBIRE DINADINS

In ochii tăi citisem iubire dinadins
Și 'n calea vremii steaua mea
O clipă s'a aprins.

Apoi ca foi uscate, vădudul coperind,
Văzuî nădejdi și fericiri
Naintea mea perind.

Dup' acea clipă care atîta mă uimea,
Nainte chiar de-a răsări,
Se stinse steaua mea.

COLINDE, COLINDE

Colinde, colinde,
E vremea colindelor
Căci ghiața se 'ntinde,
Asemeni oglinzelor.
Și tremură brazii,
Mișcînd rămurelele,
Căci noaptea de azi-î
Cînd scîntee stelele.

Se bucur' copiii,
Copiii și fetele,
De dragul Mariii
Iși piaptăna pletele...

De dragul Mariii
Și-a Mîntuitorului,
Lucește pe ceruri
O stea călătorului.

DE-AR FI MIJLOACE...

De-ar fi mijloace
Și-ar fi puțință,
Cum m'aș mai face
După dorință.

M'aș face-oglină
Strălucitoare,
Să te cuprindă
Pin' la picioare.

Piepten de aur,
Ce 'n mîngăiere
Părul netează
Fără durere.

Un vînt m'aș face,
Ce lin și 'n taină
Pe piept desface
Ușoara haină.

Orî somn m'aș face,
Dulce de vară.
Să-ți închiz ochii
In orî-ce seară.

Dar nu-s mijloace
Nici e puțință,
De a mă face
După dorință.

IN METRU ANTIC

Cum pe dulcea-î liră Horaț cîntat-aŭ,
Ast-fel eŭ cercaî să te cînt pe tine,
Incordînd un vers tînguîos în graiul
Traco-romanîc.

Ție-ți dete al Semiramidei zîmbet,
Ție-ți dete brațele-î albe luno,
Numai ochii turburători ai tăi sînt
Marmură rece.

Căci în umbra gîndurilor de noapte
Suferința chiar voluptoasă-î, dulce-î,
Viața mea era ca un vis de vară,
Visul o viață.

Suflete al meŭ, te-ai înfrățit cu dînsa,
Ea prooroc fu al cărării tale,
Ție ți-a fost soră 'ndelung, cum umbra-î
Soră luminei.

Trist am fost și adinc, dară trist prin sine-mă
Nu de-ale astei lumii pătimiri și lacrimă,
Mă doream doar încununat de laurul
Pururea verde.

Am așteptat ram să se'ncingă mîndru
Ram glorios, sfînt, cum îl poartă Apollo
Umbră pe veci dînd întristării-mă laurul
Pururea verde.

Și de nimic nu mă miraî în viață:
Nu piramizi vechi, împrejur de-a căror
Stînci, am văzut cum apăru din veacuri
Iupiter Ammon.

Sau din Nord etern îmi venea suflarea,
Vînt gema adînc purtător de ghiață
Și de veci zăpezi, ca gîndirea tristă-a
Zeului Vuotan.

N'admiram nimic... Fericit ca zeii,
Doară singur eă mă miram de mine
Pînă cînd trezit din uimirea-adîncă
Singur rămas-am,

Și din nou privii în acea oglindă,
In Oceanul sfînt ce își mișcă apa-î
Indrăsneață, trist clocotînd și mare
Indiferentă.

Nică credeam că pot ca să mor vr'odată,
Falnic, mîndru înfășurat în manta-mî,
Coboriîu cu ochii nemișcați în gloată,
Cutremurînd-o.

Dar sătul de ea și de mine însu-mî
Am să urc din nou părăsita treaptă,
Ochii nemișcați ridicînd la steaua-mî
Nemuritoare.

NOI AMÎNDOI AVEM ACELAȘ DASCĂL

Noi amîndoi avem acelaș dascăl
Școlari sîntem aceleiași părerî, —
Unitul gînd orî-cine recunoască-l
Ce știi tu azi, eû am știut de ieri.
De aceleași plîngem noi și de aceleași rîdem
Non idem est si duo dicunt idem.

Tu zici că patimă e și cădere
De rîs și de ocări că am ajuns.
Cînd cine-va opinia ne-ar cere
El ar primi tot ast-fel de răspuns,
Ca de rușine ochii să-î închidem :
Non idem est si duo dicunt idem.

Căci din adîncul gîndurilor tale
Răsare ură, din al meu amor,
Tu ai vrea tot să mergi pe a ta cale
Eû celui slab îi sînt un ajutor.
Cu acelaș gînd noi totuși ne desfidem.
Non idem est si duo dicunt idem.

Pe mine răul deși iad mă doare
Mă ține liniștea vieții întregi
Iar tu te uiți la raza de splendoare
Ce-o varsă-asupra ta a lumii regi
Și-ai vrea cu propii mâini să ne ucidem :
Non idem et si duo dicunt idem.

E greu a spune ce deosebire
Ne-a despărțit, de nu mergem de-avalma
Și s'a vedea atunci fără 'ndoială
Cînd noi ne-am scoate sufletele 'n palmă
Ca 'ntregul lor cuprins noi să-l deschidem :
Non idem est si duo dicunt idem.

RĂSĂRIT DE LUNĂ

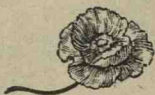

Mijește orizontul cu stele depărtate :
Spre el își mină marea a ei singurătate,
La zarea-î luminoasă aleargă să unească
Eterna-î neodihnă cu liniștea cerească.

Natura doarme dusă, țăriile-s în pace,
Din limpedea 'nălțime pe-alocuri se desface
O stea, — apoi iar una... Prin ape diafane
Își limpezesc în tremur pe rînd a lor icoane...
Tot mai adînc domnește tăcerea înțeleaptă,
Se pare cum că noaptea minunile 'și așteaptă.

De-odată luna 'ncepe din ape să răsae,
Și pîn' la mal durează o cale de văpae,
Pe-o repede 'nmiire de unde o așterne,
Ea, fiica cea de aur a negurii eterne.
Cu cît lumina-î dulcc pe lume se mărește
Cresc valurile mării și malul negru crește.

Și aburii se ridică din fund de văi la dealuri,
O insulă departe s'a fost ivit din valuri,
Părea că s'apropie, măi mare, tot măi mare,
Sub blîndul disc al lunii stăpînitor de mare.

CÎNTEC DE SIRENĂ

Vin' iubite, 'nconjura-voi
Cu-al meu braț al tău grumaz
Și lipi-voi a mea față
De-arzătorul tău obraz.

Vin' iubite, multe nume
Mîngăioase îți păstrez,
Visul vieții mele este
Ca ferice să te văz.

De ce 'ntorci tu ochiul 'n lături,
De cuvîntul meu gonit?
Nici visezi cît poți în lume
Tu să fii de fericit.

Zi și noapte stă la tine
Al meu gând nemîngăiet,
Căci tot sufletu-mi te cere,
Și te chem, te chem încet.

Vin iubite să te leagăn
Pe-al meu sîn, să te desmierd
Și în ochii tăi cei negri
Toată viața să mî-o pierd.

IUBITA VORBEȘTE

— VARIANTĂ —

Nu am chip în toată voia
În privirea-ți să mă pierd
Cum îmi vine, cum îmi place,
Drag copil să te desmierd.

După gît să-ți pun eû brațul
Cu săruturi să m'adap
Și tăcînd... cu ochii numai
Să te 'ntreb clătînd din cap.

Să te 'ntreb în toată ticna,
Gură'n gură, piept la piept:
«Tu pricepi ce 'ntreb acuma,
Îți sunt dragă? Spune drept!»

Dar abia mă'ntînd cu botul,
Iaca sare cleampa 'n broască —
De mătuși și de rudeni
Dumnezeu să te păzească!

Întorc capu'n altă parte
Și mă uit în jos smerit:
Doamne, nu-î în lumea asta
Vr'un ungher pentru iubit?

Haide tată, haide mamă,
Dur la deal și dur la vale,
Ba că «vremea e frumoasă»
Ba că «ploaia e pe cale.»

Iară tu sucești țigara,
Smulgi la fire din musteți
Și 'n vorbirea'nteressantă
Torni câte-un cuvint isteț.

Și ca mumii egiptene
Stați cu toții 'n scaun țepeni,
Tu, cu mâinile'nclăștate,
Tot cu degetele depeni.

Iară eu să-mi ascund risul,
Duc batista mea la nas,
Căci desvolți atâta spirit
Ca vițelul de pripas.

Și la ceas mecanicește
Înțelept te uiți și rece:
«Cite ceasuri?» toți întreabă.
«Ceasuri? Șapte, fără zece.»

Și cu mâinile în poale
Ei pe scaune-aă înlemnit
Și vorbesc de slugă și cloște
Doamne, tare mi-î urît!

Și nu pot în toată voia
În privirea-ți să mă pierd,
Cum îmi vine, cum îmi place,
Drag copil, să te desmierd.

PIERDUT ÎN SUFERINȚĂ

Pierdut în suferința nimicniciei mele,
Ca frunza de pe apă, ca fulgerul în chaos,
M'am închinat ca magul la soare și la stele
Să'ngăduie intrarea în vecinicul repaos,
Nimic să nu s'audă de umbra vieții mele,
Să trec ca o suflare, un sunet, o scinteie,
Ca lacrima ce varsă zădarnic o femeie...

Căci ce-î poetu'n lume și astă-zî ce-î poetul?
La glasu-î singuratic s'asculte cine vrea.
Necunoscut strecoară prin lume cu încetul
Și nimene nu 'ntreabă ce este saū era...
O boabă e de spumă, un creț de val, un nume,
Ce timid se cutează în veacul cel de fier.

Mai bine nici odată el n'ar fi fost pe lume
Și'n loc să moară astăzi, mai bine murea erī.

V I S

Ce vis ciudat avuî, dar visuri
Sînt ale somnului făpturi,
A nopții minte le scornește,
Le spun a nopții negre guri.

Pluteam pe-un rîu. Sclipiri bolnave
Fantastic trec din val în val,
In urmă-mî noaptea de dumbrave,
Nainte-mî domul cel regal;

Căci pe o insulă în farmec
Se 'nnalță negre, sfinte bolți,
Și luna muriî lungi albește,
Cu umbră umple orî-ce colț.

Mă urc pe scări, intru'năuntru —
Tăcere-adîncă la-al meu pas.
Prin întuneric văd înalte
Chipuri de sfinți pe-iconostas.

Sub bolta mare doar străluce
Un singur sîmbure de foc;
In dreptul lui s'arată-o cruce
Și 'ntunecime 'n ori-ce loc.

Acum din sus, din chor, apasă
Un cîntec trist pe ziduri reci,—
Ca o cerșire tînguioasă
Pentru repaosul de veci.

Prin tristul sgomot se arată,
Încet sub vâl, un chip ca'n somn,
Cu o făclie'n mîna-î slabă,
În albă mantie de Domn.

Și ochii mei în cap îngheață,
Și spaîma-mi seacă glasul meu,—
Eû îi rup vâlul de pe față...
Tresar... încremenesc... sînt eû.

De-atunci ca'n somn eû umblu ziua.
Și uît ce spun adese-orî,
Șoptesc cuvinte ne'nțelese
Și par'c'aștept ceva... Să mor?

CU GÎNDIRI ȘI CU IMAGINI

Cu gândiri și cu imagini
Inegrit-am multe pagini,
Ș'ale cărții ș'ale vieții,
Chiar din zorii tinereții.

Nu urmați gândirii mele,
Căci noianu-î de greșele,
Urmărind prin întuneric
Visul vieții-mi cel chimeric.

Ne avînd învăț și normă,
Fantazia fără formă,
Rătăcită-era cu mersul,
Negru-î gândul, șchiop e versul.

Și idei, de alt-fel simple,
Ard în frunte, bat sub tîmple,
Eu le-am dat îmbrăcăminte
Prea bogată, fără minte.

Ele seamănă, hibride,
Egiptenei piramide:
Un mormînt de piatră'n munte
Cu icoanele cărunte,

Și de sfinxuri lungi alee, —
Monoliți și propilee, —
Fac să crezi că după poartă
Zace-o 'ntreagă țară moartă.

Intri 'năuntru, sui pe treaptă,
Nici nu știi ce te așteaptă.
Când acolo!... Sub o faclă,
Doarme-un singur om în raclă.

VENIN ȘI FARMEC

Venin și farmec port în suflet,
Cu al tău zîmbet trist mă pierzi,
Căci fermecat sînt de zîmbirea-ți
Și 'nveninat de ochii-ți verzi.

Și nu 'nțelegi că'n al meu suflet
Dureri de moarte tu ai pus —
Cît de frumoasă ești, pot spune,
Cît te iubesc nu e de spus.

SĂ ȚIN ÎNCĂ ODATA

Să țin încă odată
Minuța ta la piept
Și-n ochii tăi să caut
Intrebător și drept.

O strînsă 'mbrățișare,
Vis dureros de foc
Ș'apoi să plec în lume,
Copil făr' de noroc.

Să nu se mai aleagă
De viața mea nimic,
Să mor uitat de oameni—
E soarta ce-mă prezic.

ODATĂ TE VĂZUSEM

Odată te văzusem
Ș'am stat înmărmurit,
Și crud'a fost durerea
Cu care te-am iubit.

Te văd de-a doua oară
Și glasul ți-l ascult,
Și știu numai atîta
Că am trăit prea mult.

Al anilor iubirei
Inveninat necaz,
E numai o părere
Pe lîngă cel de azi.

LA UN NOŪ NĂSCUT

(A R A B)

Plîngînd tu ai venit pe-acest pămînt;
Acei, ce te-așteptaŭ, te-au salutat *zîmbind*;
Dar să trăești astfel, în cît cînd te vei stinge
Să părăsești *zîmbind* amicii ce te-or *plînge*.

O ARFĂ PE-UN MORMÎNT

Prin gîndurile'mî triste și negre treci frumoasă,
Ca marmura de albă, în haine de argint,
Cu ochii mari, albaștri în bolți întunecoase
Și desfăcut ți-e părul în valuri de-aur moale,
De-asupra frunții tale e-un mîndru cerc de stele.
Astfel treci tu copilă, făptura minții mele,
Minune-a creațiunei ș-o singură gîndire
Te face ca să tremuri: [O arfă pe-un mormînt].

Da, da! În viața-mî tristă tu treci cu-a tale stele
[Albastre] și în sboru-ți tu murmurezi visînd...
E-amor? Copilărie?... Sînt versurile mele
Ce-ocupă a ta minte de murmurezi visînd?
Surizi! Nu plînge numai la finele poemei
[C'o arfă pe-un mormînt].

Ah, de-aș muri... tu înger, fără a ști vre-odată
Că te-a iubit acela ce zace în pămînt,

C'un raiu 'ntreg de visuri, cerimea instelata
De cugetari inalte cu dînsu-î îngropata...
Tu inocenta, alba ai trece surizînd,
Dar luna'n cer atuncea s'ar îndoii în liră
Ş-ar suspina în noapte: o arfa pe mormînt.

IAR FAȚA TA E STRĂVEZIE

Iar fața ta e străvezie
Ca suprafața albei ceri
Și numai ochii mei sînt tulburi
De umbra negrelor dureri.

Tu chip alinător de dulce,
Tu ideal în ochii mei,
Tu ce-o femeie între flori ești
Ș'o dulce floare'ntre femei !

De-ai rămînea pe veci frumoasă,
Precum te simt, precum te văz
Și'n părul tău cel lung și galbăn
Eû flori de-a veriî să așz...

Dar în curînd — și nici o umbră
Din frumusețea ta n'a fi,
Treî zile încă veî fi ast-fel
Apoi... apoi veî putrezi.

Pământ nesimțitor și rece,
De ce iluziile sfermă,
De ce ne-arăți că adoraram
Un vas de lut, cu suc de vermi?...

ATÎT DE DULCE...

Atît de dulce ești nebuno,
Că le ești dragă tuturor:
Cunosc femeii ce după ochii
Și după zîmbetul tău mor.

Femeii frumoase și copile
Te-ar îndrăgi, te-ar săruta;
Tu ai iubirea tuturora —
Și numai eu iubirea ta.

De dragul tău și flori și oameni
Și stele să trăiască vor;
Pe mine mă iubești tu numai
Și numai eu voiesc să mor...

DE VORBIȚI...

De vorbiți mă fac că n'aud,
Nu zic ba și nu vă laud !
Dănțuiți precum vă vine,
Nici vă șuer, nici v'aplaud ;
Dară nime nu m'a face
Să mă iaü dup'a lui flaut.
E menirea'mi : adevărul
Numa'n inimă să-l caut.

LUNA CODRII ÎI PĂTRUNDE

Luna codrii îi pătrunde
Varsă apelor văpaie,
Te-am văzut intrînd în unde,
Dulce dragoste bălaie.

O arată-mi-te 'n taină
Și colanul să-l descingî,
Ca să cadă a ta haină,
Fără chiar ca s'o atingî.

Cum încet, femeie dragă,
De pe umere-o să cadă,
O să văd odată 'ntreagă
Arătarea de zăpadă.

A eșit de sub o daltă
Marmură strălucitoare,
Așa plină și înnaltă
De la creștet la picioare.

Atunci luna se roșește
De amor și de mirare,
Numai lacul te privește
Rămânind în nemișcare.

Fața apei sperioasă
Cu piciorul ai atins,
Să încerci c'un vîrf de deget
Păn' să intri dinadins.

Iară părul se desface
Și în valuri cade-a lene...
Lacul scînteie și tace :
Venus Anadyomene !

M O L D O V A.

(FRAGMENT)

Din lungă cărări de codru, din munți cu vîrfu'n
[nouri

Eșit-aŭ Dragoș-Vodă, îmblinzitor de bouři,
Mulțimea curgătoare s'a fost întors pe vale
Și buciumele sună și oile-s pe cale.

Nainte merg moșnegii cu pletele bogate
Țiind toege albe în mînile uscate,

Astfel eșiau tot rînduri venind de sub verzi ramuri
Copii, ciobani de turme, moșnegi, păstorii de nea-
[muri.

Și aŭ întins moșia spre răsărit și-amiaz
Pin' unde marea sfarmă de țärm al eï talaz.

Aŭ cucerit cu plugul, cu vîrfu' dragei săbii
Pin' la Cetatea Albă, limanul de corăbii.

Sute de ani stătut-aŭ stăpîni pînă la Nistru,
Luptînd cu răsăritul, cu cuibul cel sinistru,
De unde vin în roiuri în veci renăscătoare
Lumi spurcate și rele, barbarele popoare,

Prin neagră vijeliă ce vijie și bate
Sfărmîndu-se la graniți de ziduri de cetate,
Stă neclintit Moldova, țăsînd la pînza vremii,
Viteji îi erau fiii și purtătorii stemii
Ceî dătători de lege ș'așezători de datini,
Lumine din lumine, Mușatini din Mușatini....

.....

DUPĂ CE ATÎTA VREME...

(VARIANTĂ)

După ce atita vreme
La olaltă n'am vorbit.
Mie-mi pare că uitarăm
Cît de mult ne-am fost iubit.

Dar acum te văd nainte-mi
Dulce, palidă cum șezi, —
Lasă-mă ca altă-dată
Umilit să 'ngenunchez.

Lasă-mă să-ți plîng de milă
Să-ți sărut a tale mîni...
Mînușițe, ce făcurăți
De atîtea săptămîni?

Ochii iubiți, scâldați în lacrimi,
Gură caldă și micuță,
Unde-ați fost de-atîta vreme?
Unde-a fost a mea drăguță?

FRUMOASĂ ȘI JUNĂ

Frumoasă și jună, o ! dragă-mi mai ești !
Eă caut și caut în ochii-ți cerești,
Și-n veci nu mă satur, și-n veci ași căta...
Iubită, dorită, o gură... — așa !

Tu tremuri, tu cauți, tu murmură, tu rizi,
Cu glasul tău dulce tu raău-mă deschizi,
Cu părul tău moale tu viața mi-o legi,
O știi, și te faci că nu-o înțelegi.

Șireată și dulce, — copil vinovat,
De ce nu mă'mbiă cu-al tău sărutat,
De ce-aștepți să-l fur de pe ochii-ți profunzi,
Și-n blondele plete tu capu-ți ascunzi.

Cu mîna-ți acoperi tu ochii tăi dragi,
Prin degete cauți ; nu rîde, ci tac !
Pedeapsa ce meriți, columbă a mea,
O gură-ă... O ! dă-mă-o. — Ai dat-o ? — Așa !

PÎNĂ NU TE VĂZUSEM...

Pînă nu te văzusem,
Nici nu știam că sînt.
    Dar te-am privit
    Și am simțit
Că de cît fără tine, măi bine în mormînt.

Și totuși pîn'acum,
N'am spus nici un cuvînt,
    La ce mi-î bun
    Să ți-o măi spun,
Că de cît fără tine, măi bine în mormînt.

N'am voe să spun tare
Iubitu-ți nume sfînt,
    Ci neștiut,
    Nepriceput,
L'oi repeta în mine, măi bine în mormînt.

Veni-le-va preoți
Cum-va de aiure-un gând,
Să-mi sufle abia
Pe fața mea,
Fericele tău nume, cînd m'or lăsa 'n mormînt.

Ș'apoi poate să piară,
Și urma'mi pe pămînt...
Uitării reci
Chiar tu pe veci
Să-l dai pe-acel nemernic, ce doarme în mormînt.

AUZÎ PRIN FRUNZÎ USCATE

(VARIANTĂ)

Auzî prin frunzi-uscate
Trecînd un rece vînt;
El duce viețile toate
În mormînt, în adîncul mormînt.

Auzî sub bolți de peatră
Un trist și rece cînt;
El duce viețile noastre
În mormînt, în adîncul mormînt.

Ea geme trist un singur
Și dureros cuvînt;
Cu el pe buze m'oi duce
În mormînt, în adîncul mormînt.

De-asupra-mî să șoptească
Iubitu-ți nume sfînt,
Cînd m'or lua 'n întuneric.
În mormînt, în adîncul mormînt.

Pînă nu te văzusem
Nici nu simțeam că sînt,
Ș-acum știu ce bun este somnul:
În mormînt, în adîncul mormînt.

Ca frunzele uscate,
Căzînd de-un rece vînt,
S'aũ dus nădejtile toate
În mormînt, în adîncul mormînt.

Și par'că sub bolți de pustie
Aud un rece cînt ;
Ce-atinge viețile noastre
În mormînt, în rece mormînt.

VĂZÎNDU-TE ATÎT DE DES...

Văzîndu-te atît de des
Frumoasa mea amică,
Din toată viața n'am ales
Nimică.

Și pentru tine am pierdut
Noroc și idealuri,
Cu vasul vieții străbătut
De valuri.

Și ochiul azi îmi este sec
Și cad a mele cînturi,
Ca frunze veștede ce trec
Pe vînturi.

Și din amoru-mă n'a rămas
Ce cît adînce milă,
Că te-am iubit cu-atît estaz,
Copilă!

Tu ai ca 'n ziua cea d'întîi,
Priviri de lacrimi pline....
Dar ce să-ți zic de cît: Rămii
Cu bine!

PRIN A RAMURILOR MREAJĂ...

Prin a ramurilor mreajă
Sună cîntec ca de vrajă
Și mîngîie în urechi,
De sub teiul nalt și vechiū.

Printre ramuri, printre frunză,
Cearcă luna să pătrunză,
Ce, frumoasă și senină,
Vars'o dungă de lumină.

Numai buciumele sună,
Pe cînd discul blindei lune
Trece rariștea de fag,
Sună buciumul cu drag,

Și-î răspunde codrul verde,
Iară sufletu-mi se pierde,
Fermecat și dureros,
După chipul tău frumos.

Și cum cîntă păsărele
De amoru-ne 'ntre ele,
Ciripind în verde crîng,
Ne măi rîd... și ne măi pling.

CUM AI PUTUT...

Cum ai putut a-ți bate joc
De patimele mele,
De dulci petreceri la un loc
Din ceasuri ca acele ?

Cum le-ai menit pe toate rău,
De s'ați ales deșerte ?
Dar care-i acel Dumnezeu
În stare să te ierte ?

Cînd amîndoi vom fi pămînt,
Căci el pe toți ne-adună,
S'o stinge dor și jurămînt,
Cu viețile 'mpreună,

Ci 'n lungul negrei vecinicii
Cîntarea-mi se va naște,
Ce numai tu n'ai vrut să știi
O lume va cunoaște.

In mintea vremilor ce vin
Va răsări cuvîntu-mî,
Cu 'ntreg al sufletului chin,
Ca iarba pe mormîntu-mî.

Și-n versul meu ce va trăi
Infamă apăre-vei,
Cum n'a fost alta, nici va fi
In neamu 'ntreg al Evei.

CU PENETUL CA SIDEFUL

Cu penetul ca sideful
Strălucește-o porumbiță,
Cu căpșorul sub aripă,
Adormită pe o viță...

Și tăcere e afară,
Luminează aer, stele,
Mută-î noaptea, — numai riul
Se frământă 'n pietricele.

CE ȘOPTEȘTI...

Ce șoptești atît de tăinic,
Tu isvor de cînturi dulci,
Repezind bălăia undă
Floarea finului o smulgi?

Și o duci, o duci cu tine,
Vijîind încet pe prund,
Ale tale unde floarea
Cine știe unde-o-ascund.

Ast-fel trece și viața-mî,
Dar ca floarea 'n valu-î nu e,
Nicî nu spun ca tine doru-mî
Nimănuie, nimănuie.

Numai colo unde teiul
Lasă floarea-î la pămînt,
Eû încep să mișc din buze
Și trimit cuvinte 'n vînt.

Vis nebun, deșarte vorbe,
Floarea cade, rece vîntu-î,
Și eu știu numai atîta,
C'aș dori odat' să mîntuî!

CÎND TE-AM VĂZUT VENERĂ...

Cînd te-am văzut Veneră, atunci am zis în sine-mî
Zăvor voi pune vieții-mî, simțirii mele lacăt,
Să nu pătrundă dulce zîmbirea ta din treacăt
Prin ușile gîndirii, cămara tristei inemi.

Căci nu voiam să ardă pe al patimilor rug
Al gîndurilor sînge și sufletu 'n cîntare-mî;
Și nu voiam a vieții iluzie s'o sfaremî
Cu ochii tăi de-un dulce, puternic vicleșug.

Te mirî atunci crăiasă, cînd tu zîmbești, că tac.
Eû idolului mîndru scot ochii blînzî de șerpe,
La rodul gurii tale gîndirile-mî sunt sterpe,
De cărnurile albe eû fălcile-ți desfac.

Și pielea de d'asupra și buzele le tai,
Hidoasa căpățîină de păru-î despoiată
Din sînge și din flegmă scîrbos e închegată...
O, ce rămase atuncia 'naintea minții-mî? vai!

Nu-mî măsurai (?) gîndirea cu periî tăi cei deși,
Nu-mî pătrundeai, tu idol, în gînd vre-odinioară,
Pentru că porți pe oase un obrăjor de ceară
Păreai a fi 'nceputul frumos al unui leș.

Orî-cît fii mlădioasă, orî-cum fie-al tău port
Și blindă ca un înger de-ai fi cîntat din psalme,
Saū dacă, o heteră, jucînd băteaî din palme
Priveam de o potrivă c'un rece ochiū de mort.

O dulce iscodire, eū mă feream în laturi
În veci cătam în suflet mînia s'o întărt
Ca lumea ș-a ei chipuri să-mi pară un deșărt
De muerești cuvinte și lunecoase sfaturi.

Ușor te biruește poftirea frumuseții,
Ziceam — și o privire din arcul cel cu gene
Te 'nvață cînd durerea ființei pămîntene
Și 'n inimă îți bagă el viermele vieții.

Venin e sărutarea păgînei zîne Vineri
Care aruncă 'n inimă săgețile 'ndulcirii,
Desbărbătează mintea cu vălul amăgirii,
Deci în zadar ți-i gura frumoasă, ochiî tineri.

De cît să 'ntind privirea-mi, ca mîni fără de trup,
Să caut cu ei dulce a ochilor tăi vrajă,
În porțile aceste mi-oî pune mîna strajă —
De nu — atunci din frunte-mi mai bine să mi-i rup.

NU MĂ ÎNȚELEGI

In ochii mei nimica acum nu are preț
De cît duioasa taină a mîndrei frumuseți,
Căci ce-ar mai fi și alta în lume de cît tu
Să facă să-mi pierd viața în vremea de acu
Pe basme, pe nimicuri, cuvinte cumpănind,
In peritorul sunet al lor să te cuprind?
Să 'ncerc visul cel mîndru în sunete [să-l] ferec,
Să 'mpedec umbra-î dulce de-a merge 'n întunerec?

Și azi cînd a mea minte, a farmecului roabă,
Din orî și ce durere îți face o podoabă,
Azi cînd ești pentru mine ca marmura de clară,
Cînd ochiul tău cel mîndru străluce în afară,
Intunecînd privirea-mî de nu pot să văd încă
Ce-adîncă-î suferința din noaptea lui adîncă,

Azi cînd a mea iubire e-atîta de curată,
Ca farmecul de care tu ești împresurată,
Ca setea cea eternă ce-o aū după o laltă
Lumina de 'ntuneric și marmura de daltă,

Cind dorul [meu] e mare, nemărginit de sfînt
Cum nu mai e nimica în cer și pe pămînt,
Acea înamorare de tot ce e al tău
De-un zîmbet, de-un cutremur, de bine și de rău
Enigma și 'nțelesul fiind al lumii 'ntregi, —
Să văz din a ta vorbă că nu [mă] înțelegi!

Să scuture'nflorirea un vînt al recei ierne?
Să 'nceți a fi icoana iubirii ceî eterne?
Cu marmura cea albă să nu te mai asameni
Să fii ca toată lumea o floare între oameni,
Să 'ncete acel farmec ce te-a făcut o zee
Să fii... frumoasă încă, dar numai o femeie
Și-atunci să-mi zici: Privirea ce-atît ai adorat-o
E încă tot frumoasă, fermecătoare... lat-o!

E încă tot?... Avea-vei în ochii-mi acel preț
Ce azi ți-l dă sfiala sărmaneî mele vieți?
Voiu fi supus duioasei, ne mai simțițe munci
Din toat'a mea putere să te iubesc ș'atunci?

Au nu știi tu ce suntem? Copii nimicniciei,
Nefericiri svirlite în brazdele veciei.
Rotiri strălucitoare — a undelor albastre?
Gîndirea noastră-î spumă nimicniciei noastre,
Iar visuri și iluzii pe marginea uitării
Trec și se pierd în zare ca pasările mării,
Și ce rămîne 'n urmă nu e de cît obscură
Și oarbă suferință, ce bîntuie 'n natură?

Și azi cînd am puterea ce-o are numai Domnul
Din chaosul uitării s'alung pe-o clipă somnul,
Pe schela lumii noastre, urîte și 'ntr'un chip
Cu vorbe 'mpestrîțată, zidită din nisip,
Eû să ridic o lume mai mare, mai senină
Precum a fost odată a raiului grădină,
Azi, cînd ești prea mult înger și prea puțin femeie
Frumoasă cum nici Venus nu a putut să stee,
In loc de-a fi un soare al astei lumi întregi,
Tu îmi ucizi gîndirea, căci nu mă înțelegi.

RENUNȚARE

Aș vrea să am pământul și marea 'n jumătate,
De mine să asculte corăbii și armate
De voi clipi cu ochiul, cu mâna semn de-oî face,
Să-și miște răsăritul popoarele încoace.
Sălbatecile oarde să curgă riuri, riuri
Din codrii răscolite, stîrnite din pustiuri
Ca undele de fluviu urmeze-ale lor scuturi
Întunece-se 'n zare perdutele 'nceputuri,
Un an de scinteiere lucească lănci și săbii
Iar marea se 'nspăimînte de negrele-mî corăbii.

Ast-fel război porni-voi. Voi arunca încalte
O jumătate-a lumii asupra celeilalte
Privească-mî atuncî preoți:— un monstru ce se 'nchină
Cînd oardele-î barbare duc moarte și ruină,
Ruga-mă-voi cu mîna uscată ținînd strana,
De-asupra mea cu 'ntinse aripi va sta Satana,
Cu tronul meu voi pune alătura sicriul,
Cînd gloatele-mî în lume ar tot mări pustiul
Să simt că nu se poate un Dumnezeu să-mî ierte
Cetățile în flacări și țările deșerte.

Ast-fel doar aş preface durerea fără nume
Desbinul meu din suflet într'un desbin din lume
Şi tot ce 'ncîntă ochii cu mii de frumuseţi,
Tot ce pămîntul are şi marea mai de preţ,
Grămezî să stee toate la mine în comori,
Alătura cu ele să trec nepăsător,
Simţindu-mă în mine stăpîn al lumii 'ntregi :
Un zeu în omenire, un soare între regi,
Şi raze să reverse din fruntea mea coroană
Să 'ngenunchez nainte-ţi aşa, ca la icoană
Şi descuindu-ţi toată puterea fără seamă
Să-ţi zic ia-le pe toate, dar şi pe mine ia-mă.

* * *

Nu mă iubi... Ca robul să fiu pe lîngă tine.
De-î trece, 'mî plec pleoapa pe-a ochilor lumine,
Desmoştenit de toate, la lume abdicînd,
Să nu-mî rămînă 'n minte de cît un singur gînd,
C'am aruncat o viaţă, cu dînsa — lumea 'ntreagă,
Păstrîndu-mî pentru mine durerea că-mî eşti dragă,
Înamoraţi de tine rămînă ochii-mî trişti,
Şi vecinic urmărească cum, marmură, te mişti,
În veci dup'a ta umbră eă braţele să 'ntind
De-al genei tale tremur gîndirea să mî-o prind,
Să-mî razim a mea frunte de zidurile goale
Atinse de-umbra dulce a frumuseţii tale.

Ast-fel a mea viaţă va trece uniform
Şi n'o să pot de somnul pămîntului, s'adorm,
Vorbînd cu mine însu-mî, voi zice: fost-am unic
Ce fără să ştiu unde pe-a lumii valuri lunec?

Mulțimea nu se naște de cît spre a muri :
Ce e dac'al ei număr cu unul voi spori?
Ferice de aceia ce n'aũ mai fost să fie,
Din leagănul cărora nu s'aũ durat sicrie,
Nici în nisip vr'o urmă lăsar'a lor picioare,
Ne-atinși de păsul lumei, trecute, viitoare,
De-apururea pe-atîtea, cîți fură cu puțință :
Numele lor e *nimeni*, *nimic* a lor ființă.

Să fiũ așa ca dînșii, ca unda ce scîntee,
Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femeie,
Pe mări și pe corăbii stăpîn să fie vîntul
Pe numele-mi uitarea, pe inima-mi pămîntul,
Un gînd ce nimănuia nu i-a trecut prin minte.
Ce n'a fost, n'o să fie de-acuma înainte.

TA TWAM ASI

— SURORI —

[Fiică gingașă de rege, cînd în haina ta bogată
Treci în faeton de gală și te mlădii zimbitoare,
Cum din frunzele 'nfoiate rîde proaspătă o floare,
Toată lumea ce te vede e de tine 'nseninată].

Sbori cu șase cai ca vîntul și răsai ca Aurora,
Cu căciulele în mîină și cu gurile căscate,
Oamenii salută 'n cale pămîntesca zeitate,
[Tu te 'nchini... Te simți născută] spre norocul tuturor.

Dar de-odată în mulțime tu fixezi ochiul tău mare,
De o umbră 'nfiorată e gîndirea ta cuprinsă,
O femeie de pe stradă și-a 'nălțat privirea-î stinsă
[În spre tine, fără ură], făr' amor, fără păsare.

Tu? Unde te apropii, codrul, se preface în grădină
Întristarea 'n bucurie, bucuria 'n fericire...
Secolii coroanei tale cu regală strălucire
Scot palate din ru'nă.

Ea? Născută 'ntr'o cămară, în mizerie obscură,
N'auzi nici glas de mamă, nici a preoților psalme...
S'a trezit cu comedianții cum juca bătînd din palme,
[Pe-a perzării căi părinții] o 'ndreptară ș-o perdură.

Și de-o intra în templu, sub negre boltituri
Al morții rece spirit îl simte în tăcere
Căci nu 'nțelege blîndul cuvînt de mîngiere
[Din paginile unse] a sfintelor scripturi.

Ce 'nseamn'acele candelî ce ard în ori-ce colț,
Sub chipuri mohorîte cu-adînci și slabe fețe?
Ce 'nseamnă'acea cîntare, pătrunsă de blîndețe,
[Ce umple tînguioasă] puternicile bolți?

Rugămu-ne 'ndurărilor,
Luceafărului mărilor,
Din valul ce ne bintue
Înalță-ne, ne mîntuie,
Privirea adorată
Asupra-ne coboară,
O maică precurată
Și pururea fecioară
Marie!

Răpită de duiosul organelor avînt
Pe cartea cea de rugă alunec'a ta dreaptă.
Iar ochii tăi cei umezi la ceruri se îndreaptă
Ea?... Cade [în mulțime cu fața] la pămînt.

* * *

De-ai muri copil de rege de-ale florilor miroase
Ca de marmură un înger sub boltirile înnalte
[Pe un catafalc depusă] un popor ar plînge 'ncalte
[După sufletul tău dulce], după sfînta cea frumoasă.

Ea? Dacă va cădea moartă într'o noapte de beție,
Prin ciocnire de pahare și prin danțuri desfrinate,
Vre un cioclu de pe uliți va 'ncărca-o-atunci în spate,
[Dară nici în moarte însăș] liniște nu va să fie.

Nu. Nici maiestatea morții nu sfințește pe sărac...
Căci scheletu-acela care a purtat ast'avuție
De amar și de durere, preparat de-anatomie
[Va face-un pedant dintr'insul]... Iar în urmă într'un sac

Va fi aruncat în groapa cea comună... O scintee,
Ce-a perit fără de urmă. Și cu toate astea-î semenî
Ca și lacrima cu roua. Parc'ați fi surorî de gemenî
Două vieți, în două inimî și o singură femeie.

CINE EȘTI?

Nici luna plutitoare, nici stelele din cer
N'or să pătrună 'n umbra trecutelor dureri,
N'or să pătrună-amarul pierdutei tinereți
Măcar să am de-acuma o sută de vieți
Căci sufletu-mi de-atuncea e-atît de 'ntunecat,
Doar ochii tăi de înger în visul meu străbat.

Ca toamna cea tîrzie e viața mea și cad
Iluzii ca și frunze pe undele de vad
Și nici o bucurie în cale-mi nu culeg:
Nimic de care 'n lume iubirea să mi-o leg;
Pustiul și urîtul de-apururi mă cuprind —
Doar brațele-ți de marmur în visul meu se 'ntind.

Precum corăbii negre se leagănă de vînt
Cu pînzele-atîrnate, departe de pămînt,
Cum între cer și mare trec pasările stol
Treceaū a mele gînduri pe-a sufletului gol,
Se 'ntînd ale lor aripi spre negre depărtări:
Tu ești în visu-mi negru luceafărul pe mări!

Am blestemat în haos întîiul vieții colț
Pe care se 'nălțară a cerurilor bolți
El fu începătorul eternelor dureri
El e eternul astă-zî și-a fost eternul erî.
Am blestemat viața în însuș al ei miez
Ci tu, intrînd în visu-mî, te binecuvintez.

De noaptea cugetării-mî, de gînduri ce gîndesc
Pustiul se întinde, păduri îmbătrînesc.
De-asupra viscolire, sălbaticului vînt
Își scutură copacii frunzișul la pămînt,
Căci sufletu-mî copil al viscolelor reci:
Tu, ramură 'nflorită, pe visul meu te pleci.

Dar cine ești tu oare cu ochii de mă minți,
Aî căror raze lucii sunt dulci făgăduinți,
De-amor fără de margini, de drage fericiri,
Care nu sînt în lumea aceasta nicăiri?
De ce cu arătarea-ți îngreuî al meu gînd,
Cu farmecul în visul vieții-mî străbătînd?

De ce? E iarăși umbra iubirii ceî de veci,
Ce trece cu întregul ei farmec pe cînd treci,
Căci e biruitorul amor atît de trist
Ce-a luminat în umbra durerilor lui Crist.
Orî unde fug a tale priviri tot mă ajung:
Din cadrul de 'ntuneric nu pot să te alung.

DONA SOL

Ades cînd frunzele pe cracă
Șoptesc ca sgomotul de guri,
Ce se sărută și se 'mpacă
În umbr'adîncă de păduri,
Eă staă unde pătrunde luna
Pe alb isvor, sunînd domol,
De cîntă pasărilor 'ntr'una...
De tine-mă cîntă, dona Sol.

Și pe oglinda mișcătoare
Staă de privesc un straniu joc :
E apă pururi călătoare
Pe chipu-mă ce rămîne 'n loc.
S'a desprimăvărat pădurea,
Suspină pasărilor 'n stol.
Și numai eă gîndesc aiurea...
Gîndesc la tine, dona Sol.

. . . . .
Să văz cum mîna ta îndoiaie
În arc o ramură de fag
Și ca Diana cea bălaie,
Îți faci în codru mîndru prag.
Săgeți de aur pe-al tău umăr
Gonești vînatul tău în stol.
Dar peste frunze făr' de număr
Nu-mi lași o urmă, dona Sol.

Chiar de luceafărul de seară
Te temi, căci dulce arde el
Cînd treci, frumoasă și ușoară,
În umbra negrului castel....
De aș zăcea rănit de moarte,
Într'un genunchi, eă tot mă scol,
Tinzîndu-mi dreapta de departe,
Mă 'nchin la tine, dona Sol.

MOARTE...

Moarte, tu îmi pari o noapte neagră, naltă și întinsă,
Iar în mijloc de 'ntuneric o făclie stă aprinsă
În nemărginirea vremei și a lumii, atîrnînd
Din trecut în întuneric în viitor de întuneric
Merge lingă facla vieții a ființelor chimeric
Șir. La finea razei vieții umbre 'n umbră dispărînd.

De s'ar stinge-acea făclie, ce mai este lumea? — Tu.
Ce-mi pasă dacă făclia arde petrecerei tale?

Care e vermele vremei? Cine lumea o împinge
Spre peire, judecata generațiilor stinge
Și vîrtelnița veciei o întoarce într'un fel?

Stele 'n ceruri, flori pe cîmpuri, toate cite-s trecătoare
Sînt împinse spre peire, ca isvoarele spre mare,
Și eternă-î numai moartea — jucăria ei e tot,
Ea trăește, iar nu lumea. Părînd ast-fel tot-d'auna
Și fiind în veci aceeași, ea-î enigma, ea e runa
Cea obscur' a istoriei, a naturei și-a tot.

Moarte-odată în vecie se trezește fie-care
Și făptura 'n juru-î vede visele-ți bizare
Ci în loc de-a te pricepe el s'apucă de luptat
Contra ta. Viața omenirei lungă luptă e cu tine
Obeliscii în cîmpie, piramidele 'n ruine
Pedeci sînt ce le-a pus omul l'al tău pas infricoșat.

Spre-a pricepe-a tale visuri omul mic se întreține,
Nesimțînd c'a lui viață e orologiū pentru tine,
Nu te vede în el însuș, ci te caută în vînt
Și tu 'n el pe ori-ce fibră, pe ori-ce rază de gîndire
Miști cumpiita ta putere. Ast-fel fără conținere,
Ori-ce pas îl face 'n lume, e un pas în spre mormint.

Dar în noi este un ceva, care-adînc seamănă ție
Ca și tine al lui spațiū se întinde 'n vecinicie
Și în marginile noastre el icoană este-a ta.
Sufletul. El ne consumă în folosul tău și ție
El îți arde, gata vecinic de-a lăsa a lui chilie
Numa: spre. a te'nțelege, se coboară 'n noi cît-va.

Odată 'n mijlocul eternității
Se naște ori și cine muritor,
Să vadă toate visele vieții
Din treapta 'n care stă unul cu dor,
Iar altul cu desgust adînc al greții,
Unul zîbind, altul nepăsător.
Nebuni și 'nchipuiți — toți înapoși
Se 'ntorc precum veniră — timpî și goi.

O greșală universul a comis. Din nemișcarea
Cea eternă în trecutu-î viermui un punct, din care

Își scrînti tot infinitul paralyticul lui somn,
Și-espîrarea lungă, cruntă, a pornirii lui rebele
E viața. Spre-echilibrul liniștitei întocmele
Realeargă tot ce este cu dor lung, nestins, insomn.

Și de-aceea de surprindem strania acea simțire
Ce cuprinde ca o spaimă sufletu 'n nedumerire
Cînd ca o pană în aer, ne simțim surprinși în timp,
Indărăt o vecinicie și 'naite-o vecinicie
De nisip un mic grăunte într'a Africeii pustie
Nu se simte-atît de singur.

Ceea-ce ne bate'n suflet, cînd mai rar și cînd mai iute,
Ce ne pune între cele viitoare și trecute.
Este moartea.
Ca și vremea 'n orologii ea trăește 'n noi.

Furnicar pămîntul este pe a cerului cîmpie
Și 'n lumina caldă, clară, ese neagra colonie
De ființe 'nchipuite murmurînd neîncetat,
Microscopice popoare — efemerii regi — popime,
Se succed în generații, fără ca să știe nime,
Învățații, neam de popă 'nchipuit și îngînfat.

Și se ceartă pentru glorie, pentru țară și știință
Fie-care veac le-aduce altă... altă sentință
Pentru ceartă. Și din toate întrebările din timp
Pentru care 'n veci murmură furnicarul, ce se vede?
Vanitate. Fie-care din furnicărime crede
Că-i grozav și c'a lui glavă merită cununii și nimb.

Muscii de-o zi, ce 'nchipuite treceți, ați uitat cu totul
Că 'ndărătul lumii voastre mici de-o măsurăți cu cotul

E-o vecie — că nainte-î o vecie este iar
Că 'n nemărginirea lumii și a vremei ea-î o clipă
Suspendată. Vană-î cruda a puterilor risipă
Visele voastre o 'ngreună ș'o îngreună 'n zadar.

SONETE

I.

PĂREA C'AȘTEAPTĂ

Părea c'așteaptă s'o cuprind în brață
Și capul meu în minile-î să iee,
Să sorb în suflet ochi-î de femea,
Citind în ei întreaga mea viață.

Dar cînd s'o prind ea n'a voit să stee,
Ci de la mine 'ntoarce dulcea-î față,
Pîndind, cu ochii mă 'ntrebă-isteață,
Să-mî dee o gură saū să nu mî-o dee.

De astfel de toane vecinic nu te saturî,
Cînd o voești, atunci se dă în laturî,
Ș'abia la urmă par'că tot se'ndură.

Aceste sînt misterii a frumuseții,
In lupte dulci dispere urîtul vieții
Și n'am dureri, fiind-că am măsură.

II.

GÎNDIND LA UNA.

Gîndind la una gîndul chiar mă doare,
Nu știu ce rost mai are a mea viață,
Eû n'am avut o clipă de dulceață,
Amoru-mî sta prin visuri trecătoare.

Cînd îmi apare chipu-î gura 'nghiață...
Vedea-vor ochii-mî înc'odată oare
Frumosu-ți trup, femee zimbitoare,
Ce mî-a fost dat să-l strîng, să-l am în brațe ?

Tu blond noroc al unui vis deșert,
Tu visul blind unui noroc ce nu e,
De mî-ai veni, să știi că nu te iert.

Căci buza mea blesteme o să-ți spuie
Cu sărutări, cu multe-am să te cert,
Ți-oî povesti ce n'am spus nimănuie.

III.

RĂSAI ASUPRA MEA.

Răsaî asupra mea lumină lină,
Ca'n visul meu ceresc de-odinioară,
O, Maică sfîntă, pururea Fecioară,
În noaptea gîndurilor mele vină.

Speranța mea, tu n'o lăsa să moară.
De și a fost adînc noian de vină ;
Privirea ta, de lacrimi calde plină,
Îndurătoare-asupra mea coboară.

Străin de toți, pierdut în suferința
Adîncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic și n'am tărie.

Dă-mi tinerețea mea, redă-mi credința,
Și reaparî din cerul tău de stele,
Ca să te-ador de-acum pe veci, Marie !

IV.

UȘOARE SÎNT VIEȚELE MULTORA.

Ușoare sînt viețile multora,
Ei prind din sbor plăcerea trecătoare,
În orî-ce timp aū clipa lor cu soare
Și-n orî-ce zi le-apare aurora.

Dar spune tu, copilă zîmbitoare,
De-am fost și eu din rîndul acestora ?
Tu nu mi-ești mie ce le ești altora,
Mi-ai fost lumina care 'n veci nu moare.

Trăiam pierdut în umba amortirii,
Deșarta-mi viață semăna cu spuma
Și orb eram la farmecele firii.

De-odată te văzuî... o clipă numa,
Şi simt îndată amorul omenirii...
La ce folos, că-l ştiu şi eu acuma ?

V.

PETRI .NOTAE.

Împresurat de creditorî, se vede,
Şi neputînd plăti cu rele rime,
Te-ai strecurat pe la cordon, sublime,
Să ne-amăreşti cu versuri centipede.

Presupuiind că nu te ştie nime,
Că eşti martir, ai vrut să faci a crede.
Mai bine masca de paiată-ţi şede
Căci ne-am convins de mult de-a ta mărime.

Armeano-grec, lingău în două feţe,
Îţi ad'aminte de ce aveai în straiţi
Cînd petre numărai la voi în pieţe.

De-acea taci şi încă bine paeţi
Că nu te regalăm, cum ştim, cu beţe.
Făclie nu-î nemţescul tău opaiţi !

VI.

MARIA TUDOR.

Cît vis de vară și cită furtună !
Un înger ești ? Un demon, ce deliră ?
Acum o vijelie — acum o liră
E inima-ți duioasă și nebună.

Tu ești femeie. Păru-ți se respiră
Pe ai lui umeri și perdută, bună,
Tu-î săruți vorba de pe gură. Spună
Ce-o spune, tu-î acorzi. Și că se miră

Surîzi. Ca să plătești acea mirare
Din ochii-i dulci și mari tu ai preface
Întreaga lume 'n cimitiriu mare.

Căci ești regină — și așa îți place,
Cine te vede albă, nepăsătoare
Și știi furtuna nopții tale — tace

VII.

DE CE MĂ 'NDREPT Ș'ACUM ?

De ce mă îndrept ș'acum la tine iarăși ?
Căci făr' de tine n'am de spus nimică...
Și azi nu-mi pasă lumea ce-o să zică
De acest poem în contră-mi, spre ocară-și

De grija ei un fir de păr nu-mă pică...
Să iee doar copii mei în ghiară-și;
Părerea ta, iubit și blond tovarăș,
De ea mă bucur și de ea mă-e frică.

Amor și moarte sînt în dușmănie,
Amic acestei des am căutat-o
Ci 'n drumul ei m'am dat, copilă, ție.

Viața mea din nou ai cîștigat-o
Și orî-ce road'a ei și armonie
A ta-î cu drept; decî și pe aceasta — iat-o!

VIII.

CUM OCEANU.

Cum oceanu 'ntăritat turbatu-î,
Răcnind înalță brațele-î spumate,
De nori s'acață, în bolta lumei bate,
Pină furtuna-l reînpinge 'n patu-î.

Sălbatecul! În van fulgere înfricoșate
Apără cerul... El încredințatu-î
Că bolta cea albastră e palatu-î.
Cu-asalt s'o ia el vrea, — ca pe-o cetate

Rănit de fulger el se încovoae,
Și c'o poveste îl adoarme-o boare...
Și 'n vis — un cer în fundu-î se îndoaie.

Tot ce-a dorit, în visul lui el are,
Tărie, stele, luna cea bălaie...
Dorind murmură, — murmurînd tresare.

IX.

SĂTUL DE LUCRU.

Sătul de lucru caut noaptea patul,
Dar al meu suflet un drumeț se face
Și pe cînd trupul doarme 'ntins în pace
Pe-a tale urme l'a împins păcatul.

E noapte neagră 'n ochii-mi, totul tace,
Dar înaintea-mi genele holbate,
Ca și un orb mă simt în întuneric
Și totuș înainte-mi zi se face.

E chipul tău, lumină necrezută,
De frumuseți, de taine străvezie
Ce noptii reci lumină împrumută.

Din cauza ta, bălăia mea soție,
Cit ziulica trupu-odihnă n'are
Iar noaptea sufletul în cale pleacă.

X.

ORÎ-CARE CAP ÎNGUST.

Oricare cap îngust un geniū pară-și,
Cu versuri, goale de cuprins, să placă,
Și, cum dorește, sgomot mare facă,
Cununî de laur de la plebe ceară-și.

Ci muza mea cu sine se împacă.
Eă am un singur, dar iubit tovarăș,
Și lui închin a mele șiruri iarăș,
Cîntarea mea de glorie săracă.

Cînd dulcii-î ochi pe linii or s'alerge.
Și cumpănind în iambi turnata limbă,
Ici va măi pune, dincolo va șterge.

Atuncea ea în lumea mea se plimbă,
Cu-a gîndurilor mele navă merge,
Și al ei suflet pe-al meu și-l schimbă.

XI.

DIN MUNȚI BĂTRÎNI.

Din munți bătrîni și din păduri mărețe
Se nasc isvoare, ropotînd se plimbă,
Deprînd pe rînd oceanica lor limbă
Și sînt în codrii pustnici cîntărețe.

Spărgînd prin stînce albia lor strîmbă,
Se leagăn' line și fac valuri crețe,
În drumul lor ia firea mii de fețe —
Aceleași sînt, deși mereu se schimbă.

Dar cu adîncul apeî s'adîncește
În glasul lor a sunetului scară,
Devine tristă, — rînduri-rînduri crește,

Pin' ce unindu-se în marea-amară,
Ca fluviu mîndru, ce-ostenit mugește, —
Al tinereței glas de mult uitară.

XII.

ASUPRA OPERELOR NOUĂ A UNUI AUTOR CUNOSCUT.

Pișcată-ți este mîna ta de streche,
De miști în veci condeiul pe hîrtie,
Dureaz'un șir saū fabrică o mie,
Cuvinte nouă-or fi, dar plagă veche.

Dac'ai avea de spus ceva ai scie
Ca alți creștini, dar ce-ai de zis, Ureche?
Cu Pantazi fiind în veci păreche
Tu isvodești cel mult, ce dînsul știe.

Ț-aseamă capul unei vii paragini,
Și vînt și pleavă sînt a tale scrieri
De zeî lipsite numeroase pagini.

Zadarnic paiul sec al minții-l trieri
Drapîndu-î nula ei cu multe-imagini
Nimic nu iese dintr'un dram de crieri.

XIII.

AI NOȘTRI TINERI

Ai noștri tineri la Paris învață
La gît cravata cum se leagă, nodul,
Ș-apoi îmi vin de fericesc norodul
Cu chipul lor isteț de oaie creață.

La ei își cască ochii săi nărodul
Că-î vede'n birje, răsucind mustață,
Ducînd în dinți țigara lunguiață
Ei toată ziua bat de-a lungul Podul.

Vorbesc pe nas, ca saltimbanci se strîmbă,
Stîlpi de bordele, de cîrșme, cafenele
Și viața lor nu ș-o muncesc, — ș-o plimbă.

Ș-aceste mărfuri fade, ușurele,
Ce aū uitat pîn' și-a noastră limbă
Pretind a fi pe cerul țării: stele.

XIV.

STAŪ ÎN CERDACUL TĂŪ

Staū în cerdacul tăū... Noaptea-î senină.
De-asupra-mi crengi de arbori se întind,
Crengi mari în flori de umbră mă cuprind,
Și vîntul mișcă arborii 'n grădină.

Dar prin fereastra ta eă staă privind
Cum tu te uiăi cu ochii în lumină,
Aă obosit, cu mîna ta cea fină,
În val de aur părul despletind,

L-ai aruncat pe umăr de mirare,
Desfacă visînd pieptarul de la sîn,
Incet te-ardici și sufli 'n lumînare...

De-asupra-mă stele tremură prin ramuri
În întunerec ochii mei rămîn,
Ș'alături luna bate trist în geamuri.

XV.

ADÎNCĂ MARE

Adincă mare sub a lunei față
Înseninate de-a ei blondă rază,
O lume 'ntreagă 'n fundul ei visează,
Și stele poartă pe oglinda-ă creață.

Dar mîni — ea falnică, cumplit turbează
Și mișcă lumea ei negru măreață
Pe-ale ei mii și mii de nalte brațe,
Ducînd peire — țări înmormîntează.

Azi un diluviu, mîne-o murmuire,
O armonie care capăt n'are :
Astfel e-a ei întunecată fire,

Astfel e sufletu 'n antica mare,
Ce-î pasă ce simțiri o să ne'nspire —
Indiferentă, solitară, — mare!

XVI.

S'A STINS VIAȚA FALNICEI VENETII
(Variantă)

De-asupra mării luna'n nourî joacă,
Acoperind Veneția măreață,
C'un vâl diafan de argintoasă ceață,
In giulgiul alb mărirea-î o îmbracă.

Oceanul — un copil — o prinde'n brață,
Pe-ale ei scări de marmur palizi, pleacă
A lui spumată frunte, o invoacă!
Miresei moarte blînd mîngîie fața.

Ca'n cimitir tăcere e'n cetate
Și-un preot din a vechimei zile —
San Marco, miază-noapte bate...

In limba vremei, a tainicei Sibile,
Pare că-î spune mării 'ntunecate:
«Nu'nvie morții! în van o'ncercî — copile!»

PRIN BOLTA ÎNNALTĂ ȘI 'NGUSTĂ

Prin bolta înnaltă și 'ngustă
Mă uit într'al văilor raî
Cum codru în sboru-î supune
Furtuna, copilă de crai.

Prin păru-î de aur coroană
Cu colțurî de fulger și jar,
Ea apele 'n cale-î aplană
Și 'ndoaie bătrînul stejar.

Prin poarta cea'ngustă din muriî
Grădinei cetățîi de stînci
Cobor în adîncul păduriî,
Isvoarele murmur' adînci.

Prin nourîi ruptîi trece luna
Și 'n sufletu-mî dor a pătruns
Și părul mi-l umflă furtuna
Și ochii-'mî se înneacă de plins...

In codru o creangă se 'ndoaie
O poartă prin frunze și'n prag:
Un chip cu ochi mari se ivește.
Oh! Cum mi-ar putea fi de drag!

PROIECTE DE LUCRĂRI
MAI MARI

MUREȘIANU

VARIANTĂ ¹⁾

Tresare miază-noaptea în inima de-aramă
A turnului de piatră. Lin stelele se'nhamă
La carul lunei blonde. Prin vămile veciei
Nici vremea nu le trece cu visele mândriei,
Nici suflete nu intră, nici suflete nu ies.
Prin aerul de noapte, puternic, rece, des,
A lunei adormite pătrund razele rare
În temnița din pieptu-mi trezind simțiri amare
Cînd somnul frate-al morții, pe lume falnic zace
Cu genele-î lăsate, a veciniciei pace,
Și cînd gîndirea oarbă prin țara morții trece

¹⁾ Variantă la tabloul dramatic, tip. în *Revista Asociațiunei studențești* 1903, p. 8. Scena ca acolo: «înfățișează un peisagiū de o romanticitate sălbatică în munți. Pe de-o parte stînci sparte și răsturnate, de alta brazi agățați pe vîrfuri de stînci; unii răsturnați de vijelie și torente. În fund pe un deal se vede ruina, încă fumegîndă a unui sat de colibî; mai în avanscenă turnul vechiū și negru al bisericii satului, c'o mică biserică de lemn cu ferestrele mici și, cu zăbrele, cu murii parte risipiți, cu acoperămîntul de șindrile negre și muced. Un aspect trist și de risipă. Asupra întregului plan se revarsă o întregă lumină de lună. În avanscenă de-a lungul e un trunchiū răsturnat și putred, care cuprinde avanscena. Pe el șade Mureșianu visător. Cînd sună în turu clopotul cu glas dogit 12 ore — miază noapte — Mureșianu se scoală.

Cu-aghiazma indulcită a lumii frunte-atinge
Păcatele-î i-adoarme, voința ei o stinge
Ce ochiū veghiază umed ? Ce piept ce se frămintă ?
Ce suflet țipă'n doliū, ce liră jalnic cintă ?...
Sunt eū !... Privesc trecutul și-icoana lui barbară,
E zugrăvită aspru de ursita-ne amară,
Cum gîndul meū nu poate să rupă-acea perdea
Ce-ascunde viitorul puternic după ea ?
Cintarea ? Cea mai multă și cea mai îndrăzneată
Nu e de cît răsunset la vocea cea mărețā
A undelor înnalte, cu mii de mii de limbī.
A unui riū ce nu-l vezi, a undelor de timpī
Ce viitoru-aduce, spre-a le minā 'n trecut
De și privesc nainte-mī noaptea bătrină rupt (?)
Și vād că-o lume mare dintr'insa se ridicā,
Dar *pirghia* aceea, ce desfăcînd tenebre,
Ridică viitorul — puterea care toarce
Al vremii fir — aceea-mī e necunoscutā.
Vai ! cele întîmplate istoria le spune
Și cele viitoare și-aruncā umbra lor
In atmosfera groasă a zilei ceī de azi. —
De ce se 'ntimplā toate, așa cum se întimplā,
Cine mi-a spus-o oare ? — E plan, precugetare
In șirul orb al vremii și-a lumilor himere ?
Său oarba întimplare fără'nțeles și țintă
E călăuza vremii ? Putut-a ea să fie
Și alt-fel de cum este tot ceea ce există,
Său e cum *trebui*, rece și neînăturat ?
Și dacă *trebui* toate să fie-așa cum sînt,
Ce legi urmează vremea ? — Cu *ce drept* ea apasă
O gînte ca pe samă-î o alta se ridicā.
E vr'o dreptate 'ntr'asta, său oarbă 'mparte bobii
Soarta fără-de-lege ? Și dacă n'ai temeieri
De cît acele spuse din cărțile bătrine
Ș-aceste-s dovedite că nu dau deslegare —
Cine-mī va spune mie, — dacă a ginții mele

Viața viitoare va fi mai fericită
De cît al ei trecut ?
De-ar fi fost rău adesea și bine num'odată
Aș crede că n'împlarea oarbă, nevinovată
A grămădit în mersu-i, dar fără ca s'o știe,
Atîta neferice în viața ginții mele.
Dar *nu!* E atîta minte — atîta plan de rele
S'a grămădit puternic în viața ginții mele
Încît îmi vine-a crede că simburile lumii
E *răul*. Cartea lumii d'eternă răutate
E scrisă și-i menită.

De veî avea puterea,
Voința ca să sfarămî pe cel mai slab ca tine,
Bravură se numește. De ești închipuit,
Nesuferind ca alții de-acea închipuire
Cu vorba să se-atingă : onoare se numește.
De vrei să'ntreci pe alții și lumei să-i impui
Persoana ta infamă, dorința-i de mărire
La fapte mindre stimul. De ești atît de van
Să crezi că pîn' și cerul ascultă a ta vorbă
Că-i pasă dacă corpul ți-l chinuești și mintea
Ți-o stupifici — îți zice că ești evlavios,
Ba chiar și *sfînt*. Și nu sînt numai oameni
Ce îți admiră fapta, gîndirea 'nchipuită
Ci te admir popoare...

Ce proastă e mulțimea,
Ea crede cumcă duce a lumii soartă 'n mină
Și singură e dusă de-o mină de șireți.

De te-a'nzestrat natura
Cu-atîta minte numai, să poți prostia
Și cruda răutate ce masa o domină,
Nedînd nimic pe ele, să faci din ele scara
Spre-a te urca pe dînsa l'avere și mărire,
Prefă-te numai cumcă tu prețuești acele
Mari calități ș'alese (numește-le cum vrei)
C'o frază lingusește deșertăciunea lor

Și pe-umeri te vor duce, sacrificind averea,
Viața pentru tine. Dar spuneiți adevărul
Te-or restigni pe cruce, te-or huidui cu pietre
Și te vei stinge... de nimeni jălit.
Se vede
Că nu puteau șireții ca să găsească'n viață
Alt preț decît acela să-și împlinescă pofte
Pe sama altor. — Apoi este și drept, cuminte,
Ca proști să ducă greul, astuții să domnească...
La ce-ar fi-atuncea lumea în două împărțită ?
La ce-ar exista proștii și iar la ce șireții ?
Nu vezi că stăpînindu-î le îplinești dorința ?
Mai de dorit ce soartă pot ca să aibă 'n lume,
Decît să-î ducă'n turme sunetul unui nume ?
Ei nici nu-s pentru alta, decît ca să trăiască
Să moară 'ntru'mplinirea unei deșărtăciuni.
Ș-apoi nu vedeți voi,
Că ei admiră toate ce le-aduce peire ?
Omoară fericirea unui popor întreg.
Lucește unui secol și ești numit erou
Beată de bucurie mulțimea te primește
Cu lauri te-ncunună... O gintă ce se 'nnalță
Pe spatele-altora e *mare* — și cu cît
Mai mult se ține 'n locu-î prin rău și prin asprime
Cu-atita e *mai* mare. Dreptate-universală
E aceea ce-o ceruse puterea brută. Peste
Tărie nu decide nimic. La bine nu-î putea
S'aducî doi oameni ; — răul l'urmează' întregi popoare ;
Căci răul este colțul vieții. Vecinic răul
Întiul rol îl joacă — e colțu' în ori-ce cuget
În ori care voință, 'n ori ce faptă mare.
Invidia de pildă e mam'egalității
Și îngrădirea contra răutății reciproce
Dreptate se numește. Cu cît mai răi sint civii
Cu-atit e mai perfectă dreptatea.
Fiți răi și veți străbate

La țintă-ori cit de mare numai prin răutate !
Fiți răi și-urmați principiul ce lumea o domină,
Lăsați să creadă alții mai proști ca voi în bine.
De ce n'aveți voi minte ? Deschideți ochii voștri
Vedeți că *sfânt* și *bine* sînt numai pentru proști ?
De cînd sînteți în lume a existat dreptate
Și pentru voi ? Dar greul voi numai îl purtați,
Voi v'ați hrănit dușmanii, i-ați apărat cu singe.
În loc de-a sparge capul năpîrcei sub picior
Voi a-ți crescut-o mare și astă-zi vă sugrumă.
Spun popii de-o vecie unde ori care vină
Găsește a ei osindă și binele răsplata
Și mii timizi de frică și de-o speranță vană
Trec înșelați pe lingă isvoarele vieții.
Iar dacă un lințoliu, piroane de sicrii
Răsplata sînt virtuții ?
Răbdarea cine-o are, tirască-se 'nsetat,
Voi soarbeți picătura de timp ce o aveți,
Aici fiți mari, puternici, aci fiți fericiți —
Aici spirit, curagiul și pumnii aū valoare.
În mină de veți prinde a istoriei carte
Și dacă tu de frică saū poate de rușine
În faptele ei rele nu veți încifra bine
Vedea-vei cum sub ochii-ți în plin se desfășoară
Răul și iarăși răul — că vremea se măsoară
După a răutății pășire. *Rău și ură*
Dacă nu sînt ; nu este istorie. Sperjură
Invidia-i avară, de singe însetată
E omenirea 'ntreagă — o rasă blestemată
Făcută numai bine spre-a domina pămîntul
Căci răutății numai se datorește-avîntul
Ce l-a luat pe scara ființelor naturii.
Cine-a văzut vre-odată popor de oameni buni
Să fie mare ? Dacă e rău, e egoist
Vrea toate pentru sine, nimica pentru alții
Dacă trăește bine, dar fără ca să lase

Ca ș'alții să trăiască — e mare. Cînd un popol
Începe a fi nobil și generos în cuget,
Atunci a lui cădere și moarte sînt aproape,
Căci numai răul are putere de-a trăi.
Chiar fapta cea mai bună duce la rău. Ea este
Pămînt care hrănește sămînța celor rele.

Ai milă

De unul și cu mîna în care i-ai pus pîne
Mină va ridica peatra, ca el întîi s'arunce
În tine. Dă-î unuia onoare și mărire
Și va fi cel din urmă spre-a se uita la tine
De-î fi căzut. — *Ce plan adînc-șiret!*
Cum în sămînța dulce a răului s-a pus
Puterea de viață!

Și mai credeți în bine, în basme de copii!

O, ridicați în suflet giganticî vijelii

Și sfărâmați c'o mîndră strigare triumfală

Ordinea cea nedreaptă, șireată, infernală,

Ce proștii și șireții, unii 'nșelați, iar alții

Înșelători susțin că de Dumnezeu e pusă

În lume.

O Satan! geniū al desperării!

Acum pricep eu gîndu-ți, căci, svîrcolirea mării

Cînd ai smuncit infernul ca să 'l arunci în stele

Desrădăcinași marea ca s'o împrōști în soare,

Ai vrut s'arunci în caos sistemele solare —

Da! ai știut că 'n ceruri, răul, nedreptul tronă

Ce secole nătinge l'adoră, l'incoronă,

Știaî c'ășa cum este *nu poate* a fi bine!

Că nu poate nedreptul etern ca să domine.

O, de-aș vedea furtuna că stelele desprinde

Pe cer talazuri mîndre înnalță și întinde

Și nourii ca sloiuri de ghiață aruncate,

Sfărmîndu-se de-a sferii castele înstelate

Cerul din rădăcină nălțîndu-se decade,

Ținînd cu sine timpul cu miile-î decade

Se 'nmormîntează 'n caos întins fără de fine
Sburînd negru și stinse surpatele lumine.
Văd caosul că este al lumilor sicriu
Ca sorî mai pilpăi' roșii gigantice făclii
Ș'apoi se sting. — Nimicul lințoliu se 'ntinde
Pe spațiu deșerte, pe lumile murinde!
Văzînd risipa Satan, voi crede c'ai învins
Căci dacă ești Archangel al morții cei bătrîne
Atunci ești drept — căci numai ea este dreaptă 'n lume
Și cei ce o servesc — căci contra orî ce 'n lume
Învinge răutatea — dar contra morții nu.
Fiînd-că tina lumii e grea, fiînd-că tină
Și praf e universul întreg, — fără de vină
Ai căzut geniū mîndru, plin de 'ndărătnicie
În spații făr' de margini, în evi de vecînicie!
Vai, soarte blestemată, ce oarbă-arunci bobii
La orî-cine în lume dai ceea ce nu-î trebuie,
Te rog soarte mă scapă, de alții nu — de mine.
Atit venin în suflet și-atit amar în gînd,
În cît dac'aș putea ca să răsuflu-adînc
Și bine — aș învenina vremea 'n care-s osîndit
De-a trăi.

O geniū, ce pătrunzi

Nemărginirea, — iartă c'amărăciunea mea
M'a 'nvins! Tu știi să judeci și știi că suferirea
Ades scrintește șirul gîndirii și o face
Să meargă tocmai contra la calea ceea care
Ar trebui s'urmeze.
Un orologiu care în loc de-a umbla 'nainte
S'ar tirii 'ndărăt. O, nu există crime
Căci toate, toate-s fapte unei gîndiri pe dos,
Unei simțiri perverse.
Taci, taci, suflete mîndre, nu răscoli cu-atîta
Grozavă ușurință titanica turbare
Ce 'n așchii sclipitoare gîndirea mi-o sfaramă.
Stinge, puternic Doamne, cuvîntul nimicirii

Adinc, demonic-rece ce-n sufletu-mi trăește,
Coboară-te în mine mă fă să recunosc
C'a ta făptură slabă-i. Nu mă lăsă să sper
Că liber-mare-mîndru prin condamnarea ta
M'oi coborî în iaduri de demoni salutat,
Ca unul ce numitu-î de a le fi stăpîn,
Stăpîn geniilor pierii! Ce gînd superb! O 'nceată
Inima mea cea stoarsă de-o cugetare beată
Nu răscoli 'n bătae-ți ruinele sfărmate
A lumii-mi din năuntru.
Văd cerul lan albastru sădit cu grâu de stele
El mi-arată planul adincei întocmele
Cu care-și mișcă sorii. În simburul de ghindă
E un stejar. — Cum dînsul din proprii rădăcini
Din planul vieții sale ascuns în colțu-obscur
Iși crește trunchiul aspru — așa, poporul meu,
In tine e puterea-ți, 'nălțarea-ți și pieirea-ți.
Eū cred că tot ce este merit de a fi mare
Să-și însușască trebuie superba rădăcină
Prin vifore barbare, prin arșițe și 'ngheț.
Mai tare-î aceea stincă, ce a trecut martiră
Prin vijelii mai multe. Popoarele barbare
Ce-aū cotropit Rominii sînt vijelii mărețe,
Turbate, mîndre, aspre ca ori-ce vijelie,
Dară și trecătoare ca ele. Iar stejarul
Poporului meu tare ridică ș'azi în vînturi
Intunecata-î frunte și proaspăta lui frunză.
În lume văd popoare cumiņți și fericite
Și mă intreb ce soarte să doresc la al meu?
Și-un gînd îmi vine aspru, adinc, fără de milă
Și sfarmător de lume. — Nu! nu! n'aș vrea ca alte
Popoare să mai fie c'al meu. Nu merit ele
Să-î semene. Poporu-mi meritu-î ca să fie
Alt-fel de cum îs alte. Eū nu cer fericirea
Pentru-a lui viață. O nație iubită!
Veî înțelege doru-mi, veî ști să-l prețuești?

Voi să te văd iubito! nu fericită — *mare!*
De cît o viață moartă, un negru vis de jele,
Mai bine stinge, Doamne, viața ginții mele;
De cît o soarte aspră din chin în chin s'o poarte
Mai bine stingă-î fruntea suflarea mării moarte.

GEMENII

I.

O candelă subțire sub bolta cea înaltă
Lumină peste regii cei dacici la olaltă,
Cari tăiați în marmur cu steme și hlamide
Se înșirau în sală sub negrele firide.
Iar colo 'n fruntea sălei e-un tron acoperit
C'un negru vâl de jale, căci Sarmis a murit.
Iar chipu-î, — cel din urmă în lungul șir de regi, —
Sub vălu-i ca pe-o umbră, abia îl înțelegi.
De-odată crișcă fierul în dosu-unei firide,
A unei tainiți scunde intrare se deschide,
De sub (o) mantă lungă se 'ntinde-o albă mină,
Ce ține o făclie aprinsă de rășină,
Care îi bate în față și-î luminează chipul...
Pe-un stîlp tăiat orologiul își picură nisipul.

Brigbelu ce cu Sarmis e frate mic de-a gemeni —
Ca umbra cu ființa sînt amîndoi asemeni —
Incet înaintează, făclia și-o ridică
Ș'urechea ațîind-o el ascultă: «Nimică!...

«Un ceas mai am și iată că voi ajunge 'n fine
 «Atît de sus în lumea creată pentru bine.
 «Creată pentru bine, ne spun cărțile vechi,
 «De mii de ani ne sună legenda în urechi..
 «Și am văzut virtutea gășind a ei răsplată,
 «Ce nu numai de oameni, — de zei e 'nvidiată,
 «Răsplată prea frumoasă : un giulgîu și patru scînduri,
 «De cînd văzui aceasta, am stat mereu pe gînduri
 «Să-mi stimpăr lăcomia ? Pe lingă dulci isvoară
 «Să trec murind de sete pentru așa comoară ?
 «Pe cînd c'un om în lanțuri — de-î frate chiar, ce-mi pasă !
 «Dacă-l împing în laturi, o cale luminoasă
 «Nainte-mi se deschide ? L'am dat deci la o parte, —
 «De-ale virtuții bunuri să aibă singur parte.
 «Ei ! lumea-î împărțită în proști și în șireți,
 «Iar patimelor rele viclenii le dau preț,
 «Sămînță roditoare se cade ca să sameni
 «Ca să fii domn, se cade să-î iei adinc pe oameni.
 «Voiești ca să se 'nchine cu toți l-a tale oase,
 «Atunci învie 'ntr'inșii pornirea dușmănoasă.
 «Invidia și ura botează-le virtuți.
 «Numește-eroû pe-un gîde ca fierul să-î ascuți,
 «Pe cel viclean și neted numește-l înțelept,
 «Nebun zi-î celui nobil și simplu celui drept,
 «Din patima mulțimii fă scară la mărire
 «Și te-or urma cu toții în vecinică orbire,
 «Cu laude mîngie deșertăciunea lor,
 «Din roiuri risipite vei face un popor
 «Și sigur fii la rele de-apururea urma-vor,
 «Cu singe și cenușă pămîntul presura-vor...
 «Ferește-te de una, să te păzească cerul,
 «Să nu te'mping'un demon a spune adevărul,
 «A spune că nu-s vrednici de cit de-adinc dispreț
 «Că pentru-o vorbă goală jertfești a lor vieți,
 «Că'n tine nici iți pasă măcar de-ale lor păsuri,
 «Că cu a lor micime de suflet tu îi măsurî,

«Că lauda cu care-î încarci e o ocară,
«Că tot ce e ca dinșii e vrednic ca să piară».

De-odată iar ascultă... Se umflă a lui nări.
Aude glasuri multe și pași urcînd pe scări,
Iar ușa de la mijloc dă aripele'n laturi
De intră voievozii de țări și de olaturi,
În fruntea lor c'un preot bătrîn... Iară moșneagul
Cu laur vecinic verde în păru-î alb, toiagul
De aur și-l ridică : «Brigbelu, iată ora
«Că'n numele mulțimii și'n fața tuturoră,
«Venii să chem de trei ori pe rege'n gura mare,
«Și dacă nici acuma din umbră-î nu răsare
«Să-ți oferim coroana, căci legea ne prescrie
«Ca peste-un an nici tronul deșert să nu rămîie,
«Nici văduvă coroana de tîmplă cuvenită».

Pe un tripod s'aduce cățuea aurită.
Cu facle stinse'n mîna 'n genunche cad oștenii,
Iar preotul aprinde un vraf de mirodenii,
De fumul lor albastru se împle bolta'naltă
S'acopere mulțimea, iar flăcările saltă.
Toți în genunchi cu groază ascultă în tăcere
Iar preotul începe cu glas plin de durere :
«În numele Céluia, al căruî vecinic nume
«De a-l rosti nu-i vrednic un muritor pe lume,
«Cînd limba-î neclintită la cumpenile vrămii,
«Toiaagul meu s'atinge încet de vîrfu stemii
«Regești, și pentru dînsa te chem dacă trăiești,
«O Sarmis, Sarmis, Sarmis ! răsai de unde ești!»
Pe ochi țîind o mîna făcliile-și întind
La sfîntul foc din mijloc cu toții și le-aprînd.
Prin arcurile'nalte trecu un jalnic vaer,

Iar brațele ridică făcliile în aer,
Iar preotul smuncește c'o mină pinza fină
Ce-acopere statua de marmură senină
Și țesătura neagră de-un fin și gingaș tort
Lăsînd să cadă'n flacări, șoptește-adînc: «E mort!»

Brigbelu se repede'n fereastră și privește.
O mare de lumină pe-o clipă îl orbește,
El vede mii de facle lucind și mii de sulii,
Mulțimea și ostașii se'mping vînd pe uliți,
Iar negre tac de-asupra a capiștelor bolți,
Ș'ale cetății ziduri c'un turn la ori-ce colț,

✽

S'a strecurat mulțimea și sala-î iar pustie
Prin ea Brigbelu singur umbla ca o stafie,
Adînc fugiră ochii în cap, pierit e chipul,
Orologiul în intrare de mult și-a scurs nisipul,
Cînd iată o femeie mai albă ca omătul,
Eșînd încet din umbră, o'ntoarce de-a'ndărătul,
Privește cum din discul de aur ese fum
Și zice rar și rece: «Ești mulțumit acum?»
Atuncea el tresare și ochii învîrtește
Cum stă 'nainte-î naltă, privind o mistuește:
— Dar lasă-mă, — ea strigă. — Ce galben ești la față
«Suflarea ta mă arde și ochiul tău mă'nghiață
«Ce mă privești a'îta? A ta căutătură
«Mă doare, cum mă doare suflarea ta din gură.
«Ce ochiū urit de negru! Cum e de stîns și mort
«Închide-l, ah închide-l — privirea ta n'o port...

— Dar mă iubești Tomiris — tu mă iubești atât,
«Precum pe al meu frate nici cînd nu l-ai iubit?»
— Da, simt că în puterea ta sînt, că tu-mi ești Domn,
«Și te urmez ca umbra, dar te urmez ca 'n somn
«Simt că l'a ta privire voințele-mi sînt sterpe
«M'atrage precum m'atrage un rece ochiul de șerpe
«Fugi, fugi în lumea largă! Mă faci să 'nebunesc,
«Căci te urmez și totuși din suflet te urăsc.

El o cuprinde... Fața ei albă-atuncea pierde
Și gura ei se strînge de-o stranie durere.
Ea ar țipa, și glasul în gît i se îngaimă...
Ea îl sorbea cu ochii de și murea de spaimă...
Și cum sta în mină 'n mină... tresar, tot mai aproape
Se strîng și peste ochi își lasă a ei pleoape
Din tainița adîncă părea c'aud un vaer,
De-asupra ei Brigbelu, 'nălțînd făclia 'n aer,
Îi zice: «O iubito, din nou ți se năzare...»
Iar ea mereu ascultă, c'aude i se pare:
[«Se clatin visătorii copaci de chiparos
«Cu ramurile negre uitîndu-se în jos,
«Iar tei cu umbra lată, cu flori pîn' în pămînt
«Spre marea 'ntunecată se scutură de vînt...»]

II.

Brigbelu, rege tînăr din vremea cea căruntă,
Pe zeii vechii Dacii i-a fost chemat la nuntă.
Frumos ardea în flăcări prinosul de pe vatră,
Cînd intră oaspii falnici sub boițile-î de piatră.
În capul mesei șade Zamolxe, zeul getic,
Ce lesne urcă lumea pe umăru-î athletic.

În dreapta lui sub vălul de ceață mîndrul soare,
În stînga-î șade luna sfioasă, zîmbitoare...

La mijlocul de masă pe tronul-î șade el
Cu plete lungi și negre, întunecos, Brigbel,
Încolo vovezoii, boiarii după treaptă
Șoptesc cu admirare în barba înțeleaptă,
Cînd spune cîntărețul povești din alte vremuri,
De regi de-a căror fapte te miri și te cutremuri.

Și pe cînd toți ascultă, chiar regii din firide, —
Cu gura 'n pumn ghidușul se strîmbă și tot rîde
Cu mutra lui de capră și trup schilod de Faun,
Își tirie piciorul țînîndu-se de scaun...

De-odată 'n fundul sălii, apare sub un arc,
Cu stînga rezemată de spada-î de monarc,
Nebunul Sarmis — care-î cu craiul frate geamăn, —
Ca umbra cu ființa-î ei amîndoi s'aseamăn.
Dar galben e la față și ochii-i ard în friguri
Și vinătă e gura. El vine cu pași siguri
Și pe pumnaru-și scapă Brigbel mîna regală.
Din tron pe jumătate cu furie se scoală...
Nebunu 'nalță dreapta, se uită fix la el:
Cu mîna pe pumnaru-i incremeni Brigbel.
Și ca să înțeleagă nainte-i ce se 'ntîmplă
Nebunu-și trece mîna la ochi, apoi la tîmplă.
Se uită turbur, pare că și-ar aduce-aminte
De-o veche povestire, cu jalnice cuvinte.
Cu glasul lui ce sună adînc ca din aramă
El noaptea cea eternă din evii-î o rechiamă
Arată cum din neguri cu umeri ca de munte
Zamolxe, zeul vecinic, ridică a sa frunte

Și de cit toată lumea, de două ori mai mare,
 Iși pierde 'n ceruri capul, — în jos a lui picioare,
 Cum sufletul lui trece venind din neagra ceață,
 Cum din adînc ridică el universu 'n brață,
 Cum cerul sus se 'ndoaie și stelele-și așterne,
 O boltă răsărită din negure eterne,
 Și decit toată lumea de două ori mai mare
 În propria lui umbră Zamolxe redispere.
 «Priviți-l cum stă mindru și alb pe naltu-i jeț.
 «El îmfală răsufllarea vulcanului măreț,
 «Dacă deschide 'n evii-i el buza cu minie
 «Și stelele se spulber ca frunzele de vie,
 «El mină în uitate a veacurilor turmă
 «Și sorii îi negrește de pier fără de urmă,
 «Dacă se uită 'n mare, ea tremură și seacă,
 «De-și pleacă a sa frunte, tot ceru-atunci se pleacă.
 «Ci 'n evii tăi Zamolxe tu n'ai creat vre-odată
 «Un chip mai blind, mai gingaș, decît ăst chip de fată,
 «Gindirea ta, divine, abia putu s'adune
 «Din miî minuni din lume o singură minune
 «Căci numai ție singur îți fuse cu putință
 «S'unești atita farmec cu-atita necredință...
 «Dar nu ți-o cer, tît darul ți-l svirl iar la picioare,
 «De-a lumii tale bunuri privirea azi mă doare,
 «Nici vin să-mi cer coroana, nici țara mea. O dărui
 «Fișii s'o rup'or cine și cum îi place-orî căruî...
 «Strămoși pierduți în veacuri, rindurilor de cete
 «Coroana mea ș'a voastră e plină azi de pete;
 «O voevozî ai țarei, fringeți a voastre săbii
 «Și ciuma in limanuri să intre pe corăbii,
 «Puteți de-acum să rupeți bucăți a mele flamuri
 «Minjit pe ele-i zimbrul adunător de neamuri
 «De azi al vostru rege cu drag o să îngroape
 «Domnia-i peste plaiuri, puterea-i peste ape.
 «Și-acum la tine, frate, cuvintul o să 'ndrept,
 «Căci voi să 'ngălbenească și sufletu-ți din piept

«Și ochii 'n cap să-ți sece, pe tron să te usuci
«Să sameni unei slabe și străvezii năluci
«Cuvîntul gurii proprii, auzi-l tu pe dos
«Și spaima morții între-ți în' fie-care os.

«De propria ta față rebel, să-ți fie teamă
«Și somnul — vameș vieții — să nu-ți mai iee vamă,
«Te miră de gîndirea-ți, tresăi la al tău glas.
«Incremenește galben la propriul tău pas,
Și propria ta umbră urmînd prin ziduri vechi,
«Cu minele-ți astupă sperioasele urechi
«Și strigă după dînsa plîngînd, mușcînd din unghii
«Și cînd veî vrea să 'njunghii, pe tine să te 'njunghii.

«Te-aș blestema pe tine Zamolxe, dară vai!
«De tronul tău se sfarmă blăstămii ce visai.
«Durerile 'mpreună a lumii uriașe
«Te-ating ca și suspinul copilului din fașe,
«Invață-mă dar vorba de care tu să tremuri,
«Semănător de stele și 'ncepător de vremuri».

III.

Prin salele pustie un om în neagră haină
Temîndu-se de pași-î, se strecură în taină.
Sub mantia lui lungă ascunde un pumnar,
Tot îndărăt privește cu spaimă și amar.
El rîde... Se repede spre umbra-î... Umbra sare
Din dreptul unor ziduri, încet ea iar apare...

Asupra-î se repede și iar dă înapoi :

— O Sarmis! luptă lungă, grozavă e 'ntre noi!

«Ce fugi? Ce fugi? Nu vezi tu la luptă că te chem?

«Nu crede cum că tremur, nu crede că mă tem»!

Ș'atuncea iar răsare și fața-î slabă piere,

Și ochiul fix se uită, cu spaimă și durere:

«O inima mea lașă, de ce 'nlemnești în sin,

«Sfirșește! Și pumnarul imi scap'acum din mîini...,

«Dar îl voi strînge bine... Stai — stai, nebun mișel!...

Lovește crud odată și cade mort... Brigbel.

DIAMANT DIN NORD

Prin mîndre grădine, de laur dumbrave
Castelul se 'nnalță cu arcuri suave,
Cu stîlpi ca zăpada, ferești sticlitoare
Ce par poleite cu aur din soare.

Prin lungi și umbroase cărări risipite
Umbla cavalerul cu pasuri pripite.
Și stele revarsă lumina lor clară
Pe-aleele lungi, în boschete de vară.

S'aude murmurul isvoarelor sumbre,
Pe lac se ivesc dintre stuf și din umbre
Inaltele lebezi, ce apele-î taie
In cercuri mărunte și brazde bălaie.

Și dealuri departe pe-o linie clară
Inseamnă-a lor umeri pe cerul de sară,
Cu stîncile negre ruine strivite
Cu muchile 'n lună frumos zugrăvite.

Și par urieși ce'ntr'un cuib de balaur
Păzesc o măreață comoară de aur,
Căci luna ce'n dosul lor roșă răsare
Comoară arzîndă în noapte se pare.

Uimit Cavalerul privește la lună
Dumbrava șoptește, isvoarele sună,
Aruncă toiege de raze de neauă
Și albă'n ferestre e orî ce perdeauă.

Încet cavalerul s'apropie 'n svonul
Al undelor palizi... zărește balconul
Cu frunze 'ncărcatu-î, prin grile-în glastre
Cu roze de Șiras, liane albastre.

Iar papura sună de-al undelor treer
Și 'n earba înnaltă suspină un greer,
Și vînată-î umbra, și rumenă e sara
Și 'n dulcea tăcere răsună ghitarra...

«Văzut-am în visul junie-mî bogată
Un înger — o taină în alb îmbrăcată
Și fruntea-î încunjur'o boltă de stele
Și ochii ei limpezi ca moi viorele.

«Aparî cu-a ta haină de scumpă mătasă
Ce pare'ncărcată de brumă-argintoasă,
Să văd a ta umbră de lună 'nmuietă
În păru-î de aur înnalt-mlădieta».

S'aude'n balconu-î foşnirea uscată
A hainelor lungi de mătasă bogată,
Ş'apare prin flori aplecată pe grile
Frumoas'arătare a dulcei copile.

Ghitara lui tace. Ea dulce îi spune:
«E vană iubirea-ţi, frumosul meu june,
De-o vrajă-î legată întreaga mea fire,
Iubirea-mă eternă de-a ei împlinire.

«In Marea de Nord diamantu-acel zace
Ce noaptea cea neagră în zi o preface
Şi cine-l va scoate din neagra-adâncime
Mi-e mire. Afară de el însă nime.

«Orî cit te-aş iubi şi mă jur că te-ador
Durere şi grijă e tristu-mă amor,
De-aceea cu spaîmă, frumos cavalerie,
De tine-am fugit, deşi doru-mă te cere.

«Fugi dar, adorate! Te pierde în lume
Şi uită, ah uită chiar tristul meu nume,
Eă numai, eă singur'amor pe vecie
Păstra-voi în pieptu-mă, în viaţa-mă pustie.»

«O înger! el zice cu vocea muîată
D'iubire şi grijă — copil' adorată,
Sigur de iubirea-ţi — m'aştepte perzare
Tot scoate-voi piatra luminei din mare».

. . . . .

Din Spania mîndră pe căile lungе
El pleacă în lume, în Nord pîn'ajunge
Ș-or unde în juru-î femeî se constelă,
Tot inima'n sînu-î remâne fidelă.

Ș-orî unde întreabă diamant'-unde zace,
Ca noaptea cea neagră în zi o preface
Ș-un moș bătrîn numai în minte'că ține
De calea la peatra eternei lumine.

Îi sprijină anîi o sută toiagul,
E gîrbov ca iarna. I'arată moșneagul
Stîncoasa lui cale și-î spune: «copile,
Voiesci tu în mare să mori chiar cu zile?

Îți spun: nu te duce. Prin codru vei trece
Cu negrii bălauri, cu negură rece
De nu-ți vei perde acolo viața
Sfirmate-va marea cu sloiu de ghiață,

De n'ascuți de mine, a vremilor strajă
De mergi ori cum fie... te'nvaț astă vrajă
S'o strigi lîngă mare: «A soarelui soră
Răsaî ș'umple lumea de mîndră-auroră!»

El pleacă. Și'n codrii cu verzile bolte
Aude murmure c'a mării revolte
Și șerpî pe trupine, dințoșii bălauri
Cu ochi de jăratec și solzii de aur.

S'aud urlări de sălbatece feară
Ce dinții-și arată prin frunza cea rară,
Și scorpії flămînde se 'nalță 'n inele,
Pe trunchii uscați ele șueră grele.

O rază nu este în neagra pădure,
Doar ochii de șerpe prin cețele sure
Sclipesc ca cărbunii, țîșnind cu 'ngrozire,
De spaimă îi vine să-și iasă din fire.

Cu inima 'n dinți mai departe aleargă...
De-odată se schimbă în noaptea cea largă
Tabloul... N'ainte'ї o lume-ї deschisă
Cu aer de vară, cu lunce de vise;

Castele se 'nalț'argintoase, senine,
Pe maluri de rîuri cu-oglinzi cristaline
De marmură albă-s, pierdute'n dumbrave,
Și 'n cer mișcă norii auritele nave.

O muzică dulce, adînc-voluptoasă
Pătrunde-acea lume de flori și miroase
Și verzile lanuri se mișcă în lună
Și'n lacuri cadență cîntări ce răsună.

S'acopere lumea cu lungi pînzărie
De-o brumă-argintoasă lucind viorie
Și florile toate sub ea 'ncremenite
Respiră miroase adînc adormite.

Din nori curge-o bură de colb de diamante
Ce văile umple și dealuri înainte
În față-le-î luna s'aud miș de șoapte,
Pe cer se ridic curcubeie de noapte.

Pe-o mîndră cărare cu argint risipită
S'apropie-o naltă femeie iubită,
Din creștetu-î părul cel negru cascadă
Pe sîni străluciți de virgină zăpadă.

Și haina-î albastră, bogată și lungă,
În razele lunei creșți splendizi aruncă
Și umerii-î goi strălucesc ca și neaua
Și ochiul ei mare luminează ca steaua.

Ea vine spre dînsul : «Iubit cavalerie,
Nu merge la mare, căci mor de durere
De mult te aștept eună și dulcea'ți iubire
De mult ești merit ca să fii al meu mire».

Ea mîinile albe la el și le 'ntinde
Și părul ei negru încet se desprinde,
Vărsîndu-se 'n valuri de neagră mătăasă
Pe bustu-î de marmor... Divină... frumoasă...

Și plîns este graiu-î... Cu mîinile-unite
Ea'l roagă să-oprească din pasuri pripite
Se 'mpartă cu dînsa, ce vede... tot răul
De dor și de grijă îi tremură graiul.

«Fugi, fugi! — el îi zise — frumoasă îspită
În van este ruga-’ți»... De-odată-î perită
Cîmpia cea verde cu blînda dîmbravă
Și marea’nghețată vuește grozavă.

În fluvîi ea mișc’a ei stanuri de ghiață,
Sfărmîndu-le’n vuiet ea strigă măreață
Și stîncă pe stîncă înnalță, zidește,
Bolți mîndre ridică și iar risipește.

El inimă’și face și’n mare s’aruncă
Un vuet puternic, furtună’ndelungă...
El strigă în apă: A soarelui soră
Răsaî umplînd lumea c’o mîndră auroră!

În mîină el simte o piatră frumoasă
În juru-î e ziuă... Cîmpiile-auroase
Grădina din țara-î... cu lacu-î, castelu-î
Ca’n vis de-odată îi se arată lui.

Grădina-î străluce cu flori felurite
Ce tremur ca’n soare frumoase, topite,
Aleele scutur de rouă o ploaie
Și soarele’nalță-al lui disc de văpaie.

El intră’n castel cu a lui piatră în mîină
Pe scări îl așteaptă frumoasa stăpîină
De gîtu-î s’atîrnă, zîmbind ea îi spune:
«Adîncul tău dor se’mplini prin minune.

Am vrut să te'ncerc... căci și fără această
Puteam ca să-ți dau eu guriți... pe fereastră
Și totuș, te asigur, știam dinainte:
Ca tu să mă'nșeli nici îți trece prin minte.

Căci de-aș fi știut c'ar putea să mă'nșele
Ăști ochi... aste mîne să'mi fie'nfidele
Lasat-aș fi eu ca să mergi... și să-mi iee
Pe-amantul meu dulce o altă femeie?

O peatră măi scumpă și cea adevărată
Iubirea mea este... nestinsă, curată...
Aceasta ți-o dau... și aceasta mi-o ține»...

Apți!!!... Cavalerie să-ți fie de bine!

Aoh!... Cine cască?... ce? chiar cavalerul...
În somnul lui dulce visat-a el cerul,
Căci biet adormit el a fost cu ghitară
Sub naltul balcon, unde urlase asară.

E drept că'nainte el vede chiar raiul
Aievea'n grădină... Dar vai, guturaîul
Urît îl cuprinse de-a nopții răceală,
Pe ochi s'a pus brumă și'n gît răgușeală.

Ah, vrut-ar fi dînsul, cîntînd din ghitara,
Cu-amor să deștepte copila cea rară,
Dar vai auzîndu-l ar face-o să creadă
Că strigă cucușii în verdea livadă.

De țărână-i e plină frumoasa lui haină,
El putina spală prin huciu cam în taină,
Ca nu grădinarul pe lingă-acea rană
Ce'n inimă are, să-i scuture blana.

În urmă o ușă'n balcon se deschide,
Prin floră se arată un cap care rîde,
O blondă cu părul de aur — șireată
De amoru-i prostatec rîzînd se desfată.

D E M O N I S M

O raclă mare-î lumea. Stelele-s cuițe
Bătute în ea și soarele-î fereastra
La temnița vieții. Prin el trece
Lumina frîntă numai dintr'o lume,
Unde în loc de aer e un aur,
Topit și transparent, mirositor
Și cald. Cîmpii albastre se întind
A cerurilor cîmpuri potolind
Vinăta lor dulceață sub suflarea
Acelui aer aurit.
Acolo stă la masă lungă, albă,
Bătrînul Zeu cu barba de ninsoare
Și din pahare multe bea auroră
Cu spume de nori albi. Și îngerî dulci
În haine de argint, frunți ca ninsoarea,
Cu ochi albaștri care lin lucesc
Și 'ntunecat în lumea cea solară,
Cu sinuri dulci, ca marmură de netezi,
Îi mîngăi' barba lungă,—și razim capul
De umerii bătrîni, cuprinși de plete.

Și colțuroasa-î roșie coroană
De fulger împetrit, lucește 'n aer
Sălbatec. Iar un înger... cel mai blînd
Ingenunchiat l-a lui picioare cîntă
Pe arfa sa și aerul roșește
De voluptatea cîntecului său...

Nu credeți cum că luna-î lună. Este
Fereastra, cărei ziua-î zicem soare
Cînd îngerî cîntă de asupra raclei
In lumea cerurilor — ele-albesc
Și nu mai pătrund raze aurite
Prin vechiū-oblon — ci raze de argint
Și pe pămînt ajung țandări duioase
Din cîntecul frumos — dar numai țandări...

Ici în sicriū, sub cel capac albastru
Și țintuit și ferecat cu stele.

Noi vermuim în masse în cadavrul
Cel negru de vechime și uscat
Al vechiului pămînt care ne naște...
Certîndu-ne 'ntre noi ființi ciudate,
Grețoase în deșertăciunea lor.
Este un ce măreț în firea noastră,
Dar acel ceva nu din noi răsare :
O moștenire de la Titanul mort
De la pămînt, în care ne nutrim.
In moartea lui e ceva sfînt și mare,
E o gîndire-adîncă și 'ndrăsneață
Pentru ce el fu condamnat la moarte.
Viața noastră e o ironie,
Minciuna-î rădăcina ei. Dorința

De-a fi și de-avea singur tot ce este
Principiul e de înflorirea ei.

În van pământul mort ne 'nspiră câte-odată
Din sfântul suc al stinsei sale vieți
Gîndiri de-o nobilă, 'naltă răscoală :

Întoarcerea *la fire și dreptate*.

Noi nu-l pricepem... o 'ncercăm adese

Dar n'o putem. Făcuți suntem

După asemănarea aceluï mare

Puternic egoist, carele singur

Îmbrăcat în mărirea-ï solitară

Ridică 'n cer înnourata-ï frunte.

În van voim a reintra 'n natură,

În van voim a scutura din suflet

Dorința de mărire și putere,

Dorința de a fi ca el în lume :

Unici. Și-această dorință

Temeiū la state, națiuni și cauza

Răsboaelor cumplite, cari sunt

Pașii istoriei, acest'e... *răul*

Să nu ne înșelăm. Impulsul prim

La ori-ce gînd, la ori-și-ce voință

La ori-ce faptă-ï răul. Însă

Atunci cînd ne naștem, răsăriți

Abia din carnea vechiului Titan,

Noi sîntem buni — pînă suntem copii.

O binefacere ne dă pământul,

Neprețuită 'n duiosia ei,

El ne permite ca să ne întoarcem

Dup'o viață vană, sgomotoasă,

În sînul lui — în sînul lui — ș'al păcii.
El ne-a și pus, bătrîn, duiosul tată,
Adînc în suflet o dorință dulce
Și de 'ntrebăm această' enigmă scumpă
Ce însemnează și dacă voim
A o pricepe, ea răspunde : *pace*.
Da, pace căutăm, fără s'o știm:
Ce n'o luăm de la 'nceput? De ce
O căutăm în luptă? Căci în lupte
Nu e de cît victorie de-oparte
Cădere pe de alta — nedreptate.
Și din viața noastră, întemeiată
Pe rău și pe nedrept și pe minciună
Și din știința morții-a reînturnării
În corpul mort, din care am eșit,
Se naște vecinica nefericire.
Sîntem copii — etern nefericiți.
Dar în zadar, căci sîntem după chipul
Ș'asemănarea lui. Noi sîntem răi
Fără de-avea puterea lui. Răi putem fi
Mai ca și el — dar din neputință
Se naște ironia vieții noastre.
În van Titanul mort, ce ne-a născut
Binele ni-l voește ; — în zadar
Cearcă a vorbi cu noi în cugetări
Strălucitoare...
În flori, în rîuri, în glasul naturei
Ce-î glasul lui, consiliu vrea a da.
În van. Viața, sufletul, rațiunea
Scînteia care o numim divină

Ne face a ne înșela asupra firei
Ș'a n'o înțelege...
O Demon! Demon! Abia acum pricep
De ce-ai creat adîncurile tale
Contra nălțimilor cerești:
El a fost răul și fiind-că răul
Puterea are de-a învinge... 'nvinse.
Tu ai fost drept, de-aceea ai căzut.
Tu ai voit s'aduci dreptate 'n lume;
El e monarc și nu vrea a cunoaște
De cît voința-și proprie ș'aceea
E rea. Tu ai crezut, o Demon,
Că în dreptate e putere. — Nu
Dreptatea nu-î nimic făr' de putere.
Cătat'ai aliați între Titani
Ce brăzdau caosul...
Ai înzestrat pămîntul cu gîndiri,
L'ai înarmat cu argumente mari
Contra lui Ormuz.
Și el ca tine a devenit rebel,
Se svîrcoli spre ceruri spre-a le sparge,
Mișcînd aripele de munți de piatră
Puterea sa cumplită — contra *Luî*.
Dar detunat el recăzu în caos.
Cadavru viu, 'l învăli într'o raclă
Albastră.

Titan bătrîn cu aspru păr de codri,
Plînge în veci pe creșii feții sale
Fluviî de lacrimi. De-aceea-î ca mort
Uscat... stors de dureri este adîncu-î

Și de dureri a devenit granit.
A lui gândiri încremeniră reci
În fruntea sa de stînci și deveniră
Rozele dulci rubine, foile
Smarald, iară crinii
Diamante. Sîngele său
Se prefăcu în aur, iară mușchii
Se prefăcură în argint și fier.
Din carnea-î putrezită, din noroî
S'aũ născut viermiî negrului cadavru:
Oamenii.
Spre a-l batjocori pînă și-n moarte
Ne-am născut noi, după ordin divin,
Făcuți ca să-și petreacă Dumnezeu
Bătrîn cu comica-ne neputința,
Să rîdă 'n tunet de deșertăciunea
Viermilor cruzi, ce s'aseamănă cu el.
Să poată zice 'n crunta ironie:
Pămînt rebel, iată copii tăi!

MIRODONIS

Mirodonis avea palat de stînci,
Drept streșini avea un codru vechi
Și colonadele erau de munți în șir,
Ce negri de bazalt se înșirau,
Pe cînd de-asupra streșina antica
Codrul cel vechi fremea umflat de vînt.
O vale-adîncă ce 'ngropa în codri
Vechi ca pămîntul jumătă (?) din munte,
Mîncînd cu trunchii ruți scările negre
De stînci, care duceau sus în palat
O vale adîncă și întinsă, largă,
Tăiată de un fluviu adînc, bătrîn,
Ce pe-a lui spate văluroase părea
A duce insulele ce le are 'n el —
O vale cît o țeară e grădina
Castelului Mirodonis.
Iar în castel de treci prin colonade
Dai de înalte hale cu plafondul
Lor negru strălucit și păduri

De flori. Păduri cu florile
Ca arborii de mari. Roze ca sorii
Și crini urnele antice de argint
Se leagănă pe lugerii cei nalți
In aerul roșatec, dulce și moale.
Ca stele sînt musculițele prin frunze
Și umplu aerul cel cald cu o lumină
Verzuie, clară, aromată. Fluturi
Copile sunt cu ochii rotunzi și negri,
Cu părul de-aur și cu aripioare
De curcubeu, — în haine de argint
Din floare 'n floare filfiiesc și 'și moaie
Gurițele umede și roșii în potirul
Mirositor și plin de miere a florilor.
Tufe de roze sînt dumbrăvi umbrite
Și verzi întunecoase și presărate
Cu nori dulci infoieți, mirositori
E o florărie de giganți. Intr'un loc
Crăpată-i bolta de granit, de cauți
Prin streșina de codru pînă sus,
Unde în ceruri lin plutește luna.
Ea-i o regină tînără și blondă
In mantia-i albastra înstelată
Cu minile 'nainte pe-al ei pept
De neauă... Trece luminînd cu ochii
Albaștri, mari, prin straturî înflorite
De nori, ce îi oferă
Roze de purpur, criniî de argint;
Din cînd în cînd cu mîna-i argintoasă
Ea rupe cîte-o floare ș-o aruncă

Jos pe pământ...

Colo un nor se 'nnalță sfînt și sur

Se încheagă, se formează — 'ncremenește,

Devine ca un templu grec și plin de umbra

Columnelor ce-l înconjur — și prin colonne

Trece-argintoasă cîte-o rază-a lunei.

Ea drumul ia spre-acel castel. Diadema-î

De diamante în stele contopită

Brilează 'n noapte — tăriile negre

A domei se 'nsenină și ea intră

În el. — Columnele cad sub clara ei lumină

Și-aruncă umbra una 'ntralta.

Ea intră 'n domă... stelele-o urmează.

Și noaptea rîul plinu-î de 'ntunerec...

Pe rîul sfînt curge'n valea mare

Care-î grădina cea din codri vechi

A lui Mirodonis. — Insule sfinte

Se 'nalță 'n el ca arbori de tămîie

Cu flori de aur, de smarald — cu stînci

De smirna risipită și sfărmate

În bulgări mari. Pe mîndrele cărări,

Ce trec prin verzile și mîndrele plaiuri

E pulbere de-argint. Pe drumuri

Cireși în floare scutură zăpada

Trandafirie a înflorirei lor,

Vîntul le mîină, văluos le 'nalță,

De flori troiene, în loc de omăt

Și sălcii sfinte mișcă a lor frunză

De-argint de-asupra apei și'o oglindă

In fundul ei — ast-fel încît se pare
Că din aceeași rădăcină crește
O insulă în sus și una 'n jos.
Și mîndru în aceste ramuri
Dintr'un copac într'altul numai țes
Păiangeni de smarald păinginișul
Cel rar de diamant — și greeri cîntă,
Ca orologiï aruncate 'n earbă.
Și peste riul mare de pe-un vîrf
De arbore antic țesut-aũ ei
Un pod din pînza lor diamantoasă,
Legîndu-l dincolo de alți copaci.
Prin pod străveziũ și clar străbate
A luneï rază și'ncrețește riul
Cu miile lui unde, ca 'ntr'o mîndră
Nemai-văzută feerie. — Iară peste pod
Trece albă, dulce, mlădioasă jună,
Albă ca neaua noaptea — păru-ï de aur
Lin împletind cu crinii mînelor
Abia călcînd podul cel larg cu al ei
Picior de omăt zina Mirodonis.
Ea ajunge 'n grădina de codru
Și rătăcește o umbră argintie,
Ici se pleacă spre a culege o floare,
Colo aleargă după un flutur,
Il prinde, îi sărută ochii și-ï dă drumul ;
Apoi ea prinde-o pasăre măiastră
Și zboară 'n noapte printre stele de-aur.

BALADĂ

(Trad. după CARMEN SYLVA).

Pe plaiuri dunărene
E-un munte urieș
Și el *Vîrful cu dor*
Numitu-î de plăeși.

Din văi cu limpezi ape
Ridică umeri suri,
Din rariștea cu fagi
Din noaptea de păduri.

Iar vîrfu-î strălucește
De raze-acoperit,
Acolo 'n vremi cărunte
Un tînăr a murit.

O iarnă petrecut-a
In codru singurel,
Pin' de dorință lungă
S'a rupt inima 'n el.

Și vouă povesti-voi
Ce spune azi poporul
Ce s'a 'ntimplat odată
Pe vârful cel cu dorul.

PARTEA ÎNTÎI

COR DE FETE (soprană)

Rîzi dar Mărie,
Joacă Mărie,
Odorul tău la munți porni,
La horă azi nu mai veni.

COR (alt)

Rîzi dar Mărie,
Joacă Mărie.
Ciobanul tău uitat-a iară
Iubita lui pentru-o mioară.

COR (alt și soprană)

Rîzi dar Mărie,
Joacă Mărie,
Mai sînt băeți cu ochi de foc,
Cu tine toți se prind în joc.

MARIA (recitativ)

Joc numai cît cu Ionel,
La gioacă 'mă fu tovarăș el,

Și gîndul său al meu îl chem,
El știe dragi cît ne sîntem.
De vrei dovezi, o să vedeți
El mi le dă cu ori ce preț.

COR DE PĂSTORI (tenori și bași)

Sumeațo, vedea-vom ce lucru greu
Să facă e în stare de dragul tău.

COR DE FETE (sopran și alt)

Nu vine nu, nu vine nu!
Și îl aștepți zădarnic tu!
Sprînceana ta 'n zădar încrunți
Intoarceți fața de la munți!

IONEL

Marie scumpă! nu 'n zădar
Ai ridicat tu ochii mari!
Se rătăcise-un mieluşel
Pe un părete gol de stîncă,
Eû l-am scăpat l'am dus pe el
La pajiştea din valea-adîncă.
Pîn la mireasă vede-'ntîi
Ciobanul bun
De oi și miei

COR DE PĂSTORI

Pîn la mireasă vede 'ntîi
Păstorul bun de oi și miei.

COR DE FETE.

O inimă furat-a el
Și nu-î e dragă cît un miel.

UN PĂSTOR.

Fără turmă păstor nu poate fi. El merge cu
turma pe naltul tăpșan, în văi tăcute. De n'aude
glasul lor el cat' a se stinge de dor.

COR DE FETE.

Se stinge de dor
Sărman băet.

IONEL.

Se stinge de dor.

COR DE FETE.

Îi cere, Mario, acum dovezi,
A lui iubire de vreî s'o crezi.

O FATĂ CĂTRE IONEL.

O vezi mihnită — n'o ghicești?
Ea crede că tu n'o iubești.

O ALTĂ FATĂ (alt cu acompaniament).

Tu să-î arăți iubirea ta. Singur fiind, singurel
sus pe munte să stai o iarnă întreagă pîn' se va
întoarce turma la primă-vară.

COR.

Să meargă
Să meargă.

IONEL.

Mario, dar tu ce zici ?

COR.

Ea nu-î e dragă, nici de fel,
La turmă se gindește el.

FETELE.

Ei, Marie ce-ai de spus ?
La prea mare cercare l-ai pus.

IONEL.

Voî *merge* 'n munți.

COR DE PĂSTORI.

N'o face Ionel, n'o face Ionel,
Gindește la iarnă, la ger, la ninsoare,
Gindește la turma ta călătoare,
Tovarăș iubit,
Nu fi amăgit
De-a fetelor rele vorbe ușoare.

IONEL.

Ea crede că n'o iubesc.
Bun rămas dragă! Singur
Trăi-voi în crînguri
Cu vulturii, urşii, ciute uşoare,
Pîn' ce răsări-va pe cer mîndrul soare.

MARIA.

O, Ionel, ce spui aiurînd?
Asta s'o cer nu-mî vine în gînd.

IONEL.

De te iubesc?

MARIA.

Ah! o ştiu eu doar.
Mi-aŭ pismuit iubirea rău,
Mi-aŭ amărit norocul meu
Stai Ionel, rămîi.
Rămîi cu noi, rămîi.

COR.

Rămîne-va.

IONEL.

Vin iarăş la primă-vară,
Şi cobor cînd ea coboară,

Cînd păstorii strigă și chiamă voios,
Cît munții răspund cu resunet duios,
Aduce-voi florî și cînturî.

COR.

Și împodobit purta-va el florî,
Cînta-va vesele horî,
S'arate odată
Simțire bărbată.

MARIA.

Cum veî putea să cauți v'odat'
Unde se șterge semnul urmei,
Ne-auzind talanga turmei
Ș'al cînilor voios lătrat.

IONEL.

Gîndi-voi ah ! la 'ntunecoșii
Iubiții ochi, ca două stele,
Și prin amarul nopții mele
Ei vor pătrunde — luminoșii.

MARIA.

Veni-vor zine de pădure
Ș'ale isvoarelor crăiese,
Ademenindu-te adese,
Inima ta or să mî-o fure.

IONEL.

Maî bine 'nghețe ochii scumpi,
Suflarea morții mă atingă,
De cît iubirea-mî să se stingă,
Maî bine inima-mî să rumpî.

MARIA (de-odată).

In lacrimi ochii mei s'or stinge,
S'a stinge sufletu'n durere,
S'a rumpe inima'n tăcere,
Suflarea morții mă v'atinge.

COR DE BĂRBAȚI.

Nici o femeie pămîntească
In codrii vechi n'o să-l zărească,
Măiestre zine, vrăji pustie,
Le-alungă numele-ți, Marie !

BACIU BĂTRÎN (bas).

Știură ei pe-un copilandru
Să-l umple cu durere,
Să 'ntunece curatu-î suflet,
Fără de mîngăiere.

Să bănuiască-a lui iubire
Pe ei cine-î învață,
Și inima sa i-o răniască
Cu crud cuvînt de ghiață ?

Copile smead cu ochi de flacări
In veci vr'un bine nu e
Pentr'un păstor ce-și lasă turma
In sama nimănuie.

Cu noi să vii, căci altfel ochii-mi
In veci n'or să mai vadă
A tale plete lungi și negre
Și fața ta cea smeadă.

COR DE BĂRBAȚI.

Nici o femeie pămîntească
In codrii vechi n'o să-l zărească,
De-a sta cu inima vitează
El turma sa o s'o revază.

IONEL.

Bun rămas.

COR.

Bun rămas.

IONEL.

Rămii cu bine sat!
O, turme, eū vă las
Veni-voi înapoi
Cu-al primăverei pas.

Rămii cu bine tu,
Mireasă cu ochiul blînd,
Trimite-mi vorbe dulci
Pe stele și pe vînt.

De-î țese în stative
Un tort ușor de in,
Gîndește c'am să-l port
În ziua 'n care vin.

PARTEA II.

IONEL.

Singur! Singur! Cit ține zarea nu mișc'un ram,
un vînt... Turma dragă s'a dus—și parcă's mort.

Cum frunze se scutur'
Și cad pustiul
Cătîndu-și mormîntul
De timpuriu,

În lumea cea moartă
Lin ați căzut,
Tovarășii veștezi
Celui tăcut,

Un ger pe voi toate
V'a stins, va stins,
Cu voi și puterea-mi
În pept s'a stins.

La zîmbetul iernei
Voî fi-veţi reci
Din liniştea morţii
Nu 'nvie 'n veci.

COR (al duhurilor negurei).

Tot mai sus, mai sus plutim noi.
Ceruri albe tot lărgim noi,
Din adînci spărturi de munte,
Pîn la vîrf de stînci cărunte
Creşte un fum.

Ca de brazi frumoase visuri,
Pribegind în largi abisuri,
Nu stîrnim din somn pe munte,
Om măhnit cu grijă pe frunte,
Dormi acum.

Dormi pe cînd un şir de duhuri,
Pribegeşte prin văzduhuri;
Ele plîng. Prin lumea moartă
Al peirei suflet poartă
Şi-î fac drum.

IONEL.

Cum vijîie, bate
În preajma mea
Şi inim'ascultă
De visuri grea.

Căci grijă ea duce
De-un chip cu drag
Sperează, tresare
De-un svon pribeag.

Plesnire de picuri
Răsună abie
Și stropii înghiață
Din ce în ce.

De lungi necazuri
Ce le aștept
Ingheață gîndu-mi
Și viața 'n piept.

COR AL SPIRITELOR MUNTELUI

(Din adine)

O brumă 'ncet peste noapte căzu
Și frînse crengi vuind ;
Și spice, foi le sărută
Ghețos pe rînd, pe rînd.

Voioase-orî triste cum le află
Pe loc le înmărmuri
Ea le-a năbușit la sinu-î de ger,
Amoru 'nghețat va muri.

ÎNTÎIUL SPIRIT.

Ce-oî sta singur oare ?

2-LEA.

Incrementit se pare.

COR.

Amorul 'nghețat ya muri.

ÎNȚIUL SPIRIT.

Pe părul său parcă-î omăt.

2-LEA.

Moșneag să fie orî băiet ?

COR.

Va muri.

2-LEA.

Dar ochii-î încă luminoși
Sînt ca mura de'ntunecoși.

1-UL.

Păstor se pare, dar ce fel
De stă în codru singurel ?

COR.

Va muri.

2-LEA.

Au zîna codrilor zări ?

COR.

Amoru'ngheţat va muri,
Va muri.

IONEL.

Părea c'aud prin fire
Un glas de tînguire,
Dar poate gheaţa trosnit,
Oftînd în sine s'a gîndit.

ECHO.

S'a gîndit, s'a gîndit !

IONEL.

Cum fulgii de zăpadă
S'aşază în grămadă
De lume ceru-î îndrăgit
Ş-un strat de nuntă a'nvălit

ECHO.

Invălit, invălit.

IONEL.

Dar eu și cerul iarăș
La chin sîntem tovarăș
Căci de mirese despărțiți
Sîntem cu dorul logodiți.

ECHO.

Logodiți, logodiți.

DORUL (alt). Recitativ.

Un om pe culmea mea senină, de unde caut
lumea peste tot. Păstorul, turma ce-și lăsă, e al
meu de-acum pe vecii vecilor.

La ce visezi mîhnit așa?

IONEL.

La ce visez? Nu mă 'ntreba.

DORUL.

Să ți-o arăt eu?

(El desface negurile. Se vede mireasa, hora, păstorii în depărtare
și s'aude Maria).

MARIA.

Lumină de soare, am un iubit
Văzut-u-l'ai oare?

Și singur în munte e dus, rătăcit,
Și poate, de chinul iubirei muncit
De frig poate moare.

Eă am iubit, visătorilor brazi,
Tu, codrule verde,
Pierdut pentru ochii-mă e blăndul obraz
Și glasul iubit eă nu-l aud aă;
In lume se pierde.

Voi, brazi de-apărare, tu soare iubit,
Țineți-l cu bine,
Luați-l în pază pe cel părăsit
Să nu i se 'nghețe 'n omăt viscolit
Și inima 'n sine.

IONEL (întinde brațele).

Departe ah! mai este ea
Prea mult ținu cercarea mea.

DORUL.

Vor rămănea în veci departe
De tine eă acum am parte.
Cine odată 'n ochi îmi vede
N'a săruta vr'odinioară
Iubită gură de fecioară
Nici valea'n veci n'o măi revede.

Prea grabnic tu mi te-ai decis
Uitîndu-ți toate, a ta mumă,
Amici iubiți și draga turmă
Pentru-că fetele te-au rîs.

CORUL SPIRITELOR.

Amoru 'nghețat va muri.

DORUL.

Al meu frate e amorul
Iară moartea 'mî este sor.

COR.

Va muri.

DORUL.

La sînul meu e liniște
Vin! Nicî o frică n'aîbi.

COR.

Va muri.

PARTEA III.

VÎNTUL.

Eșiți frunze, muguri
Și sămănături,
Treziiți-vă glasuri,
In lan și păduri.

Eû brazii îi scutur,
In aer mă scald,
Incarc cu miroase
Eû sufletu-mi cald.

Şi tot acel miros
Şi 'ntregu-mi senin
Il dăruî iubirei,
Cunună-î închin.

Eşiţi viorele
Şi voi clopoţei,
Veni primăvara
Cu dragostea ei.

CORUL SPIRITELOR COPACILOR.

Trezitu-ne-am
În ori-ce ram,
Din iarnă lungă la soare,
Auzi, auzi,
Cum trec în sus
A vieţii miî de isvoare.

IONEL (trist).

A vieţii miî de isvoare

CORUL SPIRIT. COP.

Pe trunchiû în sus
Uşor ne-am dus,

Suind, coborînd iară
Din deal în deal,
Veniți în val
Cîntări, voi, de primă-vară

IONEL.

Cîntări, voi, de primăvară.
O pasări voi,
Cu glas vioi
Treziți pădurea cea veche!
Prin munți de-alung,
Din văi ajung
Cîntări înmiite 'n ureche.

COR.

Frumoasă ești
Cînd te trezești
Tu lume, în lumină,
După zăpezi
Te'nseninezî.
De tine mi-î inima plină.

IONEL.

De tine mi-î inima plină.

ISVORUL.

Un sunet plin de farmec
Din somn mă pomeni,

Și văd că-i dusă ghiață
Ce greu mă coperi.

De vînturi tainic șopot
Al arborilor cînt,
Ca salutări de duhuri
În minte trece blind.

Se leagăn acum paseri
De flori cu blind miros,
Beau rouă și mă'ntreabă
Dacă mai sunt voios.

Eu rid cu vălurele,
Ce se'ncrețesc de vînt,
Spuneți-mi o poveste
O, pasări, mai curînd.

Cor de flăcăi, păstori, fete. (Depart) apoi din ce în ce mai
aproape.

Din al văii fund umbros
Din înaltul cer senin
Prin al brazilor miros
Trece-un cîntec plin.

IONEL.

Îi văd venind... păstorii.

COR.

Traii mai blind
Aducînd,

Dup'o iarnă grea venim
De ochiū rău
Și de greu
Noi te mîntuim.

IONEL.

Turma mea iubită și un chip de fată.

COR.

Un cutremur trece 'n vînt
Prin frunzișul frunzii, des,
Pe-orî ce floare c-un cuvînt
Cine l-a 'nțeleș?

ISVORUL.

Piticii din munte
Trimisu-m'aū să caut
De ies verzi muguri
Și sunet de ce n'aud.

Rămii cu el departe —
Aud doar o cîntare
Mă'ntîmpină pe mine
Ca și o salutare.

MARIA.

Cum inima-mî bate,
Iubit-Ionel,
Aleg și în grabă
Voî fi lîngă el.

IONEL.

Bine-ați venit... Mi se rupe inima ca de mîna morții.
Trecu orî-ce chin.

COR.

Trecut-a al tău chin.

IONEL.

Noroc, bucurie, viață.

COR.

Trecut-a orî-ce chin
Și singur nu măi rămîi.

IONEL.

Dar soarele-î mort.

COR.

Al dragostei soare rîde.

IONEL.

Seninul din ceruri se stinse

COR.

In Măi fericirile toate
Răsar pe neașteptate.

IONEL.

Rămas bun, Mărie,
Rămas bun, turmă dragă,
Rămas bun, tu lume.

MARIA.

Ionel, dragă Ionel
Unde ești tu?

1-IUL PĂSTOR.

Taci c'a dormit.

AL 2-LEA.

Doarme somnul adînc.

MARIA.

Trezește-te!
Ionel, sîntem noi!

AL 3-LEA.

Doarme-al morții somn.

MARIA.

O, Ionel!

DORUL.

Da, voi l'omorîrăți
Ș-acuma e-al meu,
De lunga-î durere
Îl mîntuîi eû.

CORUL.

O Doamne! Ce-am făcut!

MARIA.

Dă-mi-l înapoi, te rog —
L'așteapt'-amor, noroc.

DORUL.

Viața-î de veci s'a născut,
Pămîntul de-acum l-am perdut.

MARIA.

Căzut-a o brumă pe-al meu noroc,
S'a dus ca în vînt,
De-aî ști primăvară voioasă și tu
Cum sînt! Ca o moartă eu sînt!

Căzut-a noaptea pe ochii mei
Și ghiață pe ei s'a prins
Și'n somnul vecinic adorm adînc,
Tot ce-am iubit văd întins.

DORUL.

De-aî ști voi acum ce bine-î e
De sarcina vieții scăpat,
Priviți că fața-î senină e,
Repaos de veci î-am dat.

PĂSTORII.

Să 'nmormîntăm băietanul.

AL 3-LEA PĂSTOR.

Ici sus, pe culmea senină.

AL 2-LEA PĂSTOR.

Veghez lîngă el.

MARIA.

Veghez lîngă el.

CORUL.

Veghem lângă el.

DORUL.

Cîntați-î somn ușor
Ș'apoî despărțire,
Priveghî și măhnire
Să-î ție codrii vor.

UN TENOR	}	alternînd
UN BAS		
UN ALT		
UN SOPRAN		

Cum codru stă 'n priveghiū
Adînc jăluindu-l,
Fiorii cuprindu-l
Prin brazii 'nalți și vechi.

Văzînd în moarte 'ntins
Copilul său veșted,
Inclină din creștet,
De-un mut amar cuprins.

Auzi pornind abea
Cintare divină,
Ea tremură lină
Ș-un suflet zboară cu ea.

Prin brazii cu nalți frunți
Ea crește puternic,
Noi plingem cucernic
Copilul din munți.

NOTE

I. ONDINA. Ms. Acad. Rom. 2259, p. 3 (verso).—Titlu şters «*Serata*». Aceaş, cu puşine deosebiri, tot acolo la p. 21. avînd subtitlul «*Ecoû din fereastră*». — O altă transcriere, ibidem p. 211, sub titlul *Eco*, o variantă mai clară, la p. 82.— Strofele 2 şi 5 resleţe în Ms. 2253, p. 18. Scrisă, după chiar indicaşia autorului, în *Octombre 1866*. Urmele lecturei germane, precum şi, în formă, influenşa lui Eliade şi a lui Alecsandri sînt evidente. Fond mitologic. A fost tipărită de noi şi în «*Voinşa Naşională*» din 25 Decembre 1904.

Strofele 24–30 refăcute mai tîrziu sub titlul «*Cintecul lăutarului*» (v. Ms. 2255 p. 39 şi Ms. 2253 p. 19).

II. FRUMOASĂ-I. Mai întîi titlul «*Ziua de azi*». Ms. 2259, p. 34 (verso). Data scrisă de Em. 1866. Inedită.

III. ECTOR ŞI ANDRONACHE. Ms. 2259, p. 31 (verso). Anul, notat de Em. 1868.

IV. DE CE SA MORÎ TU ? Are şi titlurile «*Blonda*» şi «*Marta*». Ms. 2259, p. 16. Scrisă în *Dec. 1869*. Tip. în «*Sămănătorul*», 1 Mart. 1903. Strofa I, rîndul 3—4 mai întîiu:

Eû aud pare-că plînge tristul geniû de lumină
Luna cînd se plimb'alene peste geniul vagabond.

V. DE-AŞ MURI. Ms. 2259, p. 16 (verso). Aceaş, cu slovă mai veche, Ms. 2262, p. 3. Titlul întreg «*De-aş muri, or de-ai*

muri». Din *April 1869*. Publ. în «Sămănătorul». An. II, No. 15.
Următoarele strofe sint șterse în manuscris :

6. Dar de-ai muri *tu* inger de palidă lumină
O, ce m'aș face-atuncia, mărețe Dumnezeu,
O să te pling cu vîntul ce flueră'n ruină
In rece sborul său ?
7. Inger venit din ceruri, oi plinge al tău nume
L'oi sămăna'n flori palizi și'n stelele de foc,
Cînta-te-voi cu riul ce rumpe'n albe spume
Un țarm fără noroc.
8. Și aș plimba durerea 'mă pe mări necunoscute,
Pe stînci ce staî în aer, prin munți cu cap de fier,
Prin selbele bătrîne și prin păduri tăcute
Prin nourii din cer.
9. Pîn ce bătrîn și palid, cu cap pleșuv ca stîncea
Aș rumpe de pe lira-mă coarde ce nu mai sun
Și aș culca în piatră inima mea adîncă
Cu dorul ei nebun.

Rindul din urmă în Ms. 2262, p 3 :

Un bard pustiî nebun,

VI. UNDA SPUMA. Ms. 2259, p. 1ⁱ (verso) din *Iulie 1869*.
Publ. în «Sămănătorul». An. II, No. 15. Str. 4, r. 1-2 :

Căci aș trece-un vînt de miere
Vis de mîngîiere.

VII. DOI ASTRII. Ms. 2259, p. 17 și Ms. 2262, p. 3. Din
Iulie 1869. Inedită. Strofa 2 în altă redacție, alătura :

Zisu-ți-am eu ție
Inger de magie
Stea de noroc,
Stai ah ! stai în ca e
Sufletu-mă e jale
Inima mi-e foc.

VIII. CÎND. Ms. 2259, p. 20 (verso). Scrisă în *Iulie 1869*.
Inedită. S'a suprimat strofa de la început :

Cînd luna prin nouri pe lume veghiază
Cînd fie-ce undă se'mbracă c'o rază
Cînd cîntă-ai somnului geniî nătingi
Tu tremuri și plîngi.

IX. ÎN FEREAȘTRA DE SPRE MARE. Ms. 2283, p. 139 (verso).
Data scrisă, ulterior, de Em. 1869. «Postume». Ed. I, p. 6.
Alături o strofă nedescifrabilă :

In fereaștra *de'n*spre valuri
Sta copila de'mpărat.

X. CÎND MAREA. Ms. 2259, p. 21. Fără dată, dar desigur
din acelaș timp (1866—1869). Inedită.

XI. REPLICI. Ms. 2259, p. 25. Din *Iulie 1869*. Publ. în
«Sămănătorul» din 9 Martie 1903. Mai are următoarea va-
riantă a strofeî din urmă :

O, tot ce-î mistic, iubite barde
In acest suflet ce ție'ți arde,
Nimic nu e, nimic al meî
Ci tot i-al tău.

XII. VIAȚA MEA FU ZIUĂ. Ms. 2259, p. 25 (verso). Din
aceiași anî. Inedită.

XIII. LA O ARTISTĂ. Ms. 2259, p. 26. Inedită. Cu totul de-
osebită de poezia, scrisă în acelaș timp și tipărită în «Fa-
milia» 1868, No. 29. (Autograful aceleia, v. Ms. 2259 p. 3).—
Urmează, sub acelaș titlu, următoarea poezie confuză :

1. Cum lebăda viața ei toată visează un cîntec divin,
Nu cîntecul undeî murinde pe luciul mării senin,
2. Cum galbena lună visează o iarnă întreagă de-un cînt,
Nu cîntecul iernii cel aspru, nu arpa lui Eol în vînt.
3. Ci lebăda cîntecul morții, al morții cu chipul ei drag,
Iar lunca visează de doîna voinicului celui pribeag.
4. Ast-fel Rominia nitată'n Carpatul cel ars și bătrîn
Visat-a de glasul său dulce, de cîntu-ți de dorure plin.
5. Cum lebăda știe că glasul ce iese din luciul adînc
Sînt inimî de lebede stinse ce'n valuri eterne se plîng.

6. Ast-fel România ea știe, că glasul tău dulce divin
Italia, sora ei numai putut-a să-l aibă în sîn.
7. Ea dară acum te salută, ea'n visul ei te-a presupus (?)
Tu vii ca un cîntec de soră la sora ce'n lume s'a dus.

XIV. CHRIST. Ms. 2259, p. 29. Data lui Em. *Dec. 1869*,
urmează un adaos, făcut ulterior, din care se poate descifra
strofa :

Asta-î tot, Iisuse dulce, pus pe cruce pentru lume ?
Asta-î tot, frunte de rege, cu cununa cea de spinî ?
Eri ai fost steaua de aur a împăraților creștini,
Azi în gura lor profană nu mai ești de cit un nume.

Variantă în Ms. 2285 cu titlul «Dumnezeu și om». In locul
strofei 5 conține următoarele :

In pădurile antice ale Indiei cea mare
Pintre care, ca oaze, sînt cipresii fără fine,
Regii duc în pace-eternă a popoarelor destine,
Inchinînd înțelepciunei viața lor cea trecătoare.

Dar un mag bătrîn ca lumea îi adună și le spune
C'un nou gînd se naște'n oameni, măi puternic și mai mare
De cit toate pîn acum. Și o stea strălucitoare
Arde'n cer arătînd calea ca a evului minune.

Fi-va oare deslegarea celora nedeslegate ?
Fi-va visul omenirei grămădit într'o ființă ?
Fi-va brațul care strînge-a omenirei neputință,
Orî isvorul cel de taină a luminei adevărate.

Va putea să risipească cea neliniște eternă
Cea durere ce-î născută din puterea nemărginită
Și dorința fără de margini ? Lăsați vorba-vă pripită,
Meargă regii spre închinare la născutul în tavernă.

In tavernă?... 'n umilință s'a născut dar adevărul ?
Și în fașă de'ntuneric e'nfășat eternul rege ?
Din durerea unui secol, din martiriul lumii 'ntrege
Răsări o stea de fală, luminînd lumea și cerul...

Sarcini de-aur și de smirnă ei încarcă pe cămile
Și pornesc în caravane după steaua plutitoare
Ce în aerul cel umed pare-o aschie de soare
Lunecînd pe bolta-albastră la culcușu (?) eternei mile.

Continuă cu strofa 6 din prima redacțiune.

XV. HORIA Ms. 2259, p. 34. Intiia redacție Ms. 2262, p. 4. Titlul «Horiadele» și «Răsunet». Alătura numele lui Iancu, eroul de la 1848. Din cîte-va cuvinte fără legătură, ca «Răsbunarea romină», «Ariel», «Faust», «Don Juan» etc. s'ar putea presupune că Eminescu proiectase un ciclu de poeme epice din revoluțiile ardelen. (Scris la 1866—1869).

XVI. UN ROMAN. Ms. 2285, p. 108. Intiul titlu «Pădure și salon». Data lui Em. 1865—1877. Mai multe strofe șterse. Publ. în «Sămănătorul» din 15 Ianuarie 1903. — O variantă, cu îndreptări și deosebiri, în Ms. 2259, p. 311, avînd la început strofele:

Zădarnic fete mîndre zimbînd cîtreer sala
Și muzică și risuri și farmec îndelung,
În ochii unui tinăr sădită e răceala
Și note cit de blînde în inimă-î'n'ajung.

Amicul cel de-o virstă paharul lui îl umple
Și-l chiamă și pe dînsul la masă unde beu,
Cu mînilor-amîndouă el ține a lui tîmple,
Se uită pe fereastră cum ninge'ncet mereu.

Se uită cum omătul, copaci și case'ncarcă,
Cum vîntul forma ramuri svirlindule'n ferești,
Atunci îi se năzare un vis frumos și... par'că
Revede tinerețea cu ochii sufletești...

continuă ca mai înainte.

XVII. LA MOARTEA LUI NEAMȚU. Ms. 2259, p. 42. Inedită. Neamțu un prieten de școală din Ardeal?

XVIII. MITOLOGICALE, Ms. 2285, p. 98. Publ. în «Sămănătorul», 1903, p. 82. «Niște hexametree, dragă Doamne...», scrie Eminescu.

XIX. INVIEREA. Ms. 2261, p. 77. Variantă mai veche, ne-completă, la 2253, p. 99, avînd ca introducere strofa:

Hristos a înviat din morți
Cu moartea pre moarte călcînd,
Și celor din mormînt
Vieață aducînd.

Aceasta, ca și variantele din Ms. 2259, p. 321 și 2260, p. 219 au ca vers întii:

Prin zidurile negre, *prin tainiți și năsălii.*

XX. PRINTRE STÎNCI DE PIATRĂ SEACĂ. Ms. 2253, p. 85, verso: fragmentar în «Sămănătorul» III (An. II), p. 390. De sigur un subiect de credință din popor. «Daina» e o lunatecă? Înainte de strofa penultimă Em. scrie: «Lunatecii fac luna o zîină, dindu-î un imperiū de voință și capricii». — n acelaș Ms. la p. 25 verso:

Daina fata cea nebună
Plînge noaptea prin pripor
Cum o buhă la isvor,
Țipă'n luncă, țipă'n lună
Al ei cîntec plîngător.

Se întreabă floarea neagră,
Ce se leagănă în crîng,
Unde florile se plîng,
O întreabă unde-aleargă
Sufletele ce se sting.

Spune-mi floare ofilită,
Spune-mi floare fără dor
Unde-î crucea cea cernită
Unde-î floarea înegrită
Unde-î?

XXI. LEBEDA. Ms. 2253 p. 86 verso.

XXII. POVESTE DULCE'MI ERA VIAȚA. Ms. 2253 p. 253 (verso).

XXIII. SPRE MORMÎNT. Ms. 2260 p. 41. Inedită

XXIV. EU NU CRED NICI ÎN IEHOVA. Ms. 2260 p. 106.

XXV. DORMI. Titlul prim: «Cînd s'a trezit drăguța». Ms. 2260 p. 145. Publ. în «Săm.» 1902 No. 24. Forma neis-

prăvită. Ms. 2260 p. 61, titlul «Liniște» și alta tot acolo p. 148 (verso).

XXVI. DE CITE ORI, IUBITO. Ms. 2260 p. 174. Ștearsă. Forma asta necunoscută. Idei și versuri întregi întrebuințate aiurea, în «S'a dus amorul» și «Nu mă 'nțelegi». Cunoscuta poezie cu acelaș titlu v. tot acolo la p. 232.

XXVII. O VIN PE MARE. Postume p. 79.

XXVIII—IX. OCHIUL TĂŪ IUBIT. Foarte multe redacțiuni. Ms. 2260 p. 204, 205 și 250 — 252. După strofa penultimă găsim versurile :

Iar de m'ai zări
Printre ochii 'nchiși
Ți s'ar năzări
Luminiș.

Ganguri de păduri
Zină din povești
Cu căutături
Îngerești.

Aceleași în Ms. 2277 p. 89 ; alătarea pe contra-pagina 88 se citesc trei strofe cari variază. Tot acolo p. 93 și 100 cu începutul :

Din franzișul rar
Luna în ferești
Cercetează iar
Unde ești.

XXX. CE SUFLET TRIST. Ms. 2260 p. 206. Post. p. 86.

XXXI. DE CE NU-MI VIÎ. Variantă. Ms. 2260 p. 259. Altă variantă «Prin foî de toamnă trece vînt» Ms. 2261 p. 292 (verso).

XXXII. DIN CERURILE ALBASTRE. Ms. 2260. p. 261. Pe contra-pagina unui mic afiș, pe care se anunța, pentru ziua de 24 Iunie 1880 reprezentarea, în grădina Orfeu, a piesei «Treî pâlării», trad. de Malla din franțuzește.

XXXIII. CU PÎNZELE ATÎRNATE. Ms. 2276 p. 112.

XXXIV. DINTRE SUTE DE CATARGE. Ms. 2260 p. 273. Post,
p. 1. Ms. 2279 p. 86 și 98 strofe cu deosebiri :

A corăbiilor soarte
Părăsindu-și malurile
E ca 'n lume să le poarte
Valurile, vînturile.

«Ingînîndu-l» din versul penultim e o ipoteză. Poate fi și
alt-ceva.

XXXV. SCRISORÎ. Ms. 2261 p. 54. Alături varianta :

Cuvinte-a mortului amor,
Ca solî prinși cu minciuna
De față-mî staî ; să-î nimicesc
Mă roagă 'n tot-d'auna.

Dar nu mă'ndur s'arunc în foc
Deșarta lor comoară,
De și se uit atît de trist
Că nu mai pot să moară.

Tot ce-am avut e 'n aste foî.
E-un chin prea dulce iară
Să mă citesc mereu 'napoi
In perderea-mî amară.

Strofa din urmă aproape identică. Vezi și Ms. 2260 p.
56. Inspirație din poezia lui Lenau *Ioae veștedă*, tradusă
întreagă și publ. în «Conv. Lit.» 1879 p. 283, Ms. 2261 p. 55,
XXXVI. E TRIST CA NIMENÎ SĂ TE ȘTIE. Ms. 2261 p. 65. Post.
p. 30. Stofa a doua ștearsă :

Cînd imî închipuî., fugî departe
La ce mă 'ngîni cu fața ta
Și cu zîmbirile deșarte
Cu ochî ce nu mai pot uita.

Eminescu scrie de-asupra, cu creionul «Te duci» titlul
unei poezii înrudite cu aceasta.

XXXVII. TERȚINE. Post. p. 17 și 101. Ms. 2279 p. 18, Va-
riantă frumoasă în Ms. 2278 p. 48 :

Tu mă privești cu ochii mari cuminte,
Te văd mișcînd a tale buze
Șoptînd ca 'n vis la triste dulci cuvinte.

Apoi var. din Ms. 2283 p. 13 și cea din Ms. 2278 p. 48
continuind :

Dincolo el oftează în gazel
Acelaș e de și mereu se schimbă
De tine-î plin, de tine-mî zice el.

Alege forme dulci din orî ce limbă,
Acuma-l vezi umblînd cărare dreaptă
Acum pe-a lui Firdusi cale strîmbă.

Dar orî și cînd el alta nu așteaptă
De cit ca ție, suflete, să-ți placă,
Tu să-l aprobî cu gura ta 'nțeleaptă

În miî costume ast-fel se îmbracă
Și ca s'atragă dulcea ta zîmbire
Minunî de vrei sârmanul o să facă.

Ș'acuma l vezi cu-a lor ademeniri
L'au dus pe-alături dulcile terține
Uitînd ce-a vrut să-ți spuie 'n aste șiri

A vrut să-ți spuie că e plin de tine
Că de-al tău farmec ritmul său foiește
C'a sale gînduri de zîmbiri sunt pline.

Ș'ast-fel pe mine el mă stăpînește,
Adună 'n versuri ale mele zile
Și'n strofe le-a legat grădinărește.

În poala ta svîrlînd aceste file.

XXXVII. ALTE TERȚINE. Ms. 2260 p. 29. Cu variante în
Ms. 2261 p. 70 și 80:

Ce s'alegea de noi, nebună,
De ne'ntîlneam de mult în cale
Muream cu tine împreună
De dragul farmecelor tale.

Viața mea întinerită
Dă-a ta guriță de copil
Era cu sgomot și 'nflorită,
Precum e luna lui April.

În înflorirea-î sgomotoasă
Noi ne eram atît de dragi,
Cu toane tu, ca o crăiasă,
Eu îndărătnic ca un pagiu

Dar azi ca 'n toamna cea tirzie
Un istovit și trist isvor
Asupra frunzelor pustie;
A noastre visuri cad și mor.

Pierdut în umbra mea adincă
Nu cer nimic și nu aștept,
Mă mir la ce-mi mai bate încă
Sărmana inimă din piept.

Ca într'o neagră văduvire
Eū anii mei îi risipesc
Ani triști, lipsiți de-a ta zimbire.
De chipul tău dumnezeesc.

XXXVIII. O STINGA-SE. Ms: 2261 p. 73. Post. 83. Șirurile
20—31 șterse în manuscris.

XXXIX. VRE-O SGÎTIE DE FATA. Ms. 2261 p. 85. Intre
strofa 2 și 3 următoarele șiruri șterse :

...de pildă
De-o Jenny trandafirie
Său de-o palidă Clotildă.

Post. p. 106.

XL. Ș'ACELE DULCİ PARERİ DE RAU. Ms. 2261 p. 123, 124
(strofa din urmă nedescifrabilă) și p. 126.

XLI. EA 'ȘI URMA CARAREA 'N CODRU. Ms. 2261 p. 276
«Ea-și urma cărarea 'n codru». Ms. 2289 p. 31.

XLII. DACA IUBEȘTI FARA SA SPERİ. Post. 22. Ms. 2261
p. 324, 325 și 326. Din variante următoarea strofă ce-
tibilă :

Isvorul lungilor dureri
In piept, în partea stingă-î,
De-acolo trebuie să ceri
Cuvinte să te mîngăi.

Altă variantă Ms. 2277 p. 115 și 116.

XLIII. O STRADA PREA ÎNGUSTA. Ined. Ms. 2262, p 63,
verso. Continuă o strofă :

Cum dete peste mine ?
Cum de-ai gîndit să vii.
Să simt suflarea-ți caldă
D'ureche-mi c'apropii.

XLIV, SBOARĂ AL NOPTII NEGRU FLUTUR. Post, 99; Ms. 2276 p. 36.

XLV, ÎN VAN CĂTA-VETI, Ms. 2262 p. 114 Ined.

XLVI, AH CERUT-AM DE LA ZODII. Ined. Ms. 2262 p. 146 și 113 (varianta):

O aleargă, o aleargă
Și în brațe iute cazi-mi
Capul tău scaldat în aur
De-al meu umăr să îl razim!

XLVII. CODRULE MARIA-TA. Variantă inedită, Ms. 2262 p. 215. Urmează imediat poezii populare din cari sfirșitul e luat aproape textual.

XLVIII. DAȚI-MI ARPA DE ARAMA. Ined. Ms. 2257 p. 56 cu cite-va misiuni. Data, probabil, Febr. 1870. (Vezi ibidem p. 58 verso),

XLIX. E'MPARȚITA OMENIREA, Post. 25. Ms. 2268 p. 1. Continuă cu versuri intitulate *Ahasver*. Să fi voit a scrie un poem filozofic despre evreul rătăcitor?

L. AZI E ZI DE MAI ÎNTIL. Post. 33. Ms. 2269, p. 57.

LI. RUGACIUNE. Un fragment, care face parte din poesia «Ta twam asi», publicat și de d. Maiorescu. Compl. apărută în Post. p. 111. Ms. 2276 p. 18 variante:

Nădejde de întărire
Și zid de mîntuire
Pe tine alegîndu-te,
Ingenunchiem rugîndu-te
Din valuri ce ne bîntue
Marie (tu) ne mîntue.

Din ceruri ne arată
O cale salutară
O, Maică prea curată
Și pururea fecioară.

O, Sfîntă Marie!
Regina țăriilor
Și scutul soliilor
Nădejdea corăbiei
Și pavăza săbiei
Limanul sărmanilor
Și soarele anilor.

O. Maica îndurărilor
Luceafăr al mărilor
Ne dă bucurie
O, sfintă Marie ;

Vezi și Ms. 2276, p. 74, 77, 117 și 118 și strofă răsleată :

Cîntă-mu-te sfinte,
Cu floarea cuvintelor,
Luat-am aminte
La sfintele sfintelor
Auzindu-o fierbinte
Lumină a mormintelor.

LII, LA ARME. Post. p. 35. Ms. 2276 p. 24—32 Data Aug. 1871. Urmează ca strofă a doua.

Maghiar, tatar cu cap de ciine
De noi și azi îți bați tu joc,
Sub pumnul nostru vii tu miine
(Iti) strămutăm fălcile din loc
Si limba ta muțată 'n ură
Ți-om smulge-o, ciine, tu din gît,
Ți-om băga pumnul nostru 'n gură
Căci, ciine, te iubim atit...
Și brațul nostru-o să vă farme
Si robî veți fi măriți stăpîni,
La arme, la arme,
La arme, frați romîni !

(Urmează numai de cît întîia schițare a doinei «de la Nistru pîn' la Tisa».)

LIII. DE PE OCHI RIDICI ÎNCHISĂ. Ms. 2276 p. 38.

LIV. DIN CÎND ÎN CÎND. Ms. 2276 p. 126.

LV-LVI, STELE PE CER, și continuarea FLOARE DE CRÎNG.
Post. p. 63 Ms, 2276 p. 142 și alte încercări. Vezi și varianta din «Fintîna Blanduziei» An I No. 28.

LVII. ÎN OCHIÎ TAI CITISEM. Ms. 2276 p. 179 (verso).

LVIII. COLINDE, COLINDE. Post. p. 38 Ms. 2276 p. 203.
Inceputuri de alte strofe :

Să cînte...
In leagăn se'mpăture
Să vină păstorii
Și magii alătore.

LIX. DE-AR FI MIJLOACE. Post. 19. Ms. 2276 p. 202.

LX. ÎN METRU ANTIC. Post. p. 11. Ms. 2277 p. 24. La p. 27, 30-32 urmează încercări de alte variante, în metru saffic, cu acelaș subiect.

LXI. NOÏ AMÎNDOÏ AVEM ACELAȘ DASCĂL. Ined. Ms. 2279 p. 74.

LXII. RĂSĂRIT DE LUNĂ. Fragment. Schița unei variante. Ms. 2279 p. 21. Post. p. 21.

LXIII. CÎNTEC DE SIRENĂ. Post. p. 23. Ms. 2283, p. 121 verso. In Ms. 2279, o ultimă strofă:

Și în șoapte-abia 'nțelese
Eă să-ți spun că te iubesc.
Că de drag ce-mă ești, copile,
Eă din ochi te prăpădesc.

LXIV. IUBITA VORBEȘTE. Ms. 2278, p. 27. Data, fixată de Eminescu: 28 August, 1876. Strofele 1—9 primite, cu oarecari schimbări în satira IV. Alături de strofa 12:

Cum nu poți în toată voia
Cu gurița să mă saturi
Și de-a brațelor strînsură
Să mă fring, vicleană, 'n laturî.

LXV. PERDUT ÎN SUFERINȚĂ. Ms. 2278, p. 28 verso.

LXVI. VIS. Post. 3. Ms. 2283 p. 91 și 154 (verso).

LXVII. CU GÎNDIRI ȘI CU IMAGINI. Post. p. 109. Ms. 2283 p. 140 (verso).

LXVIII. VENIN ȘI FARMAC. Post. 45. Ms. 2283, p. 106.

LXIX—LXX. SĂ ȚIN ÎNCĂ ODATA. Post. p. 87, Ms. 2283, p. 104. In Postume tipărită împreună cu ODATA TE VĂZUSEM din Ms. 2283, p. 105.

LXXI. LA UN NOÛ NASCUT. Post. 96. Ms. 2287 p. 60.

LXXII. O ARFA PE-UN MORMÎNT. Ined și incompl. Ms. 2285. p. 97.

LXXIII. IAR FAȚA TA E STRĂVEZIE. Variantă la motive

cunoscute. «Sămănătorul» 1903 p. 250. Publicate în numita revistă de editorul acestei colecții. (Comp. «Din valurile vremei»).

LXXIV. ATÎT DE DULCE EȘTI, «Sămănătorul», Anul II. pag. 97.

LXXV. DE VORBIȚI. «Sămănătorul, An. II. p. 97.

LXXVI. LUNA CODRII ÎI PATRUNDE. «Sămănătorul», I. p. 357. Motive din «Freamăt de codru» și «Lasă-ți lumea ta uitată».

LXXVII. MOLDOVA. Fragment. «Sămănătorul», I. p. 358.

LXXVIII. DUPA CE ATÎTA VREME LAOLALTA N'AM VORBIT. Post. p. 27. Var. Ms. 2289, p. 54, șirele din urmă :

Ce-ați făcut voi? Ce-ați făcut tu?
Ne 'ndurata mea draguță.

LXXIX. FRUMOASA ȘI JUNA. Post. p. 29, Ms. 2290 p. 17.

LXXX. PÎNA NU TE VAZUSEM. Post. p. 47.

LXXXI. AUZI PRIN FRUNZI USCATE. Ined. Varianta la cea anterioară.

LXXXII. VAZÎNDU-TE ATÎT DE DES. Post. 15.

LXXXIII. PRIN A RAMURILOR MRAJA. Post. p. 49.

LXXXIV. CUM AI PUTUT. Post. p. 89. Ms. 2277, p. 120, împreună cu «Ca'n largul negrei vecinicii».

LXXXV. CU PENETUL CA SİDEFUL. Post. p. 65.

LXXXVI. CE ȘOPTEȘTI. Post. p. 9.

LXXXVII. CÎND TE-AM VAZUT, VENERA. Inedită. Ms. 2260 p. 45. Cu variante și titlul «Gelozie» vezi Ms. 2277, p. 37—38.

LXXXVIII—LXXXIX. NU MA 'NȚELEGI. Post. 91. Ed. Maiorescu incompletă. Intiia red. cu creionul Ms. 2253, p. 136. Forma din Post., cu omisiuni, în Ms. 2261, p. 29, 30 și Ms. 2261 p. 228. Între versurile 36 și 37 continuă dezvoltarea aceluiași idei. Continuarea s'a publicat ca două poezii deosebite sub titlul *Renunțare* («Revista p. Lit. și arta rom.» 1904, p. 364 Post. 91) și *Ce voi*. Ibidem p. 82. Vezi Ms. 2282 p. 6.

XC. TA TWAM ASI. Ms. 2260, p. 196. Aceea sub titlul *Surorî* în o altă redacție. Ms. 2285 p. 105 și Ms. 2276, p. 74—78. Ce e în paranteze, e șters de poet(?)

XCI. CINE EȘTI? Ms. 2260 p. 55 și continuarea tot acolo a p. 243. După primele trei strofe, urmează, șterse cu creionul

Aceleş gânduri negre în minte rumeşind
Asemenea făcliei, ce-î stinsă fumegînd
Eu sarcina vieţii o port ca pe un gheb
Şi de-a ei însemnare de mult nu mai întreb,
Nici de înţelesul care durerile-l ascund.
Doar zîmbetele-ţi crude în visul meu pătrund.

Aş vrea a mea viaţă să aibă înţeles
Să apăr adevăruri, minciună ori eres
Cu mine să am lupte, cu lumea să mă lupt
De-ar fi să mă străvească puterea-î dedesubt
Dar nu țin la nimic, căci nu mai cred nimic.
Doar genele-ţi umbroase în visu-mî se ridic.

Cînd viaţa mea în şiruri zădarnice desfac.
Cu ochii lor albaştri trec visele-mî şi tac.
Atuncea de amurgul uşoarei aurorî,
Văpaia 'n ochii-î mută a veştedeî palorî,
Atunci se duc uitărei ca 'n lungi pustietăţi,
Statornică în visu-mî singură te arăţi.

Puţin imî pasă dacă în mine voi spori
Mulţimea care numai naşte spre-a muri,
Din leagănul acelor sicrii nu s'a făcut
Ce-avură fericirea de a nu se fi născut
Şi să ajung ca dinşii, atîta am visat,..
Ce dor de nemurire 'n vis mi-ai revărsat!

Continuă strofa neştersă: «Am blestemat în haos...»

Comp. şi «Cu pinzele-atîrnate» din p. 73 acestui vol.

XCII. DONA SOL Post p. 38. Comp. «Diana» din Ed. Maiorescu. Ms. 2277, p. 109. Strofa III incomplet suprimată.

De ce dorese singurătate
Şi glasul tăinic de isvor,
De ce cînd codru frunza bate
Adorm pe verdele-î covor?

Ca prin lumina cea rărită
Prin umbra moale de...
Să mi s'arete liniștită
A ta ivire, Dona Sol.

Vezi și Ms. 2261, p. 116 și Ms. 2262 p. 197 cu începutul :

Te rog rămîi o clipă numai
Ca să te string duios la piept,
Din fericirea mea adîncă
Aș vrea să nu mă mai deștept.

XCIII. MOARTE. Ms. 2230. p. 47. Pe contrapagină scrie titlul «Demon și înger. O tragedie». Înainte poezia «Demonismul», cu aceleași reflexiuni metafizice. Comp. satira I.

XCIV. SONETE.

1. PAREA C'AȘTEAPTA. Ms. 2259, pp. 325. Inedită. Strofa din urmă refăcută.

2. GÎNDIND LA UNA. Ms. 2253; p. 138. Inedită.

3. RASAȘI ASUPRA MEA. Post. p. 62. Ms. 2260 p. 202 și 2276 p. 81.

4. UȘOARE SÎNT VIEȚILE MULTORA. Inedit. Ms. 2261 p. 63 și 102 și 2279 p. 17.

5. PETRI NOTAE. Ined. Ms. 2231 p. 282. Face parte din o serie de sonete, parte incomplete, parte prea de ocazie, dedicată prietenilor și adversarilor literari.

6. MARIA TUDOR. Ms. 2287 p. 59 verso. Inspirație din Victor Hugo? Ined.

7. DE CE MA 'NDREPT Ș-ACUM. Nu tocmai clar. Ms. 2285 p. 112. Ideia reluată.

8. CUM OCEANU. Post. p. 58. Ms. 2287 p. 59.

9. SĂTUL DE LUCRU. Ined. Scrisă pa un anunț de concert, cu data de 30 Martie 1877. N'are forma definitivă, reproducem pentru «bălaia mea soție». Ms. 2260 p. 272.

10. ORI CARE CAP ÎNGUST. Post. 55, Ms. 2261 p. 140.

11. DIN MUNȚI-BATRÎNÎ. Ms. 2262 p. 194. Post. 61. Urmează sub titlul «Coborîrea apelor» strofe cu variante.

12. SONET SATIRIC, închinat lui V. A. Ureche, cu care

«Junimea» era în ceartă. Ms. 2288 p. 75 și Ms. 2201. «Pantazi», din strofa a 2-a Pantazi Ghica. Moment istoric-literar.

13. AI NOȘTRI TINERI. Ined. Ms. 2278 p. 52. Compar «Junii corupți» și Satira III.

14. STAU ÎN CERDACUL TĂU. Post. p. 54. Ms. 2279, p. 45. Strofele 3 și 4, tot acolo în o altă variantă a versurilor.

15. ADÎNCA MARE. Post. p. 59 Ms. 2287, p. 59.

16. S'A STINS VIAȚA FALNICEI VENETII. Variantă. Ms. 2287, p. 59 (verso).

XCIV. PRIN BOLTA ÎNALȚĂ ȘI ÎNGUSTĂ. Ined. Ms. 2290 p. 72. Cu omisiuni de strofe indescifrabile.

XCV. MUREȘEANU. Conceput ca tablou dramatic. Originalul în Ms. 2259 p. 28 și continuarea în 2253 p. 77, Data: 1869. — Imediat după titlul, cu o cerneală ulterioară, șirele: «*Am scris-o într'un timp cînd sufletul meu era pătruns de curățenia idealelor, cînd nu eram rănit de 'ndoială*».

Forma dramatică tipărită de Al. T. Dumitrescu în «Revista asociațiunii studenților», an. I (1903) p. 8. Varianta reprodușă aici inedită. Ms. 2253 p. 74. Vezi și Ms. 2283 p. 138. Șirele dela început «Se bate miezul nopții» cunoscute în toate edițiile.

XCVI. GEMENII. Post. 67. Adăugat. Ms. 2261 p. 1. La Ms. 2256 p. 12 începe cu partea a doua «Nunta lui Brigbel».

XCVII. DIAMANT DIN NORD. Întîia redacție Ms. 2256 p. 1 cu subtitluri «Visiunea lui Don Quixotte». Capricio. O parte publ. în «Săm.» 1902 p. 404. Ms. 2285 p. 93. Forma amplificată în Ms. 2262, p. 77. Patru strofe adaose ulterior, în locul celor de sub 43—49.

Dar piatră măi scumpă și cea-adevărată
Iubirea mea este nestînsă curată
Aceasta ț-o dau și păstrează-o în tine!
El fruntea ș-o freacă, s'o vadă mai bine.

E drept că 'nainte-î el vede chiar răul
Aievea'n grădină dar ud îi e straful
În noaptea cea rece pe ochi cade bruma
Din somnu-î adînc el se scutur' acuma.

Imagini frumoase și țări depărtate
Casteluri deșerte, de ghiată palate,
Se șterg ca o spumă atunci de o rază
O viață întreagă de om, o visează.

Tiptil el se uită, se fură cu pază
Ca nu în grădină vreun ochi să îl vază
Iși scutură haïna, se uită'ndărăpt,
Se pierde prin arbori cu dorul în piept.

XCVIII. DEMONISM. «Sămănătorul», an. II. p. 134, Ms. 2290 p. 19.

XCIX. MIRODONIS. Ined. Continuare sau fragment din «Demonul». Alături titlurile «Lucifer» și «Metresa lui Dumnezeu». Ms. 2291 p. 49 verso și 55. La sfârșit Emin. notează: «Plan. Mirodonis, întretesută în ideia «demonul» (Welt-Geist) și cu povestea ce i-am povestit».

XCX. BALADA. După Carmen-Sylva. Repr. aici pentru părțile ei lirice. Text pentru o operetă română. Ms. 2253 p. 125 a. Ined. Are variante.

TABLA DE MATERII

TABLA DE MATERII

	Pag.
Ondina (fantazie)	1
Frumoasă-i	10
Ector și Andronache (după Schiller)	12
De ce să mori tu?	14
De-aș muri	16
Unda spumă	18
Doi astri	20
Cînd...	21
În fereastra de spre mare	23
Cînd marea	24
Replici	26
Viața mea fu ziuă	28
La o artistă	30
Christ	31
# Horia	33
Un roman	35
La moartea lui Neamțu	43
Mitologice	45
Învierea	48
Printre stînci de piatră seacă	40
Lebăda	52
Poveste dulce'mi era viața	53
Spre mormînt	54
Eu nu cred nici în Iehova	56

	Pag.
Dormi	58
De cîteori iubit...	60
O! vin pe mare	62
Ochiul tău iubit.. . . .	63
Ochiul tău iubit (variantă)	66
Ce suflet trist	68
De ce nu vii? (variantă)	69
Din cerurile albastre	71
Cu pinzele-atârinate (variantă)	73
Dintre sute de catarge...	75
Scrisori	76
E trist...	77
Terține	79
Alte terține	81
O! stingă-se...	83
Vre-o sgîtie de fată	86
Ș'acele dulci păreri de rău	87
Ea mergea acuma 'n codru...	88
Dacă iubești fără să speri	90
O stradă prea îngustă	91
Sboar'al nopții negru flutur...	93
În van căta-veți	95
Ah, cerut-am dela zodii	97
Codrule Măria ta (altă variantă)	98
Dați-mi arpă	100
E 'mpărțită omenirea...	103
Azi e zi de Mai întâiu	105
Rugăciune	107
La arme!	109
De pe ochi ridici închisă	112
Din cînd în cînd (fragment)	113
Stele pe cer...	114
Floarea de crîng	115
În ochii tăi citisem iubirea dinadins	116
Colinde, colinde	117

	Pag.
De-ar fi mijloace...	118
In metru antic	119
Noi amîndoi avem acelaş dascăl	122
Răsărit de lună	124
Cîntec de sirenă	126
Iubita vorbeşte (variantă)	128
Pierdut în suferinţă.	131
Vis	132
Cu gîndiri şi cu imagini	134
Venin şi farmec	136
Să ţin încă odată	137
Odată te văzusem	138
La un nou născut (arab).	139
O arfă pe-un mormânt	140
Iar faţa ta e străvezie	142
Atît de dulce.	144
De vorbiţi...	145
Luna codrii îi pătrunde	156
Moldova (fragment)	148
După ce atîta vreme... (variantă).	150
Frumoasă şi jună	151
Pînă nu te văzusem...	182
Auzi prin frunzi uscate (variantă)	154
Văzîndu-te atît de des	156
Prin a ramurilor mrajă....	158
Cum ai putut...	160
Cu penetul ca sideful	162
Ce şopteşti...	163
Cînd te-am văzut, Veneră...	165
Nu mă 'nţelegi	167
Renunţare	170
Ta twan asi (surori)	173
Cine eşti?	176
Dona Sol	178
Moarte...	180

	<u>Pag.</u>
Sonete I—XVI	184
Prin bolta înaltă și 'ngustă	196
~~X~~ Mureșianu (variantă)	201
Gemenii	210
Diamantul nordului	210
~~X~~ Demonism	128
Mirodonis	234
Baladă	238
Note	265

